SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"LIETUVA"
Išeina kas Pětnyčia, Chicago, Illinois.
Prenumerata Suvienytuose Valstijose, Kanadoje ir Meksikoje ..... — $2.00 metams
Kitose viešpatystėse ..... — $3.00 „
Prenumerata turi buti apmokėta iš viršaus. Metas prenumeratai skaitosi nuo dienos išrašymo laikraščio, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų prekių reikia klausti per laišką.
Visuose reikaluose adresuokite teip:
A. OLSZEWSKI,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY
"LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Subscription in the United States, Canada and Mexico ..... — $2.00 a year
Subscription to Foreign countries ..... — $3.00 a year
Advertising rates on application.
Address all communications to
A. OLSZEWSKI,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

Nr. 11 — CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 16 d. Kovo (March.) 1906 m. — Metas XV

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Revoliucija Maskolijoj.

Artinasi laikas rinkimų neva žmonių atstovų į garsią viešpatystės dumą, bet vidaus ministeris, su rujoms savo tarnų, neduoda žmonėms rinktiesi, apkalbėti reikalus, išklausyti programų kandidatų. Tokiose sanlygose dar, turbut, niekur rinkimai neatsibuvo. Žinoma, kad tas neužganėdina ne tik revoliucijonierų, reikalaujančių kuodaugiausiai laisvės, bet nė daug mažiau reikalaujančių liberalų konstitucijonalistų. Ir pats rinkimai nevisuotini, bet kliasiniai, taigi luomos renka savo rinkėjus, bet ir luomos ne visos prileistos prie balsavimo: antai, darbininkai, gali rinkti vieną rinkėją vien dirbtuvėse, kuriose dirba mažiausiai 50 darbininkų, mažesnėse jie rinkti nė rinkėjo neturi tiesos. Taigi nuo rinkimų išskirti darbininkai visų mažesnių dirbtuvių ir darbininkai visų amatininkiškų varstotų, o tokių darbininkų Maskolijoj, turbut, bus daugiau negu dirbančių didelėse dirbtuvėse, kadangi tokių dirbtuvių Maskolijoj yra nedaug, kur kas daugiau yra mažų, su mažiau negu 50 darbininkų. Taigi balsavimo tiesų neturi didesnė dalis darbininkų. Ant kaimų gali rinkti tik tie, kurie turi tiesą rinkti valsčių viršininkus. Taigi ir čia nuo balsavimo išskirti visi neturinti žemės, laukų darbininkai, o tokių gal bus daugiau negu turinčių žemę. Taigi nuo rinkimų ir balsavimo išskirti visi radikališkesniejie elementai, visi revoliucijonieriškos dvasios apimtiejie. Tokia duma, kokios nori randas, negali žmonių, bent didesnės dalies, užganėdinti, kadangi rando užmanyta duma butų rando įnagiu, ji žmonių labui nieko negali nuveikti, su ja randas stengiasi vien pasiliuosuoti nuo atsakymo prieš tautą, dalį biurokratijos kalčių suversti ant sprando neva žmonių išrinktų atstovų, kurie iš tikro nebus žmonių atstovais, bet vien to paties rando įnagiais.

Dar ir teip sutvarkytiems rinkimams neišsitiki randas, jis dar ir čia stato visas savo pajiegas, visaip stengiasi nedaleisti išrinkimo sau nepatinkančių ypatų. Jeigu tik randas mano, kad žmonės gali kokią jam nepatinkančią ypatą išrinkti, tokią areštuoja ir tuomi išskiria nuo kandidatavimo. Karės laiko tiesos duoda randui galę, be jokio pasiteisinimo, areštuoti kiekvieną nepatinkančią ypatą, jis iš to ir naudojasi ir stengiasi neįleisti į ateinančią dumą randui nepritariančių ypatų. Ką gi tokiose sanlygose galima išrinkti? Žinoma, vien rando įnagius.

Ir to dar Wittei nepakako. Todėl jis pasistengė aprubežiuoti dumos tiesas, kad ji negalėtų pervaryti nė jokių randui nepatinkančių tiesų. Sulyg Wittės dumai paskirtų tiesų, nė jokios tiesos, bet tik naujai užgirtos, negali but Maskolijoj pritaikytos, jeigu jų neužgyrė duma ir viešpatystės roda. Tas skamba gražiai, bet praktiškame gyvenime pasirodo visai kas kitas. Tiesas gali užmanyti ir dumos, neva žmonių išrinkti, atstovai, bet jas turi užgirti viešpatystės roda. Tuom tarpu viešpatystės roda susideda iš pusės sanarių rinktų visokių Maskolijos luomų, o kitą pusę paskiria randas. Į viešpatystės rodą gali rinkti savo atstovus, paveikslan, mokslo akademija ir dvasiškija, bet mokslo akademija ir popija yra rando institucijos, jos, žinoma, rinks vien randui patinkamas ypatas, taigi savistovių, stojančių už žmonių reikalus, viešpatystės rodoj lieka vos ketvirta sanarių dalis. Tokiu budu, suprantama, nė jokios randui nepatinkančios tiesos negalės pereiti per kontrolę viešpatystės rodos.

Bet ir to dar nepakako randui. Visokias dumos ir viešpatystės rodos užgirtas tiesas turi dar užtvirtinti caras, kol jis neužtvirtys, tiesos negali buti pildomos ir toj pačioj sesijoj caro neužtvirtintų tiesų nė duma, nė viešpatystės roda negali antru kartu perkratinėti. Tuom mat biurokratija apsigina nuo priėmimo jai nepatinkančių tiesų. Caras juk visada daro vien tą, kas biurokratijai patinka, o ne tą, kas ant žmonių labo gali išeiti. Caro sostą juk gina vien biurokratija, o ne žmonės, kuriems vis tiek, ar reprezentantu tautos bus caras, ar prezidentas.

Ir teip jau supančiotai dumai randas dar neužsitiki. Jis dumai daleido vien reikalauti nuo ministerių pasiteisinimo, jeigu jie peržengs tiesas, bet dumai nepripažino tiesos prašalinti laužančius tiesas ministerius. Antai, Anglijoj ir Prancuzijoj karalius ir prezidentas turi tiesą pasirinkti sau ministerius, bet ant pirmo parlamento susirinkimo tautos atstovai gali priversti karaliaus ir prezidento išrinktus ministerius pasitraukti nuo vietų. Maskolijoj tautos atstovai gali vien pareikalauti nuo laužančių tiesas ministerių pasiteisinimo, bet jų prašalinti nuo urėdų negali. Taigi čia, laužanti žmonių atstovų užgirtas tiesas ministeriai, sykį pasiteisinę, gali vėl tiesas laužyti ir jie tą dabar daro, darys ir ėsant dumai ir ji negalės jų nė bausti, nė prašalinti nuo vietų.

Taigi Wittės ir jo sėbrų užmanyta duma, iš tikro, yra tik parodija parlamento, ji tautai kaštuos porą milijonų doliarių, bet jai naudos neatgabens, ji negali apsaugoti kraštą nuo biurokratijos savvalios.

Argi, todėl, reikia stebėtiesi, jeigu nevien socijalistai ir visokios rušies revoliucijonieriai nepritaria tai Wittės užmanytai, supančiotai dumai? Nepritariančių, turbut, yra daugiau negu pritariančių, kadangi, iš tikro, teip surėdyta ir aprubežiuota duma Maskolijai nė jokios naudos negali atgabenti, o dar mažiau gali atgabenti naudos Maskolijos pavergtoms tautoms, kaip: Lietuvai, Latvijai, Lenkijai, Mažrusijai arba Kaukazui. Kągi keli, prievarta išrinkti, neturinti drąsos teisybę sakyti lietuvių, latvių, mažrusių, lenkų ir Kaukazo tautų atstovai gali padaryti gero dumoj susidedančioj iš daugumos rando įnagių? Ką gi jie padarys, jeigu net dumos užgirtus paliuosavimus laužys ministeriai ir jų paskirti administratoriai? Dumai juk nedaleista kištiesi į paskyrimą administratorių; tas, kaip buvo, teip ir pasilieka biurokratijos ir caro privilegijoms. Taigi nuo tokios dumos, kokia Wittės užmanyta, Maskolijos pavergtos tautos, tame ir lietuviai, nieko gero laukti negal. Ar norime, ar ne, turime kovoti už geresnį musų tėvynės surėdymą.

Bet caro viešpatystės šalininkai bijosi ir teip aprubežiuotos dumos. Jie reikalauja, kad viskas pasiliktų po senovei, kad urėdninkai butų vien caro kontroliuojami kaip Amerikos kunigai negalinčių su žmonėms susikalbėti vyskupų. Jie reakcijonieriškuose laikraščiuose reikalauja, kad randas su kariumene vaikytų rinkėjus ten, kur gali išrinkti ne vienvaldystės pasekėją. Laikraščiai tie siundo fanatikus stačiatikius ant žydų, lenkų, lietuvių ir kitų nemaskolių, kalbina juos mušti ir skersti, kaip darė fanatikai maskoliai Kišineve, Odesoj, Kijeve ir kituose kraštuose. Ar mes norime ar ne, turime gintiesi, kadangi prieš mus reakcijonieriai gali sukelti maskolius, ginklai mums reikalingi atsigynimui.

Ant pavasario net tikroj Maskolijoj laukia sukilimo, ant pradžios vien apšviestesnių, geriau rando kilpas suprantančių žmonių, kadangi tokių negali užganėdinti Wittės duma. Jeigu sukils Maskolijoj žmonės, negalės ramiai žiurėti į kraujo praliejimus ir pavergtos rando tautos. Kita tokia proga kaip dabar gal į šimtą metų nepasitaikys. Reikia todėl iš progos visiems naudotiesi, jeigu mes ir kiti iš tikro norime pagerinti savo buvį.

Tuom tarpu pasikėlusiuose jau kraštuose caro jenerolai elgiasi dar biauriau negu 1864 metuose Lietuvoj elgėsi garsus Muravjev-Korikas: pereitą sanvaitę Latvijoj caro jenerolai sušaudė 400 latvių. Ant Kaukazo vienok revoliucijonieriai laikosi tvirtai. Jeigu kaip kokį apskritį caro jenerolams pasiseka suvaldyti, tai smarkesni maištai kyla kituose kraštuose. Sunku vien suprasti, kodėl pasikėlusių tautų neparemia kitos, teipjau prispaustos ir geidžiančios laisvės tautos. Argi visokių tautų revoliucijos vadovai iki šiol nespėjo susitarti ir padaryti kokį nors kovos plianą? Einant iš vien visiems geidžiantiems laisvės, randas sukilimo neįstengtų suvaldyti, atskirus pasikėlimus suvaldyti dar gali, kol caro klauso kariumenė.

Apkaltintas už parsidavimą Wittei popas Gapon likosi suareštuotas. Jo priešai mano, kad tą randas tyčia padarė, norėdamas apsaugoti popą nuo reikalo teisintiesi prieš apkaltinančius jį pasekėjus.

Prancuzija.

Prancuzijoj pasitraukė nuo vietos Rouviero ministerija. Jo vietoj prezidentas pakvietė Sarrieną sutverti naują ministeriją. Tas į naują ministeriją pakvietė radikalų vadovą Clemenceau; užrubežinių gi dalykų reikalus pavedė gana pagarsėjusiam politikieriui Bourgeois'ui. Karės ir laivynės ministeriais pasilieka buvę Rouviero ministerijoj ministeriai: laivynės — Thomson, karės — jenerolas Etienne.

Nesutikimai terp Prancuzijos ir Vokietijos už Morokko dar neišsiaiškino. Nežinia, ar neutrališkų viešpatysčių delegatams mieste Algeciras pasiseks nesutinkančias tautas sutaikyti. Prancuzija nesutinka, kad esanti po prancuziškų ir ispaniškų oficierų vadovyste policija butų po priežiura kokio kito krašto komisoriaus. Vokietija gi to reikalauja.

Tuom tarpu teip Prancuzija, kaip ir Vokietija rengia savo kariškas pajiegas, kadangi karė gali netikėtai užgimti.

Kadangi Austrija susirišusi su Vokietija, tai čekiški Vindobonos parlamento pasiuntiniai padavė randui formališką užklausymą, paaiškinti, ar užgimus karei terp Prancuzijos ir Vokietijos, Austrija siųs kariumenę padėti Vokietijai? Nuo atsakymo randas negalės išsisukti. Slavai ir vengrai, be abejonės, priešinsis įsipainiojimui Austrijos į karę su Prancuzija, jie nenori gelbėti Vokietiją.

Amerika.

Pereitą sanvaitę ant Filipinų salų buvo smarkus mušis terp amerikoniškos kariumenės ir pasikėlusių filipiniečių moros giminės. Po smarkiam, besitraukusiam dvi dieni mušiui, amerikoniška kariumenė paėmė filipiniečių tvirtynę ant salos Jalo. Amerikonai nužudė 18 užmuštų kareivių ir 53 sužeistus. Filipiniečių gi krito apie 600, taigi beveik visi tvirtynės apgynėjai, kadangi jie pasiduoti nenorėjo.

Kas matė ant parodos St. Louise moros kareivius ir jų ginklus, susidedančius iš lankų, kurių išmestos vilyčios lekia nedaugiau kaip 30 žingsnių, tas stebėsis, kad krito teip daug, sulyginant, amerikoniškų kareivių, nors jie turėjo ir vartojo naujausius karabinus ir kanuoles. Tas rodo jau, kad filipiniečiai kovojo su didele drąsa. Matyt, kad amerikonai, valdydami tas salas, užsitraukė vien didesnį čiabuvių nekentimą, ant meilės ir užsitikėjimo užsipelnyti nemokėjo, ar gal nenorėjo.

IŠ LIETUVOS.

Iš Vilniaus

Vilniaus kalėjime 14 d. vasario likosi sušaudytas Jankelis Korotkyj. Daktaras kalėjimo, Dunkel, atsisakė asistuoti laike sušaudymo, užtai jenerał gubernatorius prašalino jį nuo tarnystos.

Iš Rygos.

Ant kasieriaus dirbtuvių „Union", gabenančio iš banko pinigus, užpuolė 7 ginkluoti vyrai ir atėmė nuo jo 11000 rubl.. Užpuolikai su pinigais pabėgo.

Malojaroslavo kariumenės regimentas atgabeno į Rygą penkis vežimus atimtų nuo latvių ginklų, terp tų ginklų buvo ir maža kanuolė.

Rygos kalėjime sėdi dabar 838 politiškiejie prasikaltėliai latviai.

Pagarsėjęs Latvijoj caro oficieras, baronas Sievers, Felline liepė kazokams su kančiais plakti pradinės mokyklos mokintinius. Matyt caro oficieras pakvaišo, nežino nė su kuom kariauti, kariauja su mažais vaikais!

Baune suareštavo pagelbininką valsčiaus raštininko, išvedė jį iš namų ir netoli mokyklos, be sudo sušaudė.

Iš Schrundano išėjo kariumenė, liko tik 100 dragunų. Kariumenė išsigabeno 42 suimtinius, o tame skaitliuje 2 mokintoju.

19 d. vasario, netoli Rygos, ant kariumenės patrolės užpuolė ginkluoti vyrai. Viena dalis jų pasislėpė vienuose namuose, kuriuos vienok kareiviai šturmu paėmė. Vienas darbininkas likosi užmuštas, o vienas pašautas, du kareiviai teipgi tapo pašauti.

Iš Kuršės, dalis latvių vadovų nelaukė atėjimo kariumenės, bet pirm to išsinešdino į Finlandiją, iš kur nesunku prisigriebti į Švediją ir kur policija ne teip sargiai daboja.

Netoli Hasenpotho, 15 d. vasario sušaudė 32 latvių, ant rytojaus pakorė mokintoją ir sušaudė du kaimiečiu, sudegino du kaimu. Tvirtynėj Ust Dvinsk likosi sušaudyti: Stemberg, Sadze, Johansem ir Sengal. Iš Liepojaus išvežė advokatą Sandbergą. Iš Tukkumo pabėgo miesto viršininkas Kremans. Mano, kad jis yra Peterburge.

Friedrichstadto pavietyj kariumenė sudegino daug ukių ir čielų kaimų. Kariumenei, ypač kazokams, nelengva užsilaikyti, kadangi truksta arkliams maisto, ukininkai išgabeno avižas ir šieną. Remershofe nepereina diena, kad ką nors nesušaudytų.

Rygoj, miesto viduryj, vienoje kelnorėj rado bombų ir draskančių medegų krautuvę.

Laulangene kariumenė sušaudė 4 latvius, du pakorė, išdegino kelias ukes su visais žmonių krutančiais turtais.

Latvijoj jenerolas Wenst pagarsino, jog už užpuolimus ant kariumenės bus baudžiami čieli valsčiai ir tie gyventojai, ties kurių lauku užpuolimas atsitiko. Kuršėj valdžios šaukia revoliucijos vadovus ateiti į biurus ir pasiduoti, kitaip žada konfiskuoti jų namus ir laukus.

Latvijos vokiečiai baronai atsišaukė į randą su ypatišku reikalavimu: jie reikalauja, kad randas priverstų latvius ukininkus priverstinai baronams prigulinčius žemės plotus nupirkti. Karšta mat vokiečiams Latvijoj, tai stengiasi už gerus pinigus parduoti latviams savo dvarus ir dumti į Vokietiją.

Stoka žemės.

Kaip Maskolijoj, teip ir Lietuvoj kaimiečiams trukšta žemės, aprupinimui jų trukšta: Vilniaus gub. 1702000 desiatinų, Kauno gub. 1219000 des., Gardino 16190000 des., Minsko 2748000 des., Vitebsko 1849000 des.. Jeigu išdalyti ukininkams visą randui prigulinčią žemę, teipgi žemę dvarų, tai dar pritruks: Vilniaus gub. 1698000 des., Kauno gub. 915000 ds., Gardino 1574000 des., Minsko 2739000 des., Vitebsko 1840000 des.. Jeigu atiduoti jiems ketvirtą dalį visų girių, tai dar truks: Vilniaus gub. 960000 des., Kauno gb. 11000 des., Gardino 828000 des., Vitebsko 1000000 des.; Minsko gub. bus 62000 des. daugiau negu reikia.

Iš Baltstogės, Gardino gb.

Čianykštis jenerał-gubernatorius, prisakė tuojaus uždaryti po caro manifestui parengtas aplinkinėse ir mieste kelias lenkiškas mokyklas. Sulyg caro manifesto, vienok, valia tokias mokyklas rengti. Baltstogės ir Brasto mokyklų direktoriai prisakė nemokėti ilgiau algų moterims suareštuotų už politišką neištikimumą mokintojų. Vargšės moterys kreipėsi prie mokslinio apskričio globėjo nedaryti joms skriaudos, kadangi be algų, jos su vaikais turės badu padvėsti.

Iš Dinaburgo, Vitebsko g.

Čianykštis jenerał-gubernatorius prisakė visoms knygų pardavynėms prašalinti nuo langų visokius raštus socijalistiškų raštininkų, kaip antai: Markso, Lassalio, Engelso ir kitų. Knygos tos vienok net Maskolijos cenzuros daleistos. Jenerał-gubernatorius mat griebiasi tokių dalykų, apie kokius išmano mažiau negu kiaulė apie pipirų skanumą.

Iš Švėkšnos, Kauno gub..

(Ištrauka iš laiško).

Pirm dviejų sanvaičių grafo tarnai turėjo gana išgąsčio, turėjo dieną ir naktį grafo plytynę daboti, kas naktį du vyrai su karabinais stovėjo prie plytynės, kadangi ją kaimiečiai norėjo išdeginti. Grafas pagelbon gavo visus kareivius antros linijos. Ukininkai pabugo ir nebandė ant dvaro užpulti.

Naujasis pristovas su kareiviais eina per kaimus ir ieško ginklų. Velkakampėj rado daug karabinų, revolverių ir patronų; bombų niekur nerado ir gal nė neras. Labai daug žmonių suėmė, o dar daugiau išbėgiojo į visas šalis. Vietinis areštas kimšte prikimštas, kiekvieną dieną gabena po 15—20 surakintų žmonių į didesnius kalėjimus. Į Kuršę nujojo daug kazokų, suėmė daug socijalistų, išvedė į laukus ir be sudo sušaudė.

Aplinkiniai kaimiečiai, išgirdę ką kazokai daro su socijalistais, labai nusigando ir nežino ką daryti. Jie nuėjo pas grafą į Vilkėnus ir meldė, kad juos pats baustų kaip nori, kad tik neišduotų į kazokų rankas. Mat jie buvo iškirtę grafo girią, tai dabar žada iškirstus medžius atvežti atgal. Valdžios mat to reikalavo ir dar pagazdino, jog katras neatvež, bus nubaustas trims metais kalėjimo; jeigu katras pabėgtų, tai valdžios iš jo turtų pajiėškos 500 rubl.; kas turės ginklus, bus 300 rubl. nubaustas. Tas viskas buvo pereitos nedėlios dieną pagarsinta. Dabar čia tyku. Prieš dvi sanvaiti, aplinkiniai kaimiečiai turėjo valsčiaus susirinkimą ir tarėsi visus žydus, vokiečius ir grafo šeimyną išskersti. Dabar jie sakosi paklydę. Kalba, kad kaimiečiai turėjo net keturis jenerolus išsirinkę, kurie žmones mokino, kaip viską reikia daryti, dabar visi jenerolai prapuolė, nežinia kur dingo. Kas čia pas mus į trumpą laiką atsitiko, to negalima trumpame laiške aprašyti, viską išpasakoti, reiktų didelę knygą parašyti. Šinom kartu, vienok, čia tyku, bet nežinia kaip ilgai teip bus.

X. Z.

Iš Šiaulių, Kauno gub..

15 d. vasario į Joniškį atjojo šimtas kazokų ir dragunų ir ėmė kratyti, jieškot socijalistų po visą miestelį. Paėmė daug nekaltų žmonių; išviso suėmė 21. Kazokai su kančiais sumušė baisiai Malviną Bernotytę. Visus mušė, kankino, kol da kvėpavo, o paskui varėsi į Žagarę, kur jie amžį pabaigė. Gyviems žmonėms mėsas nukapoja nuo kaulų. Tą pasakoja žmonės matę savo akimis tokias baisias kankynes.

Iš Senapilės pav., Suv. g.

(Ištrauka iš laiško, rašyto 20 d. vasario).

Pas mus dideli maištai. Ardo geležinkelius, telegrafų stulpus piauja, daužo monopolius, iš mokyklų vaiko mokintinius. Kazokai jodinėja visur dienoms ir naktimis, gaudo socijalistus ir sodina į kalėjimus, plaka, o tiems, kurie išduoda socijalistus šnipams, kiti socijalistai kur tik pagauna, tuojaus atkeršyja. Neseniai socijalistai nušovė du šnipu: vieną Vinčuose, o kitą — Gižų Rudoj (Senapilės pav.). Jeigu tuos pagautų, kurie šaudo šnipus ir jie butų sušaudyti. Socijalistai turi Browningo revolverius ir kitokius ginklus, bet kariumenės bijosi, nestoja į atvirus mušius. Dabar Suvalkų gub. apgarsino, kad visi, turinti šautuvus, turi į devynias dienas nunešti pas pavieto viršininką. Kas į tokį laiką neatneš ginklų, o bus sugautas su ginklais, bus išvarytas į šiaurines gubernijas ant gyvenimo. Pas mus buvo privisę daug vagių, tai kaimuose vyrai susitarė, ėjo mušti vagilius ir mušė tris dienas ir nieko policija nesakė, žiurėjo, kas bus. Jeigu butų tik, sumušę katrą pagavo, tai butų nieko, bet jie kelis užmušė, tai policija ketvirtą dieną ėmė gaudyti tuos vagių užmušikus: vieni pabėgo, o dvyliką sugavo ir pasodino į kalėjimą. Kaime Degučiuos užmušė tris vagilius, dabar kiti vagys patys pasidavė načelninkui ir juos išvarė į Kalvarijos kalėjimą. Senapilėj dabar ramu, mažai yra vagių, bet už niekšus daug gerų žmonių papuolė. Pas tuos gyventojus, kurių laukai prieina prie plianto, po nupiaustymui telegrafo stulpų, atvažiavo pavieto viršininkas su kazokais ir atėmė po 5 rublius; kurie nenorėjo mokėt, arba neturėjo pinigų, pas tuos pastatė kazokus. Tie, kaip norėjo, teip su žmo-

nėmis pasielgė: ką norėjo, tą ėdė, ką norėjo — tą arkliams šėrė, kol neužmokėjo 5 rubl., o katram valsčiuj monopolių sudaužė ir degtinę sudegino, arba išlaistė ir da pinigų atėmė, tai valsčiaus gyventojai turi už tą viską užmokėti. Ir męs, viską pametę, turėsime bėgti į kitas žėmes, jeigu toliaus teip bus.

Pas mus žiema nešalta, laukiame jau vyturiukų. Kurapkos šią žiemą gerai išsiliko, kadangi nebuvo sniego ir medėjai bijojo kazokų, kad neužkluptų kur pyškinant. Vieną šviesią naktį varė vaikinai nakčia zuikius ir užklupo kazokai: šovikus ir varikus visus sugaudė ir nė vieno nepaleidžia: sako — miatežnikai.

Pas mus dabar: ką matei — nematyk, ką girdėjai — negirdėk; turi bijoti ir valdžios ir socijalistų: jeigu ką išgirdo valdžia, tai tuoj sodina į kalėjimą, o socijalistai — tuoj plaka.

Pas mus dideli valdžios persekiojimai: kas tik žodį žioptelėjo, tą tuojau ir paima ir kankina kalėjime....

Mateušas.

Iš Kalvarijos pav., Sav. gub..

(Ištrauka iš laiško.)

Juozas buvo parėjęs, kaip buvo tas manifestas, pabuvo kelis mėnesius liuosas ir vėl paėmė. Atjojo 20 kareivių, jis, pamatęs, nubėgo į girią: jie turėjo per žiuroną užtėmyt; nusivijo jį 3 ir tol gaudė, kol pagavo. Mušt nemušė, tik iškratė, dar pinigus pavogė, bet daugiaus nieko nerado ir parsivarė namon. Čia likę pasiutusiai krėtė, rodė pinigus, kad pasakytų, kur ginklai, bet nieko nerado. Dabar jau vistiek ar randa ar ne, sako, tu buntavojai žmones, sakai prakalbas, liepi ginklus taisytis, važinok — ir gana. Dabar jis sėdi Kalvarijoj nuo 11 sausio ir dar nežinia, kaip ilgai sėdės.

Kalvarijoj sėdi per du šimtu politiškųjų. Valgis jų labai prastas, nė neišverda kaip reik, tuoj pilvus pagadina nuo to valgio. Alksta žmonės nieks nieko jiems nepriduoda. Aukų labai mažai — jau nusibodo žmonėms davinėti. Meldžiame, lietuviai, neužmirškit aukaut, meskit po kokį grašį alkstantiems.

Didesnius prasikaltėlius grudžia į Suvalkus; ten da labiau kankina. Pradėjo gaudyti ir merginas, jau kelios sėdi.

Neapsakomai liudni laikai atėjo, širdį skauda, kasdien vis liudnos naujienos: tai suareštavo, tai sumušė, tai rado ginklų, retai ką gero išgirsti. Geresnius brolius išrenka, o kad yra likusių, tai viens kito negal susirast kiekvienas slapstosi, namieje nebuna.

Kuopelės išyra, susirinkimų ir nutarimų negalima padaryti dėl to, kad nesusigaudo viens kito. Į miestus negal nueit, pasibaigė viskas. Literaturos negaunam, nieks negal pergabent per rubežių. „Balsó" matėm 10 numerį, o daugiau negalim gaut. Jau ir mokesčius kiti sudėjo, kur nedėjo, ten kareiviai jodinėja, veržia žmonių pašarą, sušeria, gyvulius iš tvartų varo, o savo arklius veda. Lupa už monopolius ką išmušė, stulpus ką išvartė palei pliantą, už raštus, ką sudraskė, už kanceliarijas — už visus velnius!

31 sausio atjojo kazokai į Buktiškius pas Baltrušaitį, nakčia 12 val.. Išgirdęs, užbėgo ant augšto, įlindo į kaminą, pasislėpė. Šnipas su kazokais, įsiveržę, pradėjo jieškot, atidarė kaminą ir rado. Andrius gynėsi, du kartu šovė, bet nesužeidė. Kazokai šone kamino atsistojo ir rankas į kaminą įkišdami, šaudė; nelaimingasis vis gynėsi, bet Browningą išmušė iš rankos su kardu. Nelaimingas, gavęs į kaktą kulką, liovėsi kovojęs, o šitie da badė su bagnietais, šoblėms, paskui iškrėtė, da apvogė ir išjojo kitur. Iškilmingai palaidojom kuną žuvusio brolio, buvo daug žmonių, daugiau kaip per atlaidus, per visų veidus byrėjo ašaros; draugai įtaisė vainiką, pasakė prakalbą ir leido į duobę šaudydami. Juodą vėliavą įsmeigę į kapą, gryžom namon. Ant vėliavos buvo žodžiai: „garbė užmuštam už laisvę". Bet ir čia buvo šnipų: ant rytojaus atpleškėjo kazokai, kapą suspardė, vėliavą sukapojo; norėjo lysti į koplyčią, vainiką sudaužyt, bet neišdryso. Dabar tyrinėja, kas dalyvavo laidojime, kas prakalbą sakė, kas šaudė ir teip toliaus. Dabar šnipai visi bijosi, katrie loja — gauna nuo socijalistų rykščių, o katrie bėga pas valdžią skųsti, tai tie gauna kulką. Vieną sanvaitę 4 užmušė, Rudas Matulevičių, rodos, jusų pažystamas. Žmonės neina nė į šermenis, vienas net sanvaitę gulėjo — nebuvo kam duobę iškasti. Dabar beveik visi pažysta valdžios šunybes. Laukia iš kalėjimų pargryžtant. Tik kunigija leidžia visokius lapelius, biaurydama socijalistų vardą; tas prokliamacijas dalina pats kunigai ir špitolninkai, daužosi bažnyčiose, rėkdami, bet avelės neklauso, nesiduoda kirpt vilnų. Gižų piemeniui net langus išbadė už pamokslus.

Keturvalakių banką sudaužė. Pinigus išėmė, sako — net 1000 rubl., bet nežinia kas padarė: socijalistai, ar juodašimčiai? nes dabar vardu socijalistų dangstosi ir vagys. Uršulė —iutė.

Iš Krokialaukio vals., Kalvarijos pav..

(Ištrauka iš laiško.)

....Kurie šįmet ir stojo ant liosų, tai tapo paleisti. Musų valsčiuje, kurie stojo ant liosų, tuos po prisiekai paleido ant dyiejų sanvaičių, po dviejų sanvaičių, socijalistų pamokinti, nėjo ir ramiai gyvena. Musų valsčinje išgriauta netikusio caro valdžia. Gruodžio 18 d. atvažiavo Padovinio vals. socijalistai su šaudyklėms, išvarė iš raštynės viršaitį ir jo pagelbininką, nors jie buvo lietuviai, bet prisigėrę gudiško raugo. Išvarę viršaitį, visas gudiškas raštynės knygas sudegino, caro paveikslą nukabino nuo sienos, išbadė akis ir pakabino prie kiaulininko, parašę: „eik, care, kiaulių ganyt — gana tau musų kruvinu prakaitu puoštis!" Iš raštynės nuėjo visi į mokyklą ir ten tą patį padarė su gudiškoms knygoms ir su caro paveikslais. Paskui nuėjo į karčiamą ir uždraudė pardavinėti degtinę. Padovinio valsčiaus Ambražiejus dabar viršaičiu. Jis išrinko naujus tvarkos vedėjus zemskius. Išrinko J. Strolį ir J. Zienkevičių. Jie dabar važinėja po Ivoniškio girią ir uždraudžia žydams medžius kirsti. Mokesčių da nemokam, bet jau girdėt kituose valsčiuose kazokai užgrėbia gyvulius ir per licitacijas pardavinėja, bet nieks neperka. Kazokai stengiasi suimti dabartinės tvarkos vedėjus. Suėmė Padovinio valsčiaus, Plynių kaimo Kavaliaucką ir Brizgį ir Putriškių Vitkauską, nors juos po caro manišestui paleido. Dirbančių tėvynės labui caro tarnai neužkenčia. Čia paminėti vyrai buvo suimti už daužymą Liudvinavo monopoliaus, buvo nuspręsti ant keturių metų katargos, bet po caro manifesto tapo paleisti. Iš paprusės rašo, kad ten rubežiaus sargai degina ukininkų triobas, žmones suėmę, varo į Kalvarijos kalėjimą. Baisus dabartinis Lietuvos padėjimas. Girdėt, rengia ant pavasario visuotiną revoliuciją. Nežinom, ar išliksim nuo kazokų nagaikų.

Malonus broliai lietuviai, paeinanti iš čia aprašytų aplinkinių ir kiti, kurie da neaukavot pinigų tėvynės labui, pabuskit iš sunkaus miego, žiurėkite, kaip musų broliai, gyvenanti Lietuvoje, aukuoja savo kraują, o ne vienas jau ir gyvastį paaukavo už tėvynės gerovę. Męs čia, toli budami, prisidėkim nors su pinigais ir šaukim drauge su kovojančiais: „Lai gyvuoja laisva, nepriguliminga L i e t u v a"!

Ignotas N.

Iš Virbaliaus.

Kybartuose likosi suareštuotas Peterburgo geležinkelio inžinierius Šestakov už tai, kad jis perskaitė gautą telegramą apie sustraikavimą tarnaujančių ant geležinkelių Maskolijoj. Šestakovą išgabeno tuojaus į Suvalkus ir laiko ten kalėjime.

Iš Londono.

Pas mus čia, Anglijoj, lietuviai ir vėl snaudžia.... Judėjimas Lietuvoj jų visai neapeina. Kad kelintas, retkarčiais, ir užsimena apie reikalingumą sušelpimo kovojančių už tėvynės laisvę, tai arba buva išjuoktas, arba jeigu ir atsiranda keletas atjaučiančių Lietuvos reikalus, tai vos keletą penų ir sumeta. Per ištisą pereitą metą, Anglijos lietuviai paaukavo revoliucijos reikalams vos apie 10 svarų sterlingų ir tai tiesiog — netikėtai: kooperatyviškai draugystei „Lietuvai" Londone užbaigus savo gyvenimą, kasoje buvo likę apie 13 svarų sterlingų ir neėsant kur tų pinigų numesti, po ilgų pamokslų ir ceremonijų, tapo nuspręsta paaukauti dalį likusių pinigų sušelpimui „kovojančių už Lietuvos laisvę žmonių", iš viso 9 svarus ir 8 šilingus. Tai ir viskas.

Londono priemiestyj Tottenham pernai rudenyj susitvėrė kuopa „Šviesos Draugystės", į kurią iš karto prisirašė 17 sanarių, bet kas mėnuo skaitlius tas pradėjo mažėti ir, kaip girdėjau, ant pereito mėnesinio susirinkimo atsilankę vos penki sanariai, kiti, girdi, negalėję atsilankyt dėl visokeriopų „svarbių priežasčių": vieni lankėsi ant kokių ten vestuvių, krikštynų, kiti vėl priiminėjo netikėtus svečius ir tt.. Šita kuopa teipgi išstenėjo 4 šilingus ir 6 penus per ištisą (tėmyk!) savo gyvenimą. Ir tai, kada tas „aukas" rinko, tuli sanariai net kruptelėjo ir klausė užmanytojo, ar tas aukas rinksią kas mėnesis?

Iš to matyt, ant kiek tie žmonės atjaučia ir supranta Lietuvos padėjimą.

Poviluks.

Iš Glasgowo, Scot..

Gyvendamas Stewinstone, prigulėjau į Šviesos Dr-stę, dabar — persikėliau į Glasgową. Žinau, kad ir čia yra kuopa Šv. Dr., norėjau ir čia draugu tapti.

25 d. vasario nuėjau į susirinkimą čionaitinės Glasgowo Šv. Dr. Kuopos. Kaipo svečias, atsisėdau ir laukiau. Pirmsėdis B. užklausė, kas tuos svečius įvedė. Iš sanarių vienas atsiliepė, kad svečias iš Stewinstono kuopos nori ir čia prigulėti, o paskui pasakė, kad tas svečias priešingas musų kuopai, jis nesutinka su musų mieriais, jis yra soc.-d e m o k r a t a s; atėjo pasiklausyti. Pirmsėdis liepė kelt rankas, kas nori priimt ir kas ne. Iškėlė ir 6 buvo už, 7 — prieš. Potam išgirdau pirmsėdžio balsą, kad reikia išeiti, ką aš ir padariau.

Negalima žinot, kokios pakraipos ta kuopa ir kokiais keliais ji eina. Matyt joje radikalų, klerikalų ir demokratų, o jeigu vienas neužkenčia soc.-dem., tai visa kuopa nutaria tokių nepriimt į kuopą....

P. Zablockis.

IŠ AMERIKOS.

Mušis jurininkų su oficierais.

New York. Ant stovinčio čianykščiam porte garlaivio „Massachusetts", terp pečkurių ir laivo oficierų užgimė mušis. Vienas pečkurys likosi nušautas. Ant šuvių atbėgę policistai suareštavo keturis oficierus ir keturis jurininkus. Pečkuriai sako, kad jie susibuntavo dėl ne pakankančio maisto.

Sušalo.

Harrison, Nebr. Laike paskutinių sniego darganų šitose aplinkinėse sušalo farmerienė Metz ir trejatas jos vaikų. Vaikai mat laike darganos grįžo namon iš mokyklos ir paklydo, o motina paklydo, jieškodama vaikų ir tokiu budu visi likosi užpustyti.

Muštynės.

Lacoton, Okla. Netoli nuo čia, ant rubežiaus Chickasaw rezervacijos, viename saliune užgimė kruvinos muštynės terp susirinkusių svečių. Muštynėse dvi ypatos tapo užmuštos, o viena mirtinai pašauta.

Mušis terp negrų ir vengrų.

Duquoin, Ill. 8 d. kovo užgimė čia smarkios muštynės terp negrų ir vengrų dirbančių Zieglero kastynėse. Britvos ir revolveriai buvo darbe. Iš abiejų pusių daug žmonių likosi sužeistų, bet mirtinai sužeistų nėra.

Nelaimės ant geležinkelių.

Greensburg, Pa. Netoli Rodebaugh susimušė vežantis pieną trukis su darbininkišku. Prie to 3 italijonai darbininkai likosi užmušti, o daug tapo sužeistų, terp kurių yra ir mirtinai sužeisti.

Latrobe, Pa. Netoli nuo čia susimušė du geležinkelio trukiai. Prie to du geležinkelio tarnai likosi užmušti.

Lake Charles, La. Netoli nuo čia susimušė du trukiai. Prie to pečkurys vieno trukio likosi ant vietos užmuštas, o mašinistas mirtinai apkultas.

Saratoga, N. Y. Netoli nuo čia, ant Delaware & Hudson geležinkelio, susimušė du trukiai. Prie to viena mergina likosi užmušta, o daug pasažierių tapo sužeistų.

Bloomdale, Oh. Prie stacijos Godsend, pasažierinis Baltimore & Ohio geležinkelio trukis užbėgo ant tavorinio trukio. Susimušę trukiai užsidegė. Iš po griuvėsių ištraukė 4 užmuštus ir 12 sunkiai sužeistų.

Gaisrai.

Neenah, Wis. Sudegė čia popieros dirbtuvės Neenah Paper Mil Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 300000 dol.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ New York. Tarybos terp kalnakasių ir kastynių savininkų neišdavė vaisių. Kastynių savininkai ne nori nė kalbėt apie pakėlimą algų. Todėl gali užgimti dar didesni štraikai negu buvo keli metai atgal.

¶ Cleveland, Oh. Ohio apskričio anglių kastynių savininkai, ant susirinkimo, nutarė atmesti darbininkų reikalavimą pakėlimo algų. Todėl gali čia užgimti kalnakasių štraikai.

¶ Queensburg, Pa. Šitų aplinkinių farmeriai pirko 4000 akrų anglinių plotų ir parengs kastynes savo reikalams, anglių kitiems ne pardavinės, bet rupįs jas vien aplinkinių farmeriams.

¶ Victoria, W. Va. Althouse anglių kastynės dega, ugnis užgimė nuo dujų expliozijos. Kastynes atseis užlieti, kadangi kitaip ne galima ugnies užgesinti.

¶ Pittsburg, Pa. Unija akmenų tašytojų nutarė reikalauti pakėlimo algų po 10c. už darbo valandą.

¶ Gas City, Ind. Čianykščios blėtos dirbtuvės pradėjo dirbti su ne prigulinčiais į uniją darbininkais.

¶ Washington, Pa. Keturios dalys McClure geležies dirbtuvėse pradėjo dirbti. Rodosi, kad darbai čia pasigerįs.

¶ New Castle, Pa. Shenango blėtos dirbtuvėse dirba visose dalyse. Darbo užteks ant ilgesnio laiko.

¶ Cumberland, Md. Tayloro blėtos dirbtuvės stovi, bet, rodosi, darbai neužilgio prasidės.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Iš Sag Harbor, N. Y.

Šitas miestelis ne didelis, yra čia viena laikrodžiams lukštų dirbtuvė. Darbai eina gerai, bet iš kitur pribuvusiam, ne mokančiam amato, sunku darbas gauti. Darbininkų algos ne vienokios: paprasti darbininkai uždirba 6—15 dol. ant sanvaitės už 10 val. dienos darbo. Mašinistai ir kiti išsilavinę darbininkai uždirba daug daugiau.

Lietuvių yra čia 12 šeimynų ir apie 30 pavienių. Skaitančių laikraščius ir knygas yra labai mažai. Jeigu vaidų ir peiktinų pasielgimų terp jų nėra, tai nematyt ir gerų, pagyrimo vertų. Mat čia nėra gerų agitatorių. Jeigu vieni nori sutverti draugystę, arba Susiv. kuopelę, tai kiti ne tik nenori rašytiesi, bet įsireižę priešinasi, atkalbinėja kitus.

Pernai, 25 d. vasario buvo sušauktas susirinkimas apkalbėjimui, ar ne verta sutverti kuopą S. R. K. L., bet susirinkę užmanymą atmetė, daugumas manė, kad geriau sutverti savistovę draugystę. Ant to sutiko ir išsyk prisirašė 8 sanariai, ant trečio susirinkimo buvo jau 17 sanarių, bet nuo to laiko skaitlius sanarių ne augo, užgimė nesutikimai, ant susirinkimų vieni kitus pradėjo kolioti. Ant paskutinio susirinkimo 7 sanariai pasitraukė iš draugystės, o vienas naujai prisirašė. Mat pirmsėdis pradėjo barti girtuoklius ir kazirninkus, tai besijaučianti kaltais tą palaikė už įžeidimą. Ant galo visa draugystė, su tokiu vargu sutverta, suiro, sanariai pinigus terp savęs pasidalino. Jeigu jau draugystė laikytiesi ne galėjo, tai bent pinigus priderėjo paaukauti ant tautiškų reikalų. Tautiški reikalai mat musų lietuvjams visai nerupi, iš čia dar ne patėmijau aukų ant kokių nors musų tautos reikalų.

Suirus pirma sutvertai draugystei, sutvėrėme ant galo kuopelę Rymo Katal. Susivienyjimo. Iš syk prisirašė 5 sanariai. Tikimės, kad su laiku sanarių skaitlius pasididįs. Užmanyta buvo sudėti ir kiek aukų sušelpimui revoliucijos Lietuvoj ir nors tam visi susirinkę pritarė, bet dėjimą aukų atidėjo ant tolesnio laiko.

C. M.

Iš Detroit, Mich.

Darbai eina čia ne blogiausiai, darbų yra visokių.

Čianykščiai lietuviai užsimanė statyti bažnyčią. Jau buvo du mitingai apkalbėjimui to reikalo, bet nieko nenutarė, kadangi užlaikymui bažnyčios ir kunigo nėra pakaktinai lietuvių. Ant mitingo padarė skaitlių 127, bet ir tie išsiskirstę trijose, toli viena nuo kitos miesto dalyse. Susirinkę ant mitingo negalėjo susitaikyti, kadangi kiekvienas norėjo, kad bažnyčia butų jo apgyventoj miesto dalyj. Vieni norėjo statyti bažnyčią, kiti, suprasdami, kad mažam skaitliui sunku bus bažnyčią ir kunigą užlaikyti, kalbino parsitraukti vien lietuvį kunigą į lenkišką bažnyčią, o atskiros lietuviškos ne statyti. Bet ne svarstė visai, ką jiems kaštuotų statymas bažnyčios, o ką užlaikymas kunigo prie lenkiškos bažnyčios. Nieko ne apsvarstę, daro viską ant tuščio.

Yra čia katalikiška Švento Jurgio Dr-tė, bet ji silpnai laikosi, kadangi joje nėra sumanių vadovų. Už nesilankymą ant mitingų nėra bausmių (prastai butų, jeigu žmonis vien bausmėms reiktų versti pildyti pareigas. Žmonės juk ne arkliai, jie pats turi savo pareigas ir be bausmių suprasti; jeigu nesupranta, tai jau ne draugystės vadovų kaltė. Rd.), todėl ateina, kas nori, o kas ne nori, tas ne ateina. Mitingus laiko salėj ant viršaus saliuno, bet ten nėra nė jokio Švento paveikslo, sanarius prisaikina prieš stalą (gal ir ne prisaikinti, pakanka pažadėjimo. Kas laužo paprastą pažadėjimą, tas ir nuo prisiegos stengsis visokiais budais išsisukti. Ne ant šventų paveikslų ir prisiegų remiasi visokios organizacijos, bet ant doros ir proto sanarių. Kur to nėra, ten nė prisiegos, nė šventi paveikslai ne sudrutina draugysčių. Jeigu ką todėl peikti, tai reikia jieškoti svarbesnių peikimo priežasčių, reikia saugotiesi peikimų už neturinčius svarbos daiktus. Rd.) ir prieš alaus leidėjų kalendorius.

J. N.

Iš Livingston, Ill.

25 d. vasario atsibuvo čia krikštynos Vitautuko Bertulio, ant kurių buvo ir kunigas V. Šlamas iš E. St. Louis. Bekalbant, K. Bertulis paprašė kun. Šlamo, kad pakalbėtų apie ką nors Livingstono lietuviams ir paragintų prie aukų ant tautiškų reikalų, pažymėjimui krikštynų. Kunigas noriai prašymą išpildė. Pasakojo apie musų tėvynę Lietuvą, kur musų broliai galvas deda už laisvę prigimto krašto. Kalbino dėti aukas sušelpimui kovojančių, nupirkimui jiems ginklų. Aiškino verguvė musų brolių tėvynėj, pridurdamas, jog senovėj verguvė ir baudžiava buvo veik visur, išėmus Anglijos, kur 1848 m. žmonės pakėlė revoliuciją, susiorganizavo 150000 ginkluotų baudžiauninkų po vadovyste kun. Jono Brool, apgulė Londoną ir privertė karalių duoti žmonėms konstituciją. Teipgi priminė, jog ir čia Amerikoj buvo verguvė. Toliau kalbėjo, jog ir dabar darbininkai teipjau gali susiorganizuoti ir apgulti Carskoje Selo, kur caras slepiasi nuo savo žmonių.

Pabaigęs kalbą, kunigas Šlamas pats paėmė popierą ir užrašinėjo vardus aukaujančių, o pinigus priiminėjo išrinktas kasierius Strungis. Sudėjome iš viso 15 dol., kurios siunčiam „Lietuvos" redakcijon. Paskiriame juos socijaldemokratų partijai ir prašome pasiųsti jos atstovui Lizdeikai.

Strungis.

Iš Rochester, N. Y.

Paskutiniuose laikuose Rochesteryj lietuvių skaitlius pasidaugino. Terp pribuvusių šviežiai yra ir gerų vyrų, bet yra ne kam tikusių. Paskutiniems priderėtų imti pavizdį nuo kitų, gerų lietuvių.

Tankiai girdisi kalbos apie mokinimasi lošt teatrus, bet jau kalbose pasirodo nesutimai nuomonių; vieni nori iškart mokytis atlošt didelį veikalą, paveizdan „Mindaugį", kiti daugiau taikosi prie čianykščių lietuvių skaitliaus ir aplinkybių, ir norėtų pradėt iš palengvo, pirmiau atlošt mažesnius, kaip: „Lėkė kaip sakalas, nutupė kaip vabalas," „Svaras juokų" ir kitus. Ant galo atranda kliutis, kad merginų nėra, kurios galėtų lošt teatrą. Bet čia yra merginų, kurios nors gana prastose aplinkybėse gyvendamos, skaito teatrališkas knygeles. Tas teko matyt kolektoriams, renkant aukas revoliucijos naudai. Kad tik vyrai kartą susitaikytų ir pradėtų dirbti, o be abejonės prie darbo prisidėtų ir merginos. Teatro lošimas, ypač pradžioj nors sunkus butų, bet be abejonės atneštų naudą, patrauktų daugiau lietuvių prie darbo ant tautiškoš dirvos ir lankymo laisvų, tautiškų, ir darbininkiškų susirinkimų. Per susirinkimus mes galim daug ko gero pasimokyt, ir patarnaut sau ir visuomenei.

Vargšas.

Iš Springfield, Ill.

Anglių kastynėse dirba gerai, beveik visas dienas, išskiriant nedėlios. Vietiniai angleksiai kalba tik apie štraikus. Nors dar tikrai nežinia, ar bus štraikai ar ne. Kelios dienos atgal likosi vienas lietuviškas suliuninkas už baro pašautas. Valkata, saliuninininką pašovęs ir pinigus paėmęs, pabėgo. Pašautasis tapo nugabentas į St. John's ligonbutį, o valkata likosi pagautas ir įmestas į kalėjimą.

25 d. vasario Lietuvos Sunų draugyste laikė mėnesinį susirinkimą. Užmanė paskirti draugystės du draugu, pasiųsti ant susirinkimų kitų draugysčių. Siuntiniams liepta prikalbinti kitas draugystes sušaukti čia vietinių lietuvių viešą susirinkimą, iš tarpo visų lietuvių išrinkti komitetą rinkimui aukų sušelpimui revoliucijonierių, kovojančių už laisvę Lietuvos. Gerai butų, jeigu visos

draugystės prisidėtų prie užmanymo. Susivieniję visi į vieną burį, kur kas daugiau galėsime nuveikti.

Lietuviškos parapijos reikalai jau su visu susmuko. Pinigų, kiek turėjo, padėjo pas airių kunigą. Kunigas tų pinigų jau dabar ne duoda atgal parapijonams. Sako: „kaip pastatysite bažnyčią, tai ir pinigus atgausite." Bet už ką statyti, kad visa pradžia jo rankose? Tai vis yra geras pamokinimas musų broliams, kurie da vis nenori išsirangyti iš kuniginių pančių. Kad juos ir apgauna ir ir ne viena sušaudo, į kalėjimus paduoda, tai viš jie nuo savo vargintojų nesiskiria ir gana.

V. Černauskas.

Iš Thomas, W. Va.

27 d. vasario buvo čia parengta, ant Katrilos salės, lietuvių politikierių republikonų balius, savo vien ir karčiamninko naudai.

Keletas geresnių lietuvių užmanė, trumpam laike parengt antrą balių Socijaldemokratišką ant p. Diksos salės, pelną paaukaut revoliucijos naudai, ir paragyt žmonės dėti aukas. Ant tokio mierio buvo neseniai surengtas balius, bet kad daugelis apie tai nežinojo ir buvo šalta diena, tai mažai žmonių atvyko. Pelno ne turėjome. Susirinkusiems ant baliaus paaiškinom reikalą sušelpimo brolių Lietuvoj, kovojančių už laisvę ir apie dabartinį siutimą caro bernų ir kaip jie baudžia musų brolius tėvynėj. Tos kalbos uždegė širdis ne vieno tėvynainio. Jie, nors pinigais nusprendė sušelpti už laisvę tėvynės kovojančius. Atsirado tik vienas carbernis, kuris norėjo sustabdyt musų darbą, bet nesisekė. Išrinkom kolektorius rinkti aukas nuo geros valios tautiečių: M. Daniuną ir J. Kraniauską, kurie perėjo per salę ir surinko $22.00. Pinigus tuos pasiunčiam į „Lietuvos" redakciją. Skiriam S. D. P.

Gėda republikoniško baliaus komitetui, kad nieko ne aukavo.

Šarkos Vaikas.

Iš Nashua, N. H.

Darbai eina pusėtinai, kas pribuva, darbą gauna.

Čianyksčiai lietuviai prakilniais darbais girtiesi negali, tokių darbų jie nė nesupranta, kadangi laikraščių ne skaito.

Draugystė Šv. Kazimiero turėjo pašventinimą vėliavos 25 d. vasario. Su pilna paroda ėjom 11:30 valandą ryto airių bažnyčion, po dievmaldystai kunigas Leonas Tyla pasakė pamokslą, kalbėjo apie lietuvių pabudimą. Aiškino dabartinį padėjimą draugystės Šv. Kazimiero, dėkavojo svečiams ir Lowello draugystei D. L. K. Algirdo už prilankumą, po ceremonijai išėjom iš bažnyčios su pilna paroda į Odennell salę, kur svarstėme dabartinius atsitikimus Lietuvoj. Ant salės vietinis kunigas, Leonas Tyla, laikė kalbą, kurioj aiškino Rusų nedorybes ir caro činauninkų suktybes. Laike prakalbų grąjijo Lowello draugystės benas.

J. Bakanauckas.

Iš Waterbury, Con.

11 d. vasario čianykštė Lietuvos Sunų Dr-tė laikė mėnesinį susirinkimą. Šita draugystė neužmiršta ir musų brangios tėvynės reikalų, kur musų tėvai ir broliai kovoja už laisvę ir geresnę ateitį prigimto krašto. Ant minėto susirinkimo, terp kitko, nutarėme paaukaut, kiek kas gali, sušelpimui tėvynės brolių kovojančių su netikusia caro valdžia. Susirinkę sudėjo $22.75, prie to dar Kazys Kazemėkas pridėjo 1 dol., tai iš viso pasidarė $23.75. Pinigus tuos draugystė pavedė Bendraičiui persiųsti socijaldemokratų partijai.

Ant to paties susirinkimo Lietuvos Sunų Dr-tė išrinko už savo atstovą ant 22 d. vasario atsibuvusio Philadelphioj lietuvių susivažiavimo; atstovu išrinko Kazį Kazemėką, kuriam davė mandatą.

Waterburyj yra daug lietuviškų draugysčių, bet apie sušelpimą aukoms tėvynės brolių, kovojančių su caro valdžioms, ne pamislija (korespondentas klysta: Waterburyj jau ne viena draugystė aukavo ir tai po daugiau negu Lietuvos Sunų Dr-tė. Aukos buvo pagarsintos „Lietuvoj". Nėra todėl pamato per daug girti vieną, o peikti kitas. Rd.).

Bogušauckas.

Atsišaukimas Centrališko Komiteto Šelpimui Rovoliucijos.

Garbi visuomenė! Susivažiavimas, atsibuvęs 22 d. vasario 1906 m. Philadelphijoj, Pa., aprinko mus tarnauti tautai ir jums reikaluose tautiško judėjimo Lietuvoj. Mes tikime, jog jus priimsit musų patarnavimą, o podraug prisilaikysit žemiau padėtų patarimų, tokiu budu padėsit mums vesti reikalus.

Kasierius yra po „Surity" bonds'u $5000, kurie yra uždėti iš „Lithuanian Relif Fund", kaip mes C. K. R. Š. angliškai vadinsimės. Kada pas kasierių atsiras pinigų per $4000, tai jis turės užsistatyti bondą ant kitų $5000.

Mes busime vien visuomenės norų pildytojais. Pinigai suaukauti tėvynės reikalams ir pasiųsti centrališkam kasieriui, turi but pačių aukautojų paskirti, kam juos nusiųsti. Pinigai paskirti bent kokiai partijai bus kas mėnesis tai partijai išsiuntinėti. Nenurodyti, kur tur but perduoti, nebus siunčiami patol, kol nesusitvers Centrališkas Komitetas iš atstovų visų kovojančių partijų Europoj.

PASARGA. Tas gal but atmainyta, jei mes matytumėm, kad pinigai neatbutinai reikalingi.

Aukautojai, kurie nori, kad jų vardai butų garsinami laikraštyje, turi surašą vardų, drauge su pinigais ir pažymėjimu, kokiame laikraštyje nori vardus matyti, persiųsti Centrališkam kasieriui. Kasierius paims pinigus, o vardus su pakvitavone prisiųs sekretoriui, kuris, užrašęs pinigus į knygą, vardus pasiųs pagarsinti tokiam laikraščiui, kokiam aukautojai norės.

Mes prašom laikraščių netalpinti tokių prisiųstų vardų be parašo Centrališko kasieriaus ir finansų sekretoriaus (čia kalba eina tik apie pinigus pasiųstus Centr. kasieriui), nes galėtų pasidaryti klaidos su negeistinoms pasekmėms.

Kasierius neturi tiesos siųsti, nė išmoketi kam nors pinigus be parašo Centr. prezidento ir abiejų sekretorių.

Susinešimų sekretoriaus pareiga susižinoti su ypatomis ir partijomis kovojančiomis už nepriklausomystę Lietuvos.

Centrališkas Komitetas Revoliucijos Šelpimo išduos atskaitą visuomenei kas mėnesis tokiuose laikraščiuose, kurie malonės atskaitas talpinti.

Antrašas C. K. R. Š. yra sekantis:

Prez.— kun. M. Peža,
Rector of the Lithuanian R. Catholic Church,
Brockton, Mass.
Kas.— Theo. Dudas,
921 So. 2nd st.,
Philadelphia, Pa.
Susin. sekr.— J. Šernas,
924 33rd st.,
Chicago, Ill.
Fin. sekr.— F. J. Bagočius,
Pittsburg Academy,
Pittsburg, Pa.
Prižiuretojai:
J. Tareila,
22 Štar st.,
Ansonia, Conn.
Ant. Povilaika,
824 Bank st.,
Warterbury, Con.
Ant. Linauskas,
1317 S. 4th st.,
Philadelphia, Pa.

Kiti laikraščiai malonės tą atkartoti.

Nuo 36-tos kuopos Susiv. L. A.

Mes, rengdamiesi ir laukdami XXI seimo S. L. A., kuris atsibus Chicago, 28, 29 ir 30 gegužio mėnesio šių metų, 36ta kuopa S. L. A., išsiuntinėjome laiškus į visas Chicago ėsančias lietuviškas draugystes, beskirtumo bažnytines ir tautiškas, užkviesdami ant apvaikščiojimo 27 d. gegužio (prieš pat seimo prasidėjimą, nes pas mus dirbamoj dienoj negalima), pasirengti iš laiko, kad visi, kaipo tikri Lietuvos sunus, imtume dalyvumą apvaikščiojime ir bent syki akyse svetimtaučių savo spekas parodytume, jog gyvuojame kaipo atskira tauta Lithuanian's, pakeltume demonstracijas atminčiai žuvusių už laisvę musų brolių tėvynėj! Na, ir kas tokiam užmanymui galėtų prieštarauti? Gal vien tas kas ne musų tautietis, kas neina su mumis, taigi musų priešas. Tuom išgama pasirodė kunigas M. Kraučunas. Vos spėjome išsiuntinėti minėtus užkvietimo laiškus į draugystes, ir jau kun. M. Kraučunas nedėlioj, 11 d. kovo, iš sakyklos bažnyčioje Šv. Jurgio teip apskelbė: „Mes, 5 kunigai, nutarėme protestuoti prieš Susiv. L. A. seimą, kurį rengia Chicago pavasaryj. Uždraudžiam visoms draugystėms ir pavieniems dalyvauti seime, katrie eisite, busite exkomunikuotais, negausite šliubų, krikštų, prie spaviednės nepriimsim, mums nereikia tokių". Taigi kun. M. Kraučunas ir jo penki draugai pastojo atvirais priešais lietuvystės, nes kas lietuvystei ant labo, jis iškeikia tuos iš ambonos (neįstabu juk, jis ir prieš sudžią pasakė, kad esąs lenku, lietuviškai nemokąs). Mes iki šiol niekuom kun. M. K. neįžeidėm, nė kitų jo sebrų kunigų, vien savo užduotės laikėmės, bet kad dabar pradėjo kunigėlis įžeidinėti musų organizaciją ir kenkti musų visuomeniškiems reikalams, tad ir mes stversimės už ginklo ir, žinoma pradėsime, gintis, atsigynimas bus lengvas, nes šviesa tamsybę lengvai sunaikina, kaip saulė sniegą.

Dar padėkavojam kun. M. Kraučunui už padarytą rekliamą Susiv. L. A., nes tą pačią dieną, ant laikyto mėnesinio susirinkimo, prisirašė 20 naujų sanarių prie mus kuopos, taigi mums vien ant naudos išeina kunigo gazdinimai.

Garbus Chicagos lietuvių kunigai! Jums sekasi temdyti žmonis, ir iš jų sau traukti naudą, kitos kolonijos, turbut, ne teip riebios ir ne teip paskendusios tamsybėje kaip Chicago, bet reikia žinoti, kad teip visada negali buti. Juk žmonės reikalauja liuosybės. Susipratote per vėlai kovoti prieš S. L. A., katras jau šiądien turi Chicago 4 kuopas po visas dalis miesto ir visos gražiai auga, ir jų augimą jau per vėlu sulaikyti. Butų daug geriaus, kad nepasirodytumėt išgamoms, gražiai ant rengiamo seimo ne vien leistumėt savo aveles, bet dar jas kalbintumėt dalyvaut, kaip darė pereitą seimą kun. J. Žebrys, ir viskas gražiausiai nusidavė ir tenaitinės bažnyčios neišardė ir mes nemislijame ardyti jusiškių.

S. L. A. neužsiima bažnyčių ardimu, bet jo užduotis: platinti terp lietuvių meilę, vienybę, apšvietimą ir dorą. Ginti lietuvišką tautą nuo visokių prispandėjų, kurie alina, slėgia musų tautą politiškai, medegiškai; demoralizuoja doriškai ir politiškai. Todėl, kas drysta užstoti kelią tokiems mieriams, lai prasmenga iš musų tarpo!

Vardan S. L. A. 36-tos kuopos

M. J. Damijonaitis.

Nejieškokim savų „dievų" nė kurstykim žmonių.*)

Lietuvių laikraštijoj daug buvo kalbėta apie tautišką vienybę. Šaukta prie jos spaudoje, agituota žodžiais per prakalbas — aš kalbu apie Amerikos lietuvius — ir visur vienybė buvo skelbiama kaipo pageidautina mums viešnia. Iš dalies reikia su tuom sutikti, kad vienybė yra labai geru daiktu, jeigu tik musų žmonės ją budavotų ant išmintingų ir praktiškų pamatų. Bet tame tai ir nelaimė, kad žmonelės apie gerų pamatų sutaisymą nesirupina. Kiekvienam išrodo, kad visi kiti turi susivienyt su juom, kad visi pripažintų tiktai jo pažvalgas už išganingas žmonijai, ir taigi kožnas skelbia vienybę iš savo punkto. Visokių buvo projektų susijungimo lietuvių dėlei. Vieni buvo geresni, kiti blogesni. Geresni atnešė šiokius tokius vaisius, blogesni tapo užmiršti žmonių, — nes nieks nepripažino jų už naudingus, išimant pačius pagimdytojus projektų. Geresnių projektų vienybės vaisiai yra šie: susiorganizavimas Susiv. Liet. Amerikoje, Tėv. Myl. Dr-tės, Susiv. Laisvamanių, Susiv. Lietuv. Rymo Kat. Am., Liet. Soc. Part. Am. ir kitų smulkesnių draugystėlių. Visos tos organizacijos turi maž daug vienybės pamatus. Kurios pamatai yra geresni ir naudingesni žmonijai, tos draugystės sparčiau auga ir tarpsta. S. L. A. labai sparčiai augo, nes čion žmonės — iš vienos pusės tikėjos tautiškai susidrutinsią, iš kitos — turėsią šiokią tokią naudą materijališką, bent nors numirus pasilaidot galės iš bendrų įmokėjimų organizacijos iždan. Katalikų Lietuvių Susivienyjimas irgi tuom patim keliu eina, tik po kitokiais vadovais ir firma. Liet. Soc. Part. Am., imant proporcijonališką laiką savo gyvenimo, jokiu budu neatsilieka augime nuo viršui minėtų organizacijų. Metams sukakus nuo susitvėrimo, skaitosi į 600 sąnarių. Tuom įdomiau, kad čion nariai jau jokios materijališkos naudos iš prigulėjimo neapturi. Taigi matyt, kad yra kas toks ir čia, kas žmones traukia prie vienybės. Čia ekonomiški reikalai spiria apšviestesnius lietuvius jungties ir vesti nesusipratusius brolius nauju gyvenimo keliu.

Žinoma, ir vienybės ne vienodos. Vienybė kapitalistų ir vienybė darbininkų yra du priešingi principai. Vienybė atžagareivių ir vienybė pirmaeivių — yra ne tas pats. Revoliucijonierių vienybė ir despotų — yra visai kas kits. Taigi jau ir pats vienybės principas jokiu budu negali but priimtas be jokių išlygų iš šalies. O ką jau be sakyt apie kelius, kuriais įvairus filistrai bando žmonės į vienybą suvesti!

Padaręs ilgą įžangą prie mano straipsnio, prieinu prie paties dalyko. Straipsnis bus mažai kuom ilgesnis už įžangą. Noriu primint apie vieną kelią einančio prie „vienybės"—tai viešą kurstymą žmonių prieš žmones. Jau kad kurstytojai randasi prietikiuose tautų su tautomis, tai tas nedyvai. Barbariški instinktai iš žmonių — ypač žmonių iš buržujinio lagerio — dar neišnyko. Bet įdomiausia tas, kad kurstytojai randasi pačios tautos gaivaluose, kurių siekinys — matyt aiškiai — pakelti ardą net terp vienos ir tos pačios tautos žmonių. Lietuviai tokių kurstytojų turime gana.

Nenoriu čia begražint praskambėjusių „grafterių", išnaudotojų, ubagų, žydų su kryžiais ir tp. Užtenka naujų išlendančių vabalų su gielonėmis.

Skaitau „Lietuvos" 10-me nr. tyradą „Netarnaukime svetimiems dievams!". Žiuriu, pasirašo „Keistutis Šliupas".

„Pasižiurėjau į paskutinį numerį „Darbininkų Balso" — rašo K. Š. — „ir su didžiausiu apsivylimo jausmu mečiau šalin!" Pasirodo ir kodėl. Esą veltui eikvojami suaukauti Lietuvos išliuosavimui statikai, nes peržvelgęs K. Š. išleistus L. S. D. P. lapelius, ir radęs, kad lietuvių kalboje esą išleisti tiktai 12, o lenkų — 28. Prie to prideda ir didelį nusistebėjimo klyksnį.

Bereikalo K. Š. įpuola į kurstymo ekstazą. Bereikalo nuvagia ir lietuvių kalba išleistų lapelių skaitlių, nes išleista ne 12, bet 16. Teisybė vis turi viršyti melą. Kalbant apie lapelius, norėtųsi tam vaikinui nurodyti ir šį faktą, kad lenkų kalboj išleisti lapeliai yra beveik visi su pagelba lenkų socijalistų partijos (P. P. S.); kuriegi ne su lenkų pagelba, tie yra išleisti paties Vilniaus vietinio komiteto darbininkų, kurie nors Lietuvoj gyvena, bet lietuvių kalbos nemoka. Paties L. S. D. P. Centro Komiteto išleista viso labo ne lietuvių kalboje 6 lapeliai, iš kurių 5 lenkiški, 1 baltgudiškas.

Tie išleisti lapeliai yra šaukianti prie boikotavimo „dumos", prie nesidavimo mobilizuojant, pradžioje ir užbaigoj visuotino streiko, ir tt. Jiems atspaudit visai nedaug tekaštavo, nes kitų išleista vos tik po 200 egz.! Sulyginus su lietuvių kalboje išleistais lapeliais, kurių tuli skaičiai egz. siekia net 20000, tai tie iškaščiai kaip niekas.

Bet ir tai, tas K. Š-ui neturėtų rupėti, nė skaudėti galvos, kad tai buvo išeikvotas „musų sunkiai suriuktas skatikas." Visi L. S. D. P. raštai yra išleidžiami partijos lėšomis, o ne pasiaukavimais kokių „musų". Ant išleidimo raštų ar lapelių tie pats lenkiškai kalbantiejie darbininkai Lietuvoje — kurių yra aplamai apie 5—6000 — yra sudėję iždan L. S. D. P. vieną ir antrą šimtą rublių. Jiems priderėtų išleisti daug daugiau nuo L. S. D. P. negu 5 lapeliai.

Prie kokių „musų" priskaito savę K. Š., aš nesuprantu. Ant kiek žinau, tai K. Š. prie L. S. D. P. nepriklauso. Taigi jo skatikų ten nė nėra. Menu, kad tai jis turi ant mislies revoliucijai renkamas aukas. Čia tai ir išeina aikštėn nešvarus K. Š. tikslas — noras diskredituoti akise visuomenės Lietuvos Socijaldemokratų Partiją, kuri buk revoliučijos pinigus sunaudoja platinimui polionizacijos. Toks naiviškai—vaikiškas kovos budas—kovos prieš revoliucijonierius — jau apsireiškė iš Dr. Šliupo ratelio kelissyk ir vis buvo išjuoktas. Tie patįs žmoniai, ta pati taktika — tik kitaip apvalkstoma, — jau buvo vartota nuo pat pavasario praėjusių metų. Skelbta buvo supabrikuoti laiškai apie atstatymą Lizdeikos. Rodosi neprašyti žmonės su 7-iais balsais nuo Philadelphijos „drangysčių" (žr. „Vien. Liet." nr. 10, pusl. 119). Pagimdyta „politiški Philadelphijos seimai". Kunigo Žilinskio „programai," pavasarį varomi per T. M. Dr-tę, o dabar su pagelba Šliupo ir „seimų". Viskas susilieja į kruvą ir pagimdo .... istorišką juoką. Ar užsibaigs tie juokai su kelione pp. Šliupo ir Matulaičio su „rezoliucija" Washingtonan, tai duosis matyt toliau. Bet juokingos insinuacijos ant revoliucijonierių turės sykį liautis. Visuomenei jos nusibos, nustos ir laikraščiai jomis skonėjęsi, ir geriausią vietą joms atras, tai gurbą.

Publicistai, panašus K. Š., turi atsiminti, ką jie daro. Nes jeigu nemes tokios juokingos ir podraug nelemtos taktikos, tai užsipelnys tinkamą vardą, minėtinai — tautos suvadžiotojų. Tas vardas, kaipo tautiečiams, yra mirtinas smugis. Caras, Witte, Durnovo ir šimtai kitų mažesnių Rusijos reakcijonierių šiądien stovi ant to pa ties tikslo. Neužvydėtinas tai vardas!

Kad musų „demokratai" ir „demokratukai" stengiasi už kits kito išradinėti visokius nebutus daiktus ant socijaldemokratų, o užslėpti absurdus savo sėbrų demokratų, tai vis aiškiau apsireiškia. Pavyzdin ir K. Š., paleidžia visą įnirtimą ant išleistų keleto lapelių lenkams darbininkams. Girdi, pavojus Lietuvai! O kad lietuviai demokratai viešai nori jungties su lenkais bajorais, ir jų susijungimas neva ant tautiškos papėdės bus didžiausiu kelmu ant kelio judėjimo Lietuvos proletarijato, tą „musiškis" K. Š. mandagiai užtyli. Gal jis to nesuprato? Jeigu teip, tai lai nesprendžia apie tą, kas jam visai neaišku. Lai nevadžioja visuomenės savo nesuomonėmis. Kaip Lietuvos teip ir Lenkijos darbininkai revoliucijos judėjime solidariškai dirba. Jie eina prieš priespaudas, prieš caro despotizmą; jiems nerupi platinimas lenkomanijos arba lietuvomanijos, kaip liguostai K. Š. bando užtvirtinti. Kad lietuviai socijalistai neišsiuntė savo delegato į Amsterdamo kongresą, tai tame reikia kaltint ne lenkus socijalistus. Musų pačių socijaldemokratų partija to nenorėjo ir ji turėjo tam tikras priežastis, kurios aiškinti čia nėra vietos, bet kurios visuomenei maždaug yra žinomos. Nėgi galima lenkų socijalistų kaltinti už protestavimą Rožės Luxemburg prieš lietuvių dalyvavimą kongrese. Jeigu butų delegatas buvęs, butų įėjęs nežiurint į jokius protestuš. Bet klausymas buvo daug didesnis, ką pasiųsti į kongresą. Juk, daleiskim, jeigu Dr. Šliupas butų nuvažiavęs kongresan, kaip amerikiečiai skyrė, — kaip jis butų reprezentavęs lietuvių darbininkų reikalus? Tik šįmet išsiaiškino, koks jis yra darbininkų draugas ir kiek nuo jo tikriejie darbininkų reikalai butų laimėję! Žinoma, to K. Š. nesupras, ir jam visgi maloniau butų buvę, kad Dr. Šliupas butų nuvažiavęs....

„Laisvės spinduliai", kuriais K. Š. gėrisi ir kuriuos žada nukreipti ant „musų nuvargintos šalies", ateina ne iš kur kitur, kaip tik iš vargdienių sukilimo, iš kruvinų klonių. Taigi geriaus padarytų K. Š. ir jam panašus olbitojai, kad prisidėtų prie šaltinio, gimdančio tuos „spindulius", o ne prie išnaudojimo jų. Jokių „spindulių" nebuvo, kol neužtekėjo kruvina revoliucijos kometa. Jeigu K. Š. iš tikro laisvės trokšta musų tautai ir visoms tautoms prislėgtoms po carizmo jungu, tai tegul pasižiuri, kaip ten vargdieniai jungiasi kovon, nežiurint kas kokios tikybos, tautos, lyties, amžiaus ir ypatingo padėjimo. Siaurose rogėse demokratų K. Š. netoli nuvažiuos, jeigu norės aplenkti milijoninę masą kilančio proletarijato. Tuom mažiau prigelbės revoliucijai melagingais apšmeižimais revoliucijonierių ir kurstymais ant jų nesusipratusių žmonių.

Turiu pridurti nuo savęs, — nors tai ir nereikalinga butų, — kad iš revoliucijai sudėtų pinigų, Liet. Soc. D. P. nesinaudoja partijos reikalams, neima nė vieno skatiko, — nežiurint ar tai toks skatikas paeitų nuo K. Šliupo (abejotina ar jo yra ten bent skatikas!) ar nuo Amerikos visuomenės, ar iš pačios Lietuvos (ir ten renka). Visos aukos sueina į „Revoliucijos Fondą" ir tik revolicijai suvartojamos. Fondas yra užtikėtinose rankose. Jį prižiuri daug įžymių žmonių — kaip turte teip ir padėjime. Visoki tvirtinimai, panašus K. Š., yra nonsensas. Yra tai tyčiomis skelbiama neteisybė. Daug revoliucijos vadovų yra uždaryta kalėjimuose, bet ant jų vietos stoja eilės kitų vyrų, kurie su pasišventimu varo didelį ir šventą revoliucijos darbą. Taigi ir aukos revoliucijai, nežiurint į pliotkeles, gali eiti kaip pirmiaus per laikraščių redakcijas teip ir atstovui L. S. D. P., kurio adresas yra šis:

J. Lizdeika,
26 Gray st.,
Silverton, London,
E. Englang.

J. O. Širvydas.

*) Dėlei straipsnelio „Netarnaukime svetimiems dievams!", „Lietuvo." 10 num.

Nauji Rasztai

Socijalizmas ir Darbininkiškas klausimas. Parašė kun Th. McGrady. Iš angliško vertė F. M. Kaštais lietuvių kuopos Nr. 810 Suvien. Kalnakasių Amerikos iš Westville, Ill. Philadelphia, Pa. 1906. 39 pusl.

Yra tai 14 knygutė išleišta Tėvynės Mylėtojų Dr-tės, už pinigus paaukautus draugystei Westvilles lietuvių kalnakasių.

Aiškinamas čia ryšis terp socijalizmo ir darbininkiško klausymo. Knygutė naudinga visiems, ypač darbininkams; vertėtų, kad ją skaitytų kiekvienas darbininkas.

Živelė, Duktė Karijoto. Istoriška Tragedija 5 aktuose, 8 atidengimuose. Parašė V. Nagornovskis. Plymouth, Pa. 1905 m. 118 pusl.

Yra tai 15 knygutė išleista Tėvynės Mylėtojų draugystės.

Drama parašyta nė per daug gerai, nė per blogai, teip sau vidutiniškai. Originališkų dramų turime labai mažai, ypač kam nors tinkančių. Tėvynės Mylėtojų draugystės išleistas veikalas Nagornovskio ne paskutinę terp jų užims vietą.

Musų jaunuomenė ir netikėjimas. Parašė J. Uosis. Shenandoah, Pa. 1905 m. 75 pusl.

Autorius čia peržiuri net istoriją netikėjimo, bet vien krikščioniško netikėjimo. Tuom tarpu netikinti, atšalę prie tikėjimo buvo visose gadynėse, ne vien krikščioniškoj. Tikėjimą visada, visose gadynėse, žmonės darė įnagiu visai netikėjimiškų siekių, o tas ir yra svarbiausia priežastis apsireiškimo netikėjimo. Autorius vienok tų priežasčių jieško ne ten, kur jos yra. Užbaigoj p. Uosis stengiasi įkalbėti, kad tikėjimas vien gina lietuvius nuo ištautėjimo. Ar ištikro teip yra? Katalikystė labiausiai prisidėjo prie sulenkinimo visų augštesnių luomų Lietuvoj. Kaip gi katalikystė gali ginti lietuvius nuo ištautėjimo, jeigu tikėjimo dabotojai, Lietuvos kunigai, pats, su mažu išėmimu, yra sulenkėję ir dabar dar bažnyčia labiausiai prisideda prie lenkinimo lietuvių. Klebonijos tai svarbiausios lenkystės tvirtynės Lietuvoj. To, turbut, ne išdrys užginti ne p. Uosis.

Iš Musų gyvenimo. Parašė Antanas Kapsas. Atspausta iš „Žvaigždės". Shenandoah, Pa. 1906 m. 16 pusl.

Mažas tai vaizdelis, bet, kaip autorius tiki, labai pamokinantis. Nebus mat pamokinantis! Perstato jauną daktarą nenorinti važiuoti pas apsirgusį berną, už nuvažiavimą mylaitės kelio reikalaujantį 7 rubl. Niekšas mat daktaras, jis ne kunigas, tik jie, už nulydėjimą tukstantį žingsnių ant kapinių kuno gali reikalauti tokio atlyginimo. Didžiausia vienok daktaro kaltė yra, kad jis net pėtnyčioj, net ketvergo naktyj jau po pusiaunaktų nesidrovė mėsą valgyti. Argi tai ne baisi nuodėmė! Argi tai ne baisus nuskriaudimas žmonijos! Pamokino vienok netikusį daktarą koksai senelis, gaila vien, kad jis nešaukė į pagelbą kunigo, o tas gal but ir kailį išpėręs. Bet ir senelio nuopelnai ne maži, kadangi po pamokinimo daktaras, grįždamas namon, mislijo išsižadėti visų peiktinų palinkimų.

Toks yra turinis šitos knygutės.

Redakcijos atsakymai.

Hlrtmanovičiui. Savo raište, duodamas mums savo moksliską pamėkinimą, kitokioj prasmėj vartoji žodį gyvybė negu ten, kur „Lietuva" nepatinkantį patėmijimą prikergė. „Lietuva" todėl ne paklaidino skaitytojų. Kamgi todėl tie tušti be vertės ginčai? Jiems mes laiko ne turime.

Pinigų Prekė.

Iki 500 rubliu, rublis po..... 52½
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po. 52¼c
Virsz 1000 rubliu, rublis po.....52c

Prie kiekvieno siuntinio reikia prideti 30c. ant paczto kasztu.

Jei norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikszczjotu ir niekur neżnutu, tai siuskite per „Lietuvos" redakcija, adresuodami: **A. Olszevski,**

924 33rd St., Chicago, Ill

ŽVĖRYS IR ŽMOGUS.

Pagal Schmel'į.

kuris susideda iš mažiutėlių jurių gyvunų, gyvenančių teipgi viršutiniuose jurių sluogsniuose. Pasisotinimui, silkė turi praryti labai daug tokių neužmatomų akimis arba vos užmatomų gyvunėlių. Silkė gaudo tuos gyvunėlius su ypatišku, jai duotu gamtos, tinkleliu, susidedančiu iš ilgų, iškarbuotų kaulelių, pritvirtintų prie vidurinės pusės pažandžių lankų. Ryjant vandenį, jis turi pereiti pirmiausiai per tą tinklelį, smulkųs gyvunėliai pasilieka ant kaulelių kaip paprastame žvejų tinkle žuvys.

Silkės galva ir dalis pažandžių lankų.
Kbg — pažandžių lankas. B — pažandžių lapeliai.
Rst — kaulelėai tverlanti tinklą gaudymui gyvunų.

Silkių ikrai sunkesni už vandenį, todėl jie nupuola ant dugno. Silkės, tokiu budu, negali mesti ikrų jurėse, kur dugnas išklotas smulkia pieska ir dumblu. Ten ikrus užneštų dumblas ir jie pražutų, dėl stokos oro silkyčiai negalėtų išsivystyti. Todėl silkės metimui ikrų jieško tokių vietų kietoje žemėje; tokias vietas randa jurių lėkštumose prie krantų. Į tokias vietas kas metą plaukia nesuskaitoma daugybė silkių mesti ikrus.

Žvėjai tokiose vietose užtaiso tinklus ir prigaudo didelę daugybę silkių. Kas metą pagauna apie 10000 milijonų silkių užganėdinimui žmonių reikalavimų.

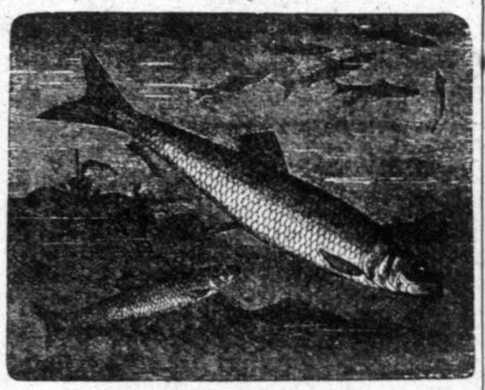

Silkė ir kilkė.

Kilkė panaši į silkę, bet daug mažesnė, gyvena prie šiaurinių Europos krantų, gaudo jas ir Baltiko jurėse.

Sardinos ir anzovės gyvena Terpžeminėse jurėse ir prie pietvakarinių Europos krantų, ypač daug jų pagauna prie Prancuzijos krantų.

Visas čia paminėtas žuvis be jokio apsirokavimo ir pasigailėjimo naikina žvėjai, kas metas prigaudo jų daug milijonų, džiovina, sudo arba marinuoja ir teip apsaugotas nuo pagedimo siunčia į visus svieto kraštus parduoti.

Tronžuvis gyvena šiaurinėj dalyj Atlantiko ir kaimyniškose jurėse; gyvena ir Baltiko jurėse, bet čia tos žuvys mažesnės negu kitose jurėse, jas čia vadina doršiais; gaudomos Šiaurinėse ujrėse turi apie 1½ metro arba 5 pėdas ilgio, o Baltiko jurėse turi vos pusę metro arba 1⅔ pėdos ilgio. Daugiausiai šitų žuvių pagauna aplinkinėse Lofoden salų ir prie Newfoundlando pakraščių. Kas metą prie Lofoden salų ir Newfoundlando krantų atplaukia dideli pulkai šitų žuvių. Tąsyk čia atplaukia ir daugybė laivų žvejoti.

Nesuskaitoma daugybė tronžuvių renkasi paminėtuose kraštuose mesti ikrus. Ikrai šitų žuvių lengvesni už silkių ikrus, jie plaukinėja ant vandens paviršiaus; todėl tronžuvės gali mesti ikrus ir jurėse, kad ir giliose vietose, kadangi jie neskęsta. Žuvys, mesti ikrus renkasi pulkais paminėtuose kraštuose todėl, kad tame laike randa čia pakaktinai maisto. Prie Lofoden salų tame laike susirenka daugybė silkių, kurias gaudo tronžuvės. Tronžuvės — didelės žuvys, plaukia greitai, nasrai jų dideli su aštriais dantimis, minta žuvimis, taigi veda draskančių žuvių gyvenimą. Parva jų tamsiai ruda. Ant

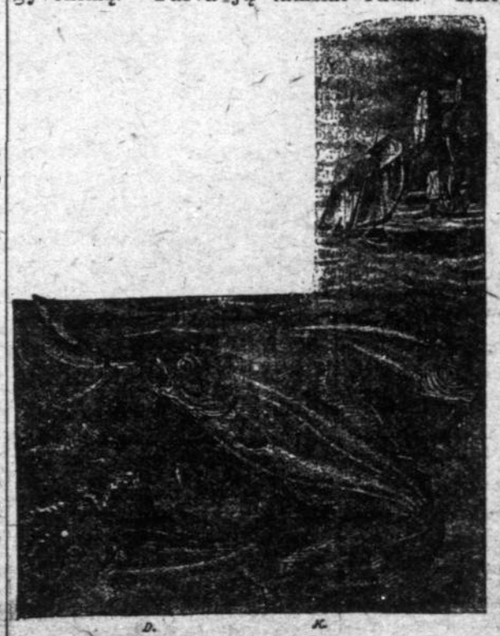

K — tronžuvė D — doršas, Sch — pikša

nugaros turi tris plėves, o ant apatinio žando mažą usą.

Pikša panaši į tronžuvę, pirmutinė nugarinė plėvė turi piautuvo pavidalą, terp apatinių plėvių yra ant kuno juodas taškas. Pikša gyvena tose jau jurėse, kur yra ir tronžuvės ir jų teipgi žvėjai prigaudo kas metas didelę daugybę.

Kambala gyvena jurėse, turi visai paplokštų kuną ir akis vienoje tik galvos pusėj. Mėsa šitų žuvių brangi.

DALIS II.

Kremzlinės arba ganoidinės žuvys.

Žuvys šitos dalies turi ne kaulinį, bet kremzlinį skeletą ir tokius jau pažandžių dangčius.

Erškėtas vokiškasis turi 6 metrus arba 19½ pėdos ilgio. Gyvena visose Europos jurėse, išėmus Juodųjų ir Kaspiškų. Paskutinėse jurėse gyvena kita atmaina — maskoliškasis erškėtas, mažesnis už vokiškąjį. Mėšti ikrus erškėtai plaukia iš jurių į upes.

Skeletas erškėtų per visą jų amžį pasilieka kremzliniu. Toks skeletas negalėtų palaikyti teip didelio sauszemių sutvėrimo, bet, kaip žinote, vandenyj kiekvienas daiktas yra daug lengvesniu, ten kuno sunkumą palaiko vanduo. Sudrutina erškėtų kuną šiek-tiek kauliniai lukšteliai einanti penkioms eilėms išilgai kuno; galva teipgi uždengta tokiais lukšteliais. Vuodega pasibaigia aštriu galu ir vuodeginė plėvė pritvirtinta tik iš apačios, o ne iš abiejų pusių, kaip kitų žuvių.

Erškėtai minta smulkiais vandenų gyvunais: vabalais, jų kirminais, sliekais ir smulkioms žuvims. Maisto jieško dumble ir pieskoj; apčiupinėja dumblą savo jausliais usais. Nasrai erškėtų neturi dantų. Galva smaili, ištysusi.

DALIS III.

Rėkinai.

Prie tos dalies priguli žuvys turinčios kremzlinį skeletą, bet be pažandinių dangčių; pažandžių skylės išrodo kaipi atidaryti plyšiai. Nasrai skersai galvos.

Mėlynasis rėkinas turi 4½ metro arba du sieksniu ilgio.

Milžiniški rėkinai gyvena jurėse šiltų ir vidutinės šilumos kraštų; toliau į šiaurius gulinčiose jurėse jų nėra, nėra jų nė Siaurinėse, nė Baltiškose jurėse.

Oda rėkinų grumuliuota, šiurkšti, kadangi ant kiekvieno žvyno yra užriesta atgal, kaipi dantis, išauga. Pažandės neuždarytos dangčiu, bet telpa ypatiškuose krepšeliuose; skylės tų krepšelių yra iš šonų, už galvos, kaipo tiesus plyšiai.

Rėkinai drutos, draskančios žuvys. Nuo jų vuodegos sudavimo negali išsigelbėti nė didžiausios ir dručiausios žuvys, žinoma, išėmus didžuvių. Rėkinai užpuola ir ant besimaudančių jurėse žmonių. Kunas jų ilgas, uodega tvirta, todėl šitos žuvys plaukia greitai.

Nasrai yra galvos pryšakyj, juose yra kelios eilės didelių, aštrių kaip peiliai dantų, todėl rėkinai lengvai gali perkąsti kad ir dideles, pagautas žuvis.

SKYRIUS II.

Sanarkojai sutvėrimai.

Prie to skyrio priguli gyvunai uždengti raginiu serdoku, susidedančiu iš atskirų žiedų, užbaigos, arba kojos susideda iš mažų sanarių.

KLIASA I.

Vabalai.

Čia priguli sanarkojai sutvėrimai, kvėpuojanti liuosu, taigi nesutirpusiu oru. Kunas susideda iš trijų dalių: galvos, krutinės ir pilvo. Prie kuno pritvirtinta pora usų, trys poros kojų ir, didesnėj dalyj, dvi pori sparnų.

DALIS I.

Kietasparniai vabalai.

Nasrai krutanti, pirmutiniai sparnai persikeitę į raginius priesparnius. Užpakaliniai sparnai — plėviniai, nenaudojami, sudėti kelis kartus. Persikeičia pilnai, taigi vabalai persikeičia iš kirmino į grumulį.

Karkvabalis turi 2½ centimetro arba 1 colį ilgio.

Karkvabalio kune nėra nė kaulinio nė kremzlinio skeleto, kokį turi visi iki šiol jau peržiurėti gyvunai. Karkvabalio kunui tvirtumą suteikia raginis serdokas, uždengiantis iš lauko visą kuną. Bet atskiros vabalo kuno dalys turi but krutančioms, kadangi kitaip jis negalėtų nuo vietos pasikrutinti. Todėl karkvabalių serdokas, kaip serdokai senovės kareivių, susideda iš atskirų dalių, panašių į žiedus, sujungtų terp savęs minkšta oda. Todėl tai ir serdokas, uždengiantis vabalo kojas, susideda iš atskirų žiedų arba sanarių.

Kunas karkvabalio susideda iš trijų dalių, aiškiai besiskiriančių viena nuo kitos. Pirma dalis — galva; ji uždengta iš lauko kieta ragine galvos uždanga, atsikišusia pryšakin. Žiurint, kaip karkvabalis įsikasa į žemę ir iš jos išlenda, galima patėmyti, kad jis knisa žemę tuom kietu galviniu serdoku.

Antra dalis — krutinė; susideda iš trijų, gana stambių, žiedų. Paskutiniai du

Karkvabalis ir jo persikeitimai.
M — patinas, W — pataitė, L — kirminas, P — grumulas.

žiedai susijungę viens su kitu. Prie kiekvieno krutininio žiedo prisegta pora kojų, o kad žiedų yra 3, tai šitie vabalai kojų turi tris poras, arba šešias kojas. Apart to, nugaros dalyj, prie pirmojo ir antrojo žiedo pritvirtinta po porą sparnų, tai gi iš viso dvi pori. Sudėti vabalo sparnai uždengia antrą ir trečią serdoko žiedą. Todėl, sudėjus vabalui sparnus, nuo viršaus trečiojo, krutinės žiedo suvisu negalima matyti, o antrojo žiedo matyt vien maža trikampė dalis sparnų pradžioj. Kieta nugara krutininio serdoko žiedo vadinasi krutinės žiedu; karkvabaliai jį turi rausvai rudos parvos arba juodos.

Trečioji dalis — pilvas; susideda iš kelių žiedų ir pasibaigia ilgu, užriestu į apačią, akstinu.

Gegužio mėnesyj karkvabaliai išlenda iš žemės ir lakioja nuo vieno medžio ant kito ir ėda lapus. Jieškant maisto, karkvabalis pasinaudoja iš akių, taigi matymo ir jauslių usų, kuriais apčiupinėja medžių šakas. Akys yra abiejuose galvos kraštuose ir išrodo kaipi du maži pusračiai. Žiurint į vabalo akį per padidinantį stiklą, galima patėmyti, kad paviršius jos susideda iš daugybės šešiakančių dalelių. Usai yra teipgi pritvirtinti prie galvos, susideda iš ilgesnės lazdutės ir kelių ilgų, siaurų vašelių, kurie gali susiglausti ir išsiskėsti. Usai tie yra nevien dasilytėjimo organais, bet, be abejonės, jie yra ir girdėjimo organais.

Sudėtinė vabalo akis.

Karkvabalis prisigriebia prie savo maisto, taigi prie medžių lapų, su pagelba savo sparnų. Bet, lekiant, karkvabaliams, kaip ir kitiems kietasparniams vabalams, padeda vien užpakaliniai sparnai. Pirmutiniai karkvabalių sparnai persikeitę į išpustus raginius antsparnius. Jie saugoja silpnus, minkštus sparnus ir minkštą dalį pilvo, kuris uždengtas kietu serdoku tik iš apačios ir šonų.

Baudydamas lėkti, karkvabalis pakelia truputį antsparnius ir pradeda smarkiai kvėpuot. Tai suspausdamas, tai išskėsdamas pilvą, vabalas traukia į savo kuną orą. Oras įeina į kuną per mažas skylutes ėsančias ant baltų trikampelių iš abiejų kraštų juodojo pilvo. Skylutės tos eina į ilgas, išsikerojusias dudeles, vadinamas trachejoms, išsikerojusias po visą vabalo kuną ir jos išvadžioja ten orą.

Nutupęs ant medžio, vabalas drūčiai įsikabina į lapus aštriais nagučiais, ėsančiais ant paskutinio kojų sanarėlio.

Dviem mažais, bet tvirtais raginiais žandukais karkvabaliai kanda nuo lapų vieną po kitam šmotelį ir kartais nuėda visus lapus.

Kaip tik karkvabaliai išlenda iš žemės, porą sanvaičių vėliau, pataitė iškasa minkštoj žemėj duobeles ir į kiekvieną tokią duobutę padeda po kelis baltus kiaušinėlius didumo kanapių grudo. Į porą sanvaičių iš tų kiaušinėlių išsivysto trumpi, stori kirminai. Kaip ir daugumos kitų gyvenančių tamsoj gyvunų, parva tų kirminų balta, jie spangi, kadangi tamsoj su akimis negalima matyti, todėl akys tamsoj gyvenantiems gyvunams suvisu nereikalingos, naudos nė jokios negali atgabenti. Jie minta augmenų šaknelėms, kurias kramto savo tvirtais žandais. Tais tvirtais žandais karkvabalių kirminai kasa žemę, kadangi kojos jų silpnos ir netinka tokiam darbui. Kirminai tie turi tiek jau kojų, kiek jų turi ir suaugęs karkvabalis, taigi — tris poras. Trečią vasarą karkvabalio kirminas iškasa žemėj olą ir persikeičia joje į baltą, nekrutantį grumulį. Į porą sanvaičių grumulio oda truksta ir iš jo išeina jau pilnai išsivystęs karkvabalis. Jis žiemą perleidžia dar po žeme ir sekantį pavasarį, taigi pavasaryj ketvirto meto po išsivystymo iš kiaušinio kirmino, išlenda iš žemės kaipo pilnai išsivystęs karkvabalis.

Karkvabaliai ir jų kirminai labai ėdrus sutvėrimai. Jie labai kenkia augmenims. Ypač daug blėdies pridirba kirminai, kadangi jie ėda augmenų šaknis; o augmens su nuėstoms šaknims negali augti, turi nudžiuti. Todėl reikia saugoti visus priešus karkvabalių: kurmius, varnas, šikšnotsparnius, labiausiai gi giedančius paukščius.

Berželio vabalas panašus karkvabaliui, tik už jį mažesnis. Jis išsivysto teip, kaip ir karkvabaliai ir teipjau daro daug blėdies augmenims.

Šudvabaliai tokio jau didumo kaip ir karkvabaliai. Šitie vabalai ir jų kirminai gyvena mėšle arklių ir raguotų galvijų.

Vabalas elnias didžiausias iš vabalų Europoj; dideli žandai patinų išrodo kaip elnio ragai, todėl ir vadina juos vabalais-elniais.

Žuvininkas gyvena vandenyj. Šitie vabalai ir jų kirminai daro daug blėdies pruduose, naikina ypač jaunas žuvytes.

Duobkasiai užkasa į žemę mažus, pastipusius žvėrelius ir į jų kuną deda savo kiaušinius; išsivystę iš kiaušinių kirminai minta mėsa tų žvėrelių.

Švento Jono vabalas tykiose vasaros naktyse leidžia ypatišką šviesą; lakiojant šitiems vabalams, rodosi, lyg kad lakiotų koki stebuklingi žiburėliai.

Dievo karvutės naudingi vabalai — jie naikina, ypač, vodingus smulkius vabalus ir grybelius.

Obuolinis ilganosis mažas vabalėlis, turintis vos 4 milimetrus ilgio, bet labai vodingas: savo ilga, ištysusia kaip triubelė galvute, šitie vabalai perduria kvietkinius bumbūrus obelių ir kriaušių ir į padarytas skylutes deda savo kiaušinius. Išsivystę iš kiaušinių kirminai nugraužia vyrukus ir motes žiedų ir, tokiu budu, neduoda vaisiams užsimegsti; toki žiedai nudžiusta. Kad neprileisti tų vodingų vabalų prie vaisinių medžių žiedų, paprastai ištepa medžių kamienus visokioms limpančioms medegoms.

Žievėdis vabalas daro labai daug blėdies giriose. Minta jis žieve ir brazdu aržuolų ir kitokių medžių; tuli, šitos veislės,

Žievėdžiai vabalai ir jų kirminai išgraužtuose medžio žievėj kanaluose.

vabalai išgraužinėja perėjimus eglių žievėj ir daug medžių išnaikina. Važiuojant per girią, tuojaus galima patėmyti medžius užpultus šitų vabalų; tokiose giriose matyt daug nudžiuvusių, apmirusių medžių.

DALIS II.

Drugiai arba žvynasparniai vabalai.

Nasrai jų turi pavidalą triubelės susirietusios spirališkai; su jais drugiai čiulpia saldžius žiedų syvus. Abidvi sparnų poros vienokios, susideda iš ištemptos plėvės, apibertos smulkučiais žvyneliais. Persikeitimus atlieka pilnus, taigi iš kiaušinių išsivysto kirminai, o tie pereina į buoželes, iš kurių jau išsivysto drugys.

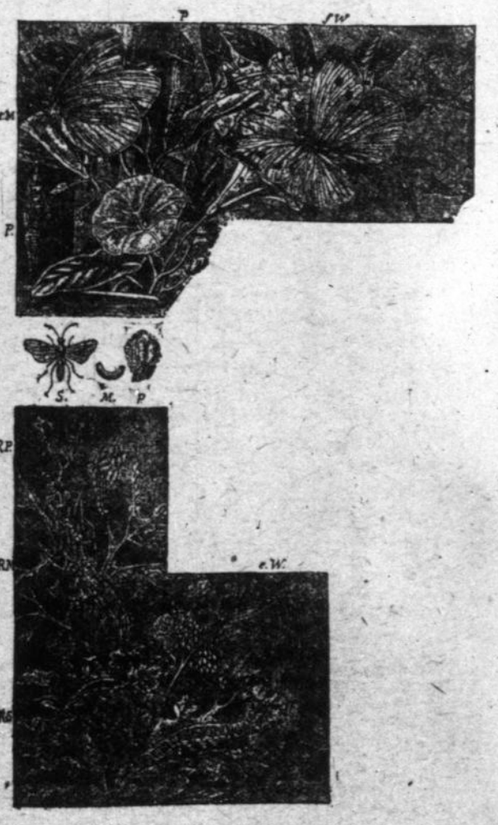

Kopustiniai drugiai.
rM — tupintis patinas kopustinio drugio. fW — lekianti pataitė. eW — pataitė dedanti kiaušinius. E — kiaušiniai. RS — drugio kirminas ir ant jo tupintis drugių priešas raitelis. RP — kirminas apibertas buoželėms raitelio. S — raitelis. M — jo kirminas. P — jo buoželė. RM — kirminai drugio su kirminais raitelio.

(Toliaus bus)

Sidabrinis kryželis
arba
DAILYDĖ IŠ NAZARĖTO.
APYSAKA EUGENIJAUS SUE.
Vertė J. Laukis.

Genavaitė, nežiurint į tai, kad ją krėtė pažiurėjus į Jėzaus bausmę, negirdėdama jo vaitojimų, pabugo, kad jis gal apalpo iš skausmo ir pažiurėjo į jį savo, pilnomis sanjautos, akims: o, tai buvo baisus reginys jai!

Pečiai Jėzaus buvo nudėti viena kruvina žaizda, perskirta kur-nekur pamėlynavusiomis ir sutinusiomis raukšlėmis; ties tomis vietomis tik oda nebuvo trukusi. Jėzus pakėlė veidą į dangų ir uždarė akis,turbut, dėlto, kad nematyti šitos nepermaldaujamos minios. Jo veidas pamėlynavęs ir apsiliejęs prakaitu rodė baisų kėntėjimą prie kiekvięno naujo kirčio, įsipiaujančio jam į gyvas mėsas. Vienok kartais jis bandė nusišypsoti savo aniuoliške atsidavime. Augštasis kunigas, daktarai tiesų, senatas ir visi ištvirkėliai farizėjai žiurėjo su džiaugsmu ir gotumu į išpildymą bausmės.

Iš pikčiausiai besidžiaugiančių iš šitos kankynės, Genavaitė patėmijo: daktarą Boruchą, Kaifošių ir bankierių Ainošių.

Budeliai, beplakdami, pradėjo apilsti; jie sulaužė į Jėzaus pečius kuone visas savo rykštes ir ėmė dėbsnoti akimis į daktarą Boruchą, tarytum klausdami, ar ne laikas užbaigti kankinimą. Bet daktaras tiesų sušuko:

— Ne, ne! suplušokite savo rykštes iki vienai!

Prisakymas farizėjų buvo išpildytas: paskutinės rykštės buvo suplušotos į jauno Nazarėniečio pečius ir kraujas ištryško budeliams ant veidų. Tai nebuvo jau jam prakirsta oda, tik išvien kruvina žaizda. Kankinimas buvo toks žvėriškas, kad Jėzus, nežiurint ant savo narsumo, neištrivojo ir nuleido galvą ant kairiojo peties; jo keliai drebėjo ir jis butų pargriuvęs ant žemės, jei ne virvės, kurios, per vidurį jo kuno, rišo jį prie stulpo. Pontijus Pilotas, išdavęs šitą prisakymą, įėjo atgal savo naman; jis dabar vėl išėjo laukan ir davė ženklą budėliams pasmerktąjį paleisti.

Budeliai atrišo ir laikė jį; vienas užmetė jam ant pečių vilnonę jo tuniką. Prisilytėjimas šitos šiurkščios gelumbės prie sukapoto kuno, padarė naują ir tokį baisų skaudėjimą, kad Jėzus drebėjo visais sanariais. Pati perdauga skausmo atpeikėjo jį: jis pakėlė galvą, stengėsi stovėti ant kojų teip tvirtai, kad apsiėjo be pagelbos savo budelių, atidarė akis ir pažiurėjo į minią su jautrumu.

Pontijus Pilotas, manydamas, jog jis užganėdino neapykantą farizėjų, tarė miniai, po atrišimui Jėzaus:

— Štai tas žmogus! — ir davė ženklą savo oficieriams eiti į jo namą; jis buvo beeinąs paskui juos, kaip Kaifošius, augštasis kunigas, pasikalbėjęs tyla su daktaru Boruchu ir bankierium Ainošium, sušuko, stabdydamas gubernatorių, nusitvėręs jį už drabužių:

— Viešpatie Pilote, jei tu atleidi Jėzui, tai neesi draugu Imperatoriaus, nes Nazarėnietis vadina save karaliumi, apsišaukia prieš Imperatorių!

— Pontijus Pilotas pabugs pasirodyti išdaviku savo ponui Imperatoriui Tibėrijui — tarė savo draugams vienas žvalgų, užpakalyje Genavaitės.

— Jis priverstas bus išduoti Nazarėnietį.

Po to, tie nedorėliai šaukė didžiu balsu:

— Myris Nazarėniečiui! nevidonui Imperatoriaus Tibėrijaus, globėjo Judėjos!

— Teip, teip! — šaukė kiti — Nazarėnietis vadino save Karaliumi Žydų!

— Jis norėjo nugriauti valstybę Imperatoriaus Tibėrijaus!

— Jis norėjo apšaukti save karaliumi, kiršindamas žmones prieš romėnus, musų draugus ir bičiulius!

— Atsakyk ant to Pontijau Pilote! — šaukė iš vidurio minios vienas iš dviejų žvalgų.

— Kaip tas yra, kad męs, žydai, daugiau negu tu, ėsame atsidavę galybei Imperatoriaus Tibėrijaus, tavo pono? Kaip tas yra, kad męs, žydai, reikalaujame myrio maištininkui, kuris norėjo nugriauti romiškąją valdžią, o tu, gubernatorius Tibėrijaus, norėtum dovanoti šitam pasikėlėliui?

Šita apostrofa pasirodė daugiau užgavimui Pontijaus Piloto, kadangi iš visų pusių jie šaukė:

— Teip, teip, tas atrodytų daugiau ant apgavystės Imperatoriaus, paleidus Nazarėnietį!

— Ar nedarodytų bent, kad jie buvo susimokinę!

Pontijus Pilotas, nors ir norėjo, gal, išgelbėti jauną žmogų, bet iš minios pasipylus užmėtinėjimams, kurie galėjo užtraukti paabejojimą apie jo ištikimybę Imperatoriui Tibėrijui, jis pradėjo rupintis. Jis prisiartino prie farizėjų ir ėmė pusbalsiu šnekėtis, kuomet kareiviai dabojo surištą Jėzų, stovintį terp jų. Čion Kaifošius, augštasis kunigas, rodydamas į Jėzų, tarė į Pilotą garsiai, idant jį išgirstų minia:

— Męs susekėme, kad šitas žmogus iškraipo musų tautą, kad jis užgina mokėti donį Ciesoriui ir kad jis vadina save Karaliumi Žydų, kaipo ėsantis Sunus Dievo.

Ant šito Pontijus Pilotas, atsigręždamas į Jėzų, tarė:

— Ar tu esi karaliumi žydų?

— Ar tu sakai šitą pats nuo savęs? — paklausė Jėzus, nusilpnėjusiu nuo kančių balsu — ar klausi to manęs dėlto, kad kiti tau tą pasakė pirma manęs?

— Augštiejie kunigai ir senatoriai išdavė tave man — tarė Pilotas. — Ką tu es padaręs? Ar tu sakaisi esąs karaliumi žydų?

Jėzus lengvai pakratė galvą ir tarė:

— Mano karalija nėra šio svieto; jei mano karalija butų šio svieto, tai mano draugai butų kovoję, kad neleisti mane išduoti tau; bet aš atkartoju: mano karalija nėra iš šio svieto.

Pontijus Pilotas vėl atsisuko į farizėjus, lyg kad imdamas juos už liudininkus Jėzaus atsakymo, jį paliuosuojančio, kadangi jis pasakė, jog jo karalija nėra iš šio svieto.

— Jo karalija — manė Genavaitė — be abejo, yra nežinomuose svietuose, kur, sulyg musų druidiško tikėjimo, męs susivienysime su tais, kuriuos męs mylėjome šičia. Kaip jie išdryso nukaltinti Jėzų kaipo pasikėlėlį prieš Imperatorių? Tą, kuris teip tankiai kartodavo: „Atiduok Ciesoriui kas yra Ciesoriaus, ir Dievui kas yra Dievo.”

Bet, vargas! Genavaitė pamiršo, kad neapykanta farizėjų yra nepermaldaujama.

Viešpačiui Boruchui, Ainošiui ir Kaifošiui pusbalsiu su Pilotu pasikalbėjus, Pilotas tarė Jėzui:

— Ar tu esi, ar ne, sunumi Dievo?

— Teip — atsakė Jėzus savo švelniu bet tvirtu balsu, — teip, esiu.

Prie šitų žodžių kunigai, daktarai ir senatoriai pradėjo šaukti su pritarimu minios:

— Jis piktažodžiavo! Jis pasakė esąs sunumi Dievo!

— O tas, kuris sakosi esąs sunumi Dievo, teipgi vadina save karaliumi žydų!

— Jis yra nevidonu Imperatoriaus!

— Myriop! Myriop Nazarėnietį! Nukryžiuok jį!

Pontijus Pilotas — keista sudėtis bailiškos silpnybės ir teisingumo — norėdamas, be abejo, padaryti paskutinį pasistengimą išgelbėti Jėzų, kurio jis neskaitė kaltu, pasakė miniai, kad yra įprotis šiai šventės dienai paleisti vieną prasikaltėlį ir kad žmonės turėjo pasirinkti šitam mielaširdystės darbui vieną iš dviejų arba kalinį vardu Barabą, arba Jėzų, kurį jie jau sumušė rykštėmis, ir paskui pridurė:

— Kurį, iš dviejų, jus norėtumėte, kad aš jums paleisčiau: ar Jėzų, ar Barabą?

Genavaitė matė farizėjiškus žvalgus bėgiojant nuo vieno burio pas kitą ir sakant:

— Reikalaukite paleidimo Barabo, tegul jie išduoda Barabą.

Ir čia minia sušuko iš visų pusių:

— Išduok Barabą ir dabok Jėzų!

— Bet ką aš darysiu su Jėzumi? — tarė Pontijus Pilotas.

— Nukryžiavok jį! — sušuko tukstantis balsų.

— Bet ką gi jis blogo padarė? — užklausė vėl Pilotas.

— Nukryžiavok jį! — šaukė minia dar labiau įnirtusi.

— Nukryžiavok jį!

— Myris Nazarėniečiui!

Pontijus Pilotas, neturėdamas drąsos apginti Jėzų, kurį jis rado nekaltu, davė ženklą vienam savo tarnų, kuris įėjo į gubernatoriaus namus, kuomet minia šaukė su didesniu įnirtimu:

— Nukryžiavok Nazarėnietį! Nukryžiavok jį!

Jėzus buvo vis ramus, liudnas ir užsimąstęs, tarytum ne apie jį tas viskas ėjo.

— Be abejonės — tarė Genavaitė pati sau — jo mintys yra jau tame, nežinome sviete, iš kurio męs užgimėme ir kuriame gyvensime vėl, apleidę šitą svietą.

Tarnas Pontijaus Piloto sugryžo, nešdamas vienoje rankoje sidabrinį uzboną, kitoje rankoje indą; kitas tarnas paėmė indą, o pirmasis pylė vandenį į jį. Pontijus Pilotas pavilgė rankas į vandenį, sakydamas balsu:

— Aš neesiu kaltas myriui šito teisingo žmogaus; žinokitėsi su juo. Aš mazgoju rankas nuo to.

— Tegul kraujas Nazarėniečio puola ant mus ir ant musų vaikų.

— Imkite tad Jėzų ir kryžiavokite jį patys! — atsakė Pontijus.

— O kaip reikalaujate Barabo, tai jis bus jums paleistas.

Ir Pilotas įėjo savo naman prie šukavimų minios. Kaifošius, daktaras Boruchas, bankierius Ainošius ir kiti farizėjai su džiaugsmu iškėlė savo kumstis rodydami Jėzui.

Oficieras, kuris vedė burį milicijos, nuskirtą areštavimui sunaus Marijos, Alyvų darže, priėjęs prie Kaifošiaus tarė jam:

— Viešpatie, vedant Nazarėnietį ant Golgotos, vietos žudymo prasikaltėlių, mums reikės pereiti žmoniugą kvartalą Teismo Vartų: ramums šalininkų šito maištininko gali buti tik nuduotas, o atėjus kvartalan šitos žiaurios žmonijos, jie gali pasikelti išliuosavimui Jėzaus. Aš galiu atsakyti už drąsumą mano narsių kareivų; jie jau šį rytą po mirtinai kovai privertė bėgti didelį pulką akyplėšų valkatų vedamų plėšiko vardu Banajo, kuris norėjo priversti mus išduoti Jėzų. Nė vienas iš tų niekšų neištruko, nežiurint ant įnirtusio priešinimosi.

— Biaurus melagis! — tarė Genavaitė pati sau, išgirdusi šitą pasigyrimą milicijos oficiero, kuris sakė toliau:

(Toliaus bus)

IŠ VISUR.

| Maskoliškas laikraštis „Pravo” pagarsino paslaptį maskoliško vidaus ministerio Durnovo į visus gubernatorius cirkuliarą, kuriame prisako gubernatoriams iš visų pajiegų pasistengti, renkant atstovus į viešpatystės dumą, nedaleisti, kad ypač kaimų apskričiuose išrinktų radikalą. Taigi smat ką vidaus ministeris viešai pažada, tą naikina, paverčia į niekus paslaptais cirkuliarais: jis viešai prisakė gubernatoriams ir kitokiems urėdninkams nesikišti į rinkimus, o slapta prisako nedaleisti išrinkimo radikalų. Tai tau ir pažadėta rinkimų laisvė!

| 10 d. kovo, Pranzucijoj, kastynėse Courrieres atsitiko baisi expliozija trijose kastynių olose. Po expliozijai per olas pradėjo veržtiesi liepsna teip, kad nieks negalėjo olose esančių gelbėti. Olose gi buvo 1800 žmonių. Iš to skaitliaus išsigelbėjo per kitas olas tik 789, kiti visi, 1100 žmonių prażuvo. Teip didelės nelaimės kastynėse Europoj seniai ne buvo, kadangi ten visgi kastynes geriau negu Amerikoj prižiuri. Dabar visur renka aukas sušelpimui šeimynų prażuvusių darbininkų.

| Berlyno gydytojas, Dr. Koch, laikė pranešimą apie viešpataujančią ypač terp vidurinės Afrikos negrų miego ligą. Koch užtikrina, kad minėtą ligą platina esanti Afrikoj musė; vaisto prieš tą epidemiją iki šioj nesurasta. Liga ta platinasi vakarinėj Afrikoj. Iki šiol nuo jos pasimirė 200000 žmonių. Aplinkinėse ežerų Viktoria išmirė čieli negrų kaimai.

| Kadangi Lenkijoj revoliucijonieriams iš pačto stacijų pasisekė keliose vietose paveržti pinigus, tai centrališkoji pačto užveizda panaikino siuntinėjimą laiškų su pinigais, už tokius siuntinius pačtas neatsako. Tą privalo žinoti ir Amerikoj gyvenanti lietuviai norinti siųsti pinigus į Maskoliją.

| Prancuzijoj netikėtai pasitraukė nuo vietos Rouviero ministerija. Mat parlamentas davė papeikimą ministeriams už bažnytinę politiką. Surašinėjant mat bažnyčių turtus, daugelyj vietų atsitiko kruvini susirėmimai terp ginančių bažnyčias karštų katalikų ir policijos.

| 7 d. vasario, ant Tahiti salų ir kitų aplinkinių (Oceanijoj) siautė baisios vėtros, kurios neišpasakytai daug nuostolių ir nelaimių pridirbo. Tulas skaitlius mažų salučių laike tų vėtrų nuskendo į jures su žmonėms. Skaitlių prażuvusių žmonių paduoda ant 10000.

| Vokietijoj valdonų šeimynos buvo paliuosuotos nuo mokėjimo mokesčių, bet dabar tos kunigaikščių privilegijos likosi panaikintos ir kunigaikščiai ir karaliai, teipgi pats ciecorius, nuo savo turtų turės mokėti prigulinčius iždui mokesčius kaip ir kiti ukėsai.

| Pietinėj Austrijoj, kastynėse Coal, Turvis distrikte, nugriuvo galerija ir užbėrė apačioj dirbusius darbininkus. Prie to 40 kalnakasių ir vienas inžinierius likosi užmušti.

| 11 d. kovo pasimirė Argentinos prezidentas, Dr. Manuel Quintana.

| Berlyne, Vokietijos parlamentą atlankė caro dabotojas, garsus kraujagerys jenerolas Trepov ir gana ilgą laiką klausė svarstymų. Gaila, kad jo neišvijo iš parlamento. Tokiems kraujageriams ne gal but vietos tautų parlamentuose.

| Ant salų Lofato, Norvegijos pakrantėse, nuo kalno nusiritusi sniego lavina užbėrė tulą skaitlių žvejų namelių ir juos sugriovė. Iš po namų griuvėsių ištraukė 21 negyvėlį ir 30 sužeistų žmonių.

Neįstatymiškai gimęs kudikis.

Parašė Karl Ewald.

Kartą gyveno kur ten bajoras, jis įsimylėjo į merginą, su kuria negalėjo apsivesti, kadangi ji neturtinga ir iš prastos kilmės buvo. Bet pats bajoras da ir nebuvo pilnametis, — buvo da priklausomas nuo jo giminių, kurie jokiu budu jo susituokimo su neturtinga mergina nedaleido.

Iš pradžių pergalėjo jis savo meilės kibirkštį, nors pats gerai žinojo, kad mergina jį teipgi myli, darė tą todėl, nenorėdamas merginą nelaiminga padaryti. Vienok neužilgio pasirodė, kad visai negalima buvo be jos gyventi. Per dienų dienas graužėsi ir tapo liudnesniu; dieną ir naktį jo mąstos vien pas ją tėbuvo; jis nebegalėjo užmigti, nebegalėjo valgyti, o pajiegos kasdien mažinosi.

Persitikrino, kad protiškai ir kuniškai nupuls, ar gal grabe atsidurs, jeigu da ilgiau savo jausmus apkarians, o kadangi jam rodės, kad tie jausmai paties Dievo jame sukelti, nuėjo pas merginą ir prakalbėjo į ją šiteip:

„Tu žinai, kad aš tavę karštai myliu ir tiktai vieną velyjimą teturiu: Tave Dievo ir žmonių akyse mano motere ant visados padaryti, žinai teipgi, kad dėl mano giminių prieštaravimo tas negali greičiau įvykti kaip tada, kada aš pilnametis būšiu. Užtai buvo mano nutarimas iki tai dienai laukti; vienok mano meilė ir patraukimas prie tavęs yra teip didis, kad aš negaliu užmigti, ir visos valandos man karčios yra. Užtai atėjo man į galvą mąstis, kad Dievas — nors męs da ir teip jauni tebe ėsame — musų tuos jausmus laimįs, ir kad tai negali buti priešais jo norą ir valią, jeigu męs su viens-kitu susieisime. Apmąsčiau teipgi ir tą: nors tu mano glėbyje ilsėsiesi, laikui atėjus, teip ilgai, kol mums Dievas paskirs ant šios žemės kruvoj gyventi, kad visgi jau tas laikas nesugrįž, kuriame prievartai beklausant nuo karštos meilės atsisakome ir tokiu budu begėdiškai dalį savo pačių laimės žudome. Užtai klausiu tavęs, ar pavelysi man slapta į tavo kambarį įeiti ir tavę apglobti, lygiai teip pat kaip tu jau mono moteris butum; o mano moteris tu tikrai tuomet busi, kada tik laikas daleis.”

Mergina apsipylė prakaitu ir įkaito, pamačiusi jį teip atvirai į ją kalbant: tada žiurėjo jam tiesiog akysna, ir tarė:

„Tiesa yra tas, pone, ką sakote! Ir kadangi dėl manęs kito vyro ant plačios pasaulės nebėra nuo to laiko, kaip tamista pamačiau, ir kadangi mano patraukimas prie tamistos nė kiek mažesnis negu tamistos prie manęs, todėl bus mano kambarys visada tamistai atviras, kada tik ateisite”.

Per ištisus mėnesius džiaugėsi jauniejie savo laime ir garbino Dievą kasdien savo meiliškoje jaunystėje. Bet štai vieną dieną atsitiko nelaimė: Bajoraičio arklys parpuolė ir bajoraitį ant vietos užmušė. Pakramta merginos buvo neišpasakyta ir, be abejonės, butų šita pakramta merginą ant lentos paguldžiusi, jeigu šitoji nebutų po krutims kudikį nešiojusi, kurį ji daug augščiau už savo garbę statė ir mylėjo. Užtai laukė nelaimingoji paskirto, atenančio laiko ir pagimdė gražų, gyvybės pilną kudikį, labai panašų į tėvą; ir šitas panašumas palengvino merginai kančias ir sumažino pakramtą.

Kada mergina pasveiko, nuėjo ji pas gimines numylėtinio ir drąsiai reikalavo, kad jos sunus taptų paveldėtojumi jo tėvo vardo, tėvo turtų ir kilmės. Šitie vienok nesiklausė ramiai iki pabaigai jos reikalavimų, bet apdrabstė ją pašaipa ir iškoliojimais. „Ne kaszin kiek daugiau esi verta už paprastą paleistuvę! Šalin su tavim ir tavo kekšvaikiu į beturtėlių namus!”

Pametė jai kelis pinigus ir užtrenkė duris.

Mergina neėmė auksinius, bet paliko juos purvyne gulinčius ir padavė miesto teisme skundą. Veltui ėjo mergina pas visus aplinkės teisdarius, prašydama pagelbos. Teisdariai darodė jai, kad jos reikalavimai teip neteisingi ir beprotiški, kad jie nenori nė rankas prie jų prikišti, kiti apšaukė ją stačiai beprote. Ji vienok nesirupino apie tai, ką tie tiesos apgynėjai jai pasakojo, bet nutarė visą skundą drąsiai viena tolyn varyti.

Teismo dienoje buvo teismo namas žmonių kimšte prikimštas, mat paskalas apie merginą ir jos reikalavimus buvo umai po visą aplinkę pasiplatinęs ir pasirodžius jai teismo kambaryje, tapo jije koliojimais ir prijaučiančiais šauksmais pasveikinta. Mergina buvo prastais rubais pasirėdžiusi, o į skarmalus įsiaustą kudikį laikė ant rankų. Su iškelta galva atsistojo mergina priešais teismo stalą, už kurio septyni teisdariai sėdėjo: išmintingi ir seni teisdariai, su ilgomis pražilusiomis barzdomis ir maloniomis akimis.

Dabar papasakojo mergina visą atsitikimą, nuo pradžios iki pabaigai. Karštai ir užsidegusiai išrodinėjo ji, kaip nepergalimai meilės jausmai ant jos ir to jaunikaičio užėjo, kuris dabar po žeme guli, išpasakojo, kaip jo giminės jų susidraugavimui pasipriešino ir neleido susidraugauti; papasakojo, kaip jiedu nutarė iki tai dienai laukti, kol abu savistovlais bus ir kaip jiedu negalėjo meilės jausmus benumalšinti ir meilei atsidavė. Mergina buvo kiekvieną mylimojo žodį atmintyj palaikiusi; beatkartojant juos ir bepasakojant jai drebančiu balsu, tapo daugumas žiurėtojų teip sujudinti, kad net verkė. Tada tarė ji: „Žinau rods, kad prieš žmogiškas tiesas nusikaltau, nors mano sąžinė prieš Dievą gryna tebėra; teipgi žinau, kad atminimas mano prakilnaus mylimo man šimteriopai už žmonių panieką atlygina. Todėl ir tereikalauju tiktai vieno daikto, kad sunus tojo, kuris manę apkabinė, už tikrą paveldėtoją jo turtų, vardo ir kilmės pripažintas butų”.

Kada mergina savo kalbą pabaigė, pasidarė name didis sujudimas ir kai-kurie iš žiurėjų aukavo jai balsų, teisingą pritarimą. Tada atsistojo seniausias teisdarys ir aiškiu balsu prisakė miniai nutilti. Užsidėjęs ant nosies akinius pradėjo versti didelę knygą, gulinčią prieš jį ant stalo. Suradęs jieškomą tiesų skyrių, be jokio laukimo ir galvojimo, išdavė šitokį nusprendimą:

„Nupuolusi, nelaiminga moteriškė, — kitaip negaliu tavę pavadyti, kadangi tu savo garbę ir godonę jau pražudžiusi, į vargą nupuolusi ir žmonėms ant paniekinimo atiduota. Blogai apsiskaitei, leizdamasi prakilnaus bajoraičio glamonėti ir suvadžioti, tapdama jo paslaptine numylėtine, ir kaip tu iš savo geros valios ir noro gėdą ant savęs užsiėmei, teip dabar turi ant savęs ir visą blogumą, nuo to įvykusį, ant savęs priimti. Šiteip sprendžia tiesos, išduotos saugojimui švento moterystės ryšio; tospat tiesos sprendžia, kad tavo kudikis, neįstatymiškai gimęs, jokios tiesos ant vardo ir mirusiojo turtų neturi. Šalin iš čia ir paslėpk savo gėdą!”

„O, jųs teisdariai,” sušuko uzsidegusiai mergina, o visi kambaryje esantieje teip įdomiai it be kraujo klausėsi, „be abejonės, turi šitas kudikis, kurį ant savo rankų dabar laikau, tokią-pat tiesą gyventi, ką ir kiekvienas kitas. Teisingas ir bevyliugingai buvo patraukimas, išsiilgimas, kuris manę su mano mylimu suvienyjo ir bevyliugingai apglobė jisai manę savo rankomis. Jeigu aš ir jis nebuvome tikrais ženybiniško gyvenimo draugais, tai kas begali kitas tuom buti? Dirstelėkite ant šito kudikio, ant vaisiaus musų beveidmainiškos, tikros meilės ir pasakykite man, ar jųs kokią nors klaidą ar suteršimą ant jo užtėmijate? Ar jums rodosi, kad kudikis gražesnis ir tobulesnis butų buvęs, jeigu koks-ten dvasiškasis musų ryšį butų palaiminęs?”

Baigdama šituos žodžius, išėmė mergina kudikį iš skepetų ir pakėlė jį teip augštai, kad visi galėtų matyti.

„Kaip tiesos rodo, teip padaviau savo nuosprendį,” atsakė teisdaryš šaltai — trumpai.

„Ar teip toje knygoje parašyta?” užklausė mergina teisdario, rodydama ant atvertos knygos.

„Žinoma, kad teip čia parašyta,” atsakė teisdarys. „Toje knygoje yra viskas surašyta, ką išmintingi tiesų davėjai per tukstančius metų už teisingą pripažysta.”.

Mergina išbalo. Jos akys žerėjo. Ir kol kas-nors ją galėjo atlaikyti, pastatė jijė savo kudikį ant vidurio atverstos knygos.

„Aš statau savo gyvą kudikį prieš tą negyvą išmintį!” sušuko ji balsiai.

Išsigandęs teisdarys, atšoko nuo jos, o minia šaukė ir sujudo, kiti atsistojo, kad geriau viską galėtų apmatyti. Bet kudikis juokėsi, rėkė ir spardėsi, kiek vien jo pajiegos leido.

Ir tada parodė jis visų akyvaizdoje, kad jis pilnas gyvumo ir sauvaldys buvo, nes visu ramumu atliko ant atvertos knygos savo gamtos reikalą, kad knyga ateičiai visai nebetiko.

Nusprendimas, tiesa, pasiliko tas pats, ką pirmą apreikštas; bet kudikis augo ir tarpo, kas-kart ėjo tvirtyn ir kovojo visame gyvenime; vienas dalykas tegul nebus užmirštas: jis pasiliko toks drąsus ir neatbojantis per visą amžių, kokiu prie pirmo pasirodymo godotiniems valstiečiams buvo.

Vertė J. Ilgaudas.

Svieto apsireiškimai ir musų jausmai.

Persistatykim žmogų gimusį aklu ir kurčiu, mums jis rodosi apgailėtinu sutvėrimu ir džiaugiamės, kad mus tokis likimas nepasiekė. Toks žmogus negirdi balso savo draugžmonių, negirdi užimo medžių ir šniokštimo vėjo, jį nesujudina skambėjimas operų. Diena ar naktis jam lygi, gamtos gražybė, kurią mes regėdami, gėrimės, nepadaro ant jo tokio malonaus įspudžio. Ar jis butų Sacharos tiruose, ar Šveicarijos kalnynuose, jis jokio skirtumo neatjaus, išėmus šilumos Sacharos ir vėsumo Alpų.

Tokis žmogus, kaip sakiau, apgailėtinas, bet ar daugelis pamislijo, kad ir mes toki apgailėtini sutvėrimai esam. Duokim sau, kad musų regėjimo jausmas teip pasididintų, kad mes galėtume matyti šviesos vilnis, kad galėtume tėmyti vyburiavimą eterio vilnių, sukeltų paukščių čiulbėjimo, jeigu galėtume matyti ir tėmyti judėjimą atomų, iš kurių susideda šmotelis druskos ar cukraus, jeigu galėtume matyti eterio vilnis, sukeltas bevielinio telegrafo stacijos, jeigu galėtume matyti judėjimą musų nervų ir vilnis sukeltas džiaugsmo, arba skausmo, kurios per jas keliauja — tai mes pasijustume, kad akli ir kurti buvome.

Nors visi musų jausmai nėra pinigais apmokami, tai tačiaus visi prisipažinti turim, kad regėjimas yra iš visų jausmų brangiausias. Nors musų girdėjimo, uoslės, ragavimo ir jautimo jausmai umai labai susilpnėtų arba ir jų visai neturėtume, tai su regėjimo jausmu, kitaip sakant, akimis, mes vis šiek tiek galėtume gamtos gyvybe gėrėtis.

,,Bet ko nė vieno akis neregėjo ir ausys negirdėjo", anot patarlės, ir ka mes su ragavimo, uosles ir atjautimo jausmų neatjaučiame ir neužtemijame, yra gamtoj, ką mes su pagelba mokslo ir proto jau seniai atradom ir juo toliau, juo daugiau, teip sakant, stebuklų surandandam ir juos išaiškinam.

Kaipo trenksmas iš to, galima sakyti, — viršpajautimo svieto atėjo suradimas Roentgen'o spindulių, su kurių pagelba, reikia patėmyti, galima permatyti žmogaus kuną. Kas tie Roentgen'o spinduliai, dar nesusekta ir todėl paprastai jie vadinami X spinduliais.

Šitie X spinduliai skiriasi savo ypatybėmis nuo paprastų šviesos spindulių.

Kas link spalvos kokių nors spindulių, tai tas priguli nuo ilgumo eterinių vilnių. Raudoni ir oranžiniai spinduliai yra tai ilgiausios vilnys. Į vieną linijinį colį jų telpa apie 33 iki 40 tukstančių. Violetinės eterio vilnys yra apie pusė tokio didumo, jų telpą į vieną linijinį colį 50 iki 60 tukstančių. Tarpe tų yra geltonos, žalios ir mėlynos spalvos kaip ir jų visoki laipsniai.

Kaip negirdėjote apie Izaako Newtono, atradėjo sunkumo spėkos, ištirimą, jog balta šviesa yra kombinacija visų kitų spalvų. Su pagelba trikampinio stiklo, prizma vadinamo, galima saulės spindulį išdėstinėti į visokias spalvas.

Gamtos tirinėtojams neilgai truko susekti, kad apart tų spindulių, kurių spalvos pasirodo musų matymo jausmais su prizmos pagelba, yra dar ir kitoniški daiktai, kuriuos mes galime pavadinti karščio spinduliais. Paimkim termometrą, kurį visi, turbut, pažysta, ir laikykim jį arti raudonojo galo artificijališkos oro rikštės, ir termometras įkais, nors matomuose spinduliuose menkai šilumos yra.

Visi gal matė deginimo stiklą, su kurio pagelba ir musų viengenčiai, neseniai į Ameriką pribuvę, bando cigaretus užsidegti.

Karštis, pagamintas šito stiklo, nepaeina nuo sukoncentravimo, arba surinkimo visų saulės spindulių, kaip gal skatytojui rodosi, bet nuo sutraukimo į vieną vietą šitų nematomų karščio spindulių.

Jeigu musų regėjimo organai, t. y. akys, atjaustų tokiu pat budu šituos karščio spindulius, teip kaip jos atjaučia šviesos spindulius, tai mes galėtume matyti su pagelba šilumos teippat, kaip matome su pagelba šviesos. Persistatykim sau žmogų, kurio akys atjaučia karščio spindulius teippat kaip ir šviesos spindulius; jam diena butų teippat šviesi kaip ir mums, kadangi saulė išduoda šilumos ir šviesos spindulius. Bet jis galėtų nakties laike įšildytame kambaryj be žvakės sėdėti ir skaityti. Langai jo gyvenime galėtų but padirbti iš medžio ar popieros. Jie galėtų turėti teleskopus padirbtus iš vario, vieton stiklo. Svietas, kuriame jie gyventų, butų svietu neapimamu musų jausmų.

Dabar paimkime antrą galą spektro, kur yra matomi violitinės spalvos spinduliai.

Mokšlinčiai, darydami visokius išbandymus, patėmijo veikiai, jog didelė dalis šviesos vilnių, kurios užgauna photografišką blėtą, neužgauna musų akių. Su pagelba prizmos ir mažo uždario galima visas matomas spektro dalis sulaikyti, ir dar su pagelba tų nematomų spindulių nuimti photografiją. Šitie spinduliai vadinasi aktyviškais arba chemiškais spinduliais. Jei žmonės juos butų susekę du ar trįs šimtmečiai pirmiau, jie butų tikrai tikėję, kad surado,, išminties akmenį;" nes šitie spinduliai paverčia vieną veislę phosphoro į visai kitą veislę, jie pagamina baisias expliozijas; po jų įtekme tulos substancijos pavirsta į gerus elektrikos konduktorius.

Tankiai pasiseka su šitais aktyviškais spinduliais išgydyti vėžį ir tulas uodos ligas. Rodosi jų uždutis yra užlaikyti gyvybę, kadangi jie paverčia augalų lapuose anglinę rugstį ir vandenį į cukrų ir krakmolą. Jie pereina per tulas medegas, per kurias paprasti šviesos spinduliai visai negali persigauti; jeigu butų žmonės su jaučiančioms tuo spindulius akimis, jie galėtų skaityti tamsiausiame kambaryj.

Šviesos vilnys matuojasi milijonine dalele vieno milimeterio, kuri vadinasi mikromikronu. Į vieną colį tiek telpa mikromikronų, kiek telpa colių į 15 mylių.

Vilnys raudonų spindulių didžiausios ir turi apie 810 mikro-mikronų; violetinės mažiausios, turi apie 380 mikro-mikronų. Iki šiol dar nepasisekė išmatuoti ilgį aktyviškų spindulių, bet kaip veik tas pasiseks, mes gal suseksime galutinį sudėjimą medegos.

Anapus rybų aktyviškų spindulių yra, turbut, karalystė X spindulių ir kitų, apie kuriuos mes iki šiol nieko nežinome. Toli anapus rybų tų daiktų, kuriuos mes paprastai medega vadiname, rodos, yra ,,mažos" dalelės, iš kurių susideda palygintinai milžiniški atomai. Nuo įkaitintų kunų, pav., saulės ir degančios žvakės, nulėks į visas šalis šitos dalelės. Juos vadina katodiniais spinduliais, kuriuos tyrinėjo Sir William Crookes ir prof. J. J. Thomson. Šitos dalelės, lėkdamos į visas šalis po erdmes, sujudina visokiais budais eterį, ir vienas iš tų eterio judėjimų, turbut, yra X spinduliai. Katodiniai spinduliai turi tą ypatybę perduoti tuloms chemiškoms substancijoms ir apturime sviesą, su kurios pagelba mes galime matyti per tulus kunus, per kuriuos paprasta šviesą nepersigauna.

Jeigu norėtume, kad musų protui apsireikštų gamtos ypatybės per musų jausmus, reikia, kad musų jausmai butų teip jauslingi kaip musų akys, o musų akys teip jauslingos kaip photografiška blėta; o toliau ir giliau mąstant, kyla musų mintyse klausymas: ar ant photografiškos blėtos padaro įspudį visi daiktai gamtoj? Bet apie tokias spekuliacijas mes dabar nekalbėsime, lai tokius klausimus išriša mokslinčiai sekančių laikų.

Su musų akimis ant giedro dangaus mes matome 2 arba 4 tukstančius žvaigždžių. Su teleskopu mes matom milijoną žvaigždžių. Dabar mokslinčiai, su pagelba photografiškų aparatų, susekė 20 iki 30 milijonų saulių, jie dabar dirba terptautišką žvaigždžių mapą, kur bus pažymėtos tų nesuskaitomų svietų vietos.

Musų jausmai yra, palygintinai, teip buk, ne tobuli, kad permainą temperaturos mes tik tada užtėmijam, kada ji ant kelių laipsnių persimainuo. Profesoriaus Langley'o bolometeris užtėmija šilumą vienos dešimtmilijoninės dalies vieno laipsnio. Jis išmatuoja karštį degančios žvakės atstume vienos angliškos mylios. Kokia 3 arba 4 mėnesius atgal skaitėme laikraščiuose, kad vienam mokslinčiui pasisekė išrasti prietaisą, su kuria jis gali išmatuoti šilumą žmogaus veido atstume vieno versto.

Ilgiausi karščio spinduliai turi apie 70000 mikro-mikronų ilgumo, o ultra - violetiniai spinduliai apie 100 mikro-mikronų. Tarpe jų yra daugelis serijų eterio judėjimo.

Paimkim šmotą geležies ir pradėkime jį kaityti, kaip tik jis pradeda šilti, kįla eterio vyburiavimas, kurio vilnys keliauja per erdmes; juo geležis labiau įkaista, juo netik grečiau keliauja po erdmes eterio vilnys, bet kįla įvairus vyburiavimai, kurie nevien užgauna musų kitus jausmus, bet ir regėjimo. Kitais žodžiais, mes matome geležį raudonuojant, o ant jos spalva išrodo balta, į saulės šviešą panaši. O kaip minėjome, balta šviesa yra kombinacija visų spalvų. Iš tų išvadžiojimų išeina, kad tas, ką mes vadiname šviesa ir šiluma — yra nekas kitas kaip tik ypatiškos sensacijos, sukeltos vieno ir to paties daikto, kurios skiriasi vien judėjimo greitumu šitame daikte.

Ar mes išvadžiojimuose atsiekėm gamtos rybas, ar mes dar toliau galime eiti? Kaip dabar, rodos, tai priėjom galo ultra - viotinių spindulių. Bet eikim atgal prie spektro galo, kur yra raudona spalva, šilumos spinduliai.

Kas yra elektrika, to mes dar ištikro nežinome, bet daugelis mokslinčių tiki, kad eletrika yra tai vyburiavimas kuomažiausių dalelių — tukstantį sykių mažesnių už mažiausius atomus — vadinamų elektronais. Kas elektra ir nebutų, aiškn, kad tulos elektrikos formos yra giminingos šilumai ir šviesai.

Šitos nuomonės buvo jau Clark Maxwell, kuris vien išrokavimais savo nuomonę patvirtino, pirma negu kas nors pamislijo apie praktiškus išbandymus.

Profesorius Henrich Hertz, darydamas bandymus, susekė, kad iššovimas elektriškos bonkos sukelia vyburiavimus kitos elektriškos bonkos. Toks iššovimas sukelia eterio vilnis, kurios keliauja į visas puses. Pažiurėkit į tykų vandenį, kur dėl kokios nors priežasties į viršų pakįla burbulas, kurs sukelia ant vandens paviršiaus vilnis keliaujančias į visas puses. Juo greičiau burbulas pakįla, juo didesnes vilnys sukelia ir juo labiau jos keliauja. Jeigu keli burbulai ant syk pakįla, tai visi vilnis pagamina, kurios keliauja į visas šalis ir susidurusios, nesustoja, bet keliauja toliau. Tą geriausiai galima užtėmyti ant prudo, tėmyjant lytaus lašus: lašai, puldami į vandenį, sukelia vilnis, kurios viena su kita susiduria, bet vien kitos nesulaiko.

Ką vandens burbulai ir lytaus lašai daro su prudo vanniu, tą daro bevielinių telegrafų stiebo eteris, per juos yra sukeljamos eterio vilnys, kurias sugauna stiebas priėmimo stacijos, ir tenai sukelia girdimą su pagelba kitų tam tikrų instrumentų balsą. Hertz susekė, kad ilgumas jo vardu vadinamų vilnių nuo vienos vilnies krašto iki kitos buvo 150 pėdų. Vilnys, kurias Marconi vartojo, siųsdamas savo pirmą aerogramą per Atlantiką, buvo kokia 600 pėdų ilgio, jų greitumas lygus šviesos greitumui: 184-000 angliškų mylių į sekundą. Kaip rodos, šitos vilnys eina per murines sienas ir kalnus ir tik metalai jas sulaiko.

Tarpas terp elektrikos vilnies — 600 pėdų ilgio, ir šviesos vilnies ilgumo keletą šimtų mikro-mikronu, rodosi, gana didelis, bet mokslinčiai persitikrino, kad šitos vilnys yra viena su kita identiškos, taigi tos pačios. Pirmas žmogus, apie kurį žinome, kad siuntė signalus bevielinių telegrafu, yra jaunas indiškas mokslinčius, Jagadis Chunder Bose, jis pagarsino elektriškas vilnis 2 iki 3 milimeterių ilgio, jos savo ilgumu arčiau stovi ilgųjų šilumos spindulių negu ilgųjų elektriškų.

Matome todėl, kad musų jausmai atjaučia ilgesnes šilumos vilnis, bet visai neatjaučia elektriškų vilnių. Jeigu mokslas nebutų sutvėręs naujų pajautimų, mes nieko nežinotume apie daugelį apsireiškimų, kaip nieko nežinome, kas yra anapus tų žvaigždžių, kurias su geriausiais teleskopais tegalima matyti, arba kurių buvimą mums parodė vien photografiški instrumentai. Galime spėti, kad tose erdmėse yra tokios pat gamtos tiesos kaip ir ant musų žemės, bet vien spėti, pasiremdami ant vienodumo gamtos įstatymų, tikrai žinoti mes nežinome.

(Pabaiga bus).

Prekes apgarsinimu.

1 colis druko, už 1 syki. .....50c.
Paprasti pajieszkojimai ar draugysczių mitingai ar balfu apgarsinimai po 50c. už kotna syki.

Pasikalbėjimas su parapijonu Apveidos Dievo.

— Labas vakaras, kur eini?

— Nugi skubinuos namon, sakė, kad manęs jieško.

— Kas tavęs jieško?

— Sakė, kad policmonas.

—Turbut ką padarei kapitalistams, jegu policija jieško.

—Ne brolau. Mat aš buvau bažnyčioj ant 18tos gatvės. Dirbęs šešias dienas, septintą norėjau pavesti Dievui ant garbės. Nuėjau, žmonių dar nedaug buvo, atsisėdau, ir meldžiuos sau. Po valandos pradėjo eiti žmonės, prisirinko pilna bažnyčia. Aš vis sau meldžiuos ir meldžiuos, pasižiurėjau į laikrodį, jau buvo 10 valanda, išėjo nepažįstamas kunigas, pakrapino, išėjo su suma. Po pusei sumos, išėjo su švaicoriais kun. Steponavičia rinkti pinigų, kožnam kišo kauša po nose, bet ne daug kas metė. Priėjo prie manęs, aš pertraukiau maldą ant valandos, ištraukęs sunkiai uždirbtų pora dešimtukų, įmečiau Dievui ant garbės.

— Klausyk, tamista kalbi apie savo maldą, o nepasakai, kam tamistos jieško policmonas?

— Taigi klausyk, aš noriu truputį su tamista pamameruoti, juk kaip pareisiu namon, tuojaus išvež į policijos staciją, nuo tų tiesų neišsikavosi. Kunigėlis nuėjo, rinkdamas iki durių ir ant syk pradėjo šaukti, švilpti visa bažnyčia. Aš buvau labai įsigilinęs į maldą, iškarto pašokau ir pradėjau dairytis apie savę, ir pamačiau, kad žmonės veja kunigą Steponavičią iš bažnyčios: ,,tu atiduok musų 30000, kad nenori atiduoti, eik sau po šimts v....." Nors airys kunigas prašė žmonių, kad paliautų, bet jie savo darė, visa bažnyčia išbėgo laukan paskui kunigą, policmonai nenorėjo leisti iš bažnyčios, bet ką padarys prieš minią žmonių. Visi nusiginė į kleboniją, šaukdami, kad eitų sau, nes jie tokio kunigo nenori. Po valandos privirto iš visų pusių policmonų, juda kaip juodvarniai; pradėjo žmonėms kaustyti galvas su kočiolukais. Žmonės ir netylėjo, pradėjo laužti štakietus ir duoti policmonams, kiti į klebonijos langus, bet policija, žinoma, turi valią. Ilgai nelaukus, paleido kelis šuvius į minią, tuojau pasipylė kraujas, žmonės pradėjo bėgti, kur kas galėjo, kitas, nežinodamas ką daryt, šaukė: Jezus — Marija! susiėmęs galvą. Aš labai persigandau, nežinojau ką daryt, stovėjau, atsirėmęs į kerčią bažnyčios ir drebėjau. Išgirdau vėl paeiliui 6 šuvius ir netoli manęs stovėjęs žmogus, susigriebė už krutinės ir parvirto, kraujas pradėjo eit per burną ir nosį. Aš pakėliau akis į dangų, mačiau, kaip iš klebonijos ruksta dumai. Suspaudė dar labiau man širdį, pradėjo tekėti ašaros iš akių. Pamislijau sau, jau, turbut, nebetoli sudna diena, kad teip žmonis pradeda šaudyti. Atsigavęs kiek, padėjau nunešti į ligonbučio vežimą sužeistą žmogelį. Nešant, jis ištarė: ,,aš mirsiu, neškit manę pas pacią, vaikus!.... gelbėkit...", gal buvo tai paskutiniai žodžiai, nes atvežus į ligonbutį, tuojau atidavė Dievui dvasią.

—Už ką tamistą nori suimti, juk tamista nieko blogo nedarei?

— Ir aš pats nežinau už ką, kalba, kad kunigas apskundęs.

— Kaip? kunigas, kokiu budu? Juk jis pats, kaip tamista man dabar pasakojai, ne be kaltės!

— Ką gali biednas žmogus padaryti. Juk Amerikoj žmonės sako, kad visi kunigus užstoja.

— Tamista teisingai sakai; ranka ranką mazgoja, o čia veik visi kunigai užstoja už kapitalistus ir valdžiai padeda. Aš iki šiol tikėjau, kad kunigai tai yra nuo Dievo patepti, bet dabar pamačiau visai ką kitą.

— Tamista nemislyk, kad visi toki kaip Chicagoj, kiti gal geresni?

— Aš jų pažinau jau daug, nė vieno neradau gero. Budavo, kaip nuneši pinigų, tai jie toki geri, rodos su dušia ir kunu įkels į dangų. Vieną kartą mirė vargšė bobelė, tai kunigas nė į kapus nenorėjo priimti, mat nebuvo kam užmokėti.

— Tai ką tamista dabar darysi su išpažinčia? Juk be jos negalėsi gyventi?

— Ar aš durnas pas tokius išpažinti. Juk ir tas žmogus, kurį dabar nušovė, ėjo išpažintin, o dabar mirė be sakramentų.

— Bet jeigu tamista nebeisi išpažintin, tai tamistą prakeiks kunigai, išvadys bedieviu, ir į dangu tamista nepakliusi?

— Aš tikėsių į Dievą, bet ne į kunigus. Gyvensiu — dorai, niekam nedarysiu blogo, tai aš ir be kunigų pašporto nueisiu į dangų.

Kaip visada, aš tamistai viską iš širdies pasakoju.

— Ačiu tamistai. Iki šiol, kaip man apie viską pasakodavai, tai kartais plaukai stojo ant galvos, aš tamistai netikėjau, laikiau tamistą už bedievį, bet dabar jau persitikrinau, ir savo žmonių ne peiksiu, nebelankysių bažnyčios, bet klausysiu tamistos patarimų.

—Ir toliau, mudu su tamista gyvensim; jeigu tamista ko norėsi dasižinoti, paklausk manęs, jeigu aš nežinosiu, tai pasakys mums knygutės.

— Kaip, knygutės? Juk knygutės nemoka šnekėti, kaip jos gal pasakyti?

— Lengvas budas priversti knygutes kalbėti: tamista pats kalbėsi, tik į knygutę žiurėsi.

— Ar tamista turi kokių nors knygučių? Jeigu manę pasodins į policijos areštą, tai aš turėsiu skaityti.

— Tamista pas manę visada gali gauti visokių knygučių, tik per knygutes lavinasi žmogaus protas. Aš tamistai galiu iš namų atnešti, tamista, skaitydamas knygutes, turėsi dvigubą naudą, dvasišką ir medegišką. Jeigu skaitysi knygutes, nebebus laiko lankyti saliunų, ta dalis pinigų atliks.

—Dar kartą ačiu tamistai už geras patarmes, aš ateisiu paimti knygutes, o dabar eisiu namon, nes pati serga.

Bėk, bėk tamista, aš ir turiu eiti namon, parinkti tamistai knygučių, bet tamista pas manę ateik, nes aš išeinu ant koncerto, parengto revoliucijos naudai. Eidamas, galiu tamistai knygutes atnešti.

— Tai gerai, aš bėgu namon ir lauksiu knygučių.

* * *

— Ar jau tamistą suareštavo.

Pamačiau draugą lipant į patrolės vežimą, įdaviau jam keletą knygučių nematant policmonams. Nekaltą žmogelį nuvežė į šaltąją, pati, lovoj gulėdama, saukė nesavo balsu, bet veltui, vaikutis mažas, šalia motinos paguldytas ir tas verkė, lyg atjausdamas sopulius ir gailestį savo motinos. Man ant širdies pasidarė labai graudu, gaila buvo tų nekaltų žmonių, bet padėt nieko negalėjau. Dar sėsdamas į vežimą, tas žmogelis pasakė: jog mirė jau 4 nuo žaizdų ligonbučiuose. Nelaimingos aukos musų dvasiškų vadovų!

Pabėgėlis.

Širdingai padėkavoju.

Nors budams prastas darbininkas, negaliu augštais žodžiais moksliškiems vyrams daktarams Dr. Collinso Med. Institutui padėkavot, tai prastai, bet tikrai širdingai padėkavoju viešai aš pats, už išgydimą mane nuo ligos ir silpnybių, kures per savo tamsumą ir nežinystę pats savo neprieteliu pasidariau, tik perskaites knyga, ,,Vadovas į Sveikata", persitikrinau, kodėl aš budamas gyvu bet kaip numiręs, nes kojos kaip švino buvo pripiltos ir kaip tik pavilkt galėjau, diegliai šonuose, krutinėje, galvos skaudėjimas ir svaigimas, apart sunkaus kvepavimo, skrepliavimo ir naktiniu seklos nubegimu ir nuo abelno nusilpnėjimo buvau labai suvargintas.

Kelmas mano ligos tai ,,Vadovas į Sveikata" ant 98 puslapio aprašyta, nuo kurios tikrai stebuklingi vaistai, dėl mane ką buvo atsiųsti ir visus suvartojau, tai sugražino visa sveikata pilnai ir dabar kaipo jaunas vyras tinkamas ir savo moterei, bent dabar nors laimingai gyvenu.

Nors pas daktarų daugeli gydžiausi tikedams sučedyt pinigus, bet dabar persitikrinau, kad iš karto bučia atsišaukęs prie garbingo profesoriaus daktaro Instituto, bučia daug pinigų sučedijas kuriuos nors po kelis dolerius, bet suimant į kruva labai daug išmokėjau moksliškiems daktarams ir sundariams. O kad nuo teip apsendintos ligos mane išgydė Dr. Collins Medikališkas Institutas dar karta ištariu širdinga ačiu, o sergantiems tautiečiams, be svyravimo rodiju stačei kreiptis į tikra šaltinį sveikatos, be abejonės busite dėkingi.

Su guodone
A. B. Kamerunas,
P. G. box 62,
Victor, Montana.

Užnuodintas Vynas.

Sveikatos užveizdas, Darlington, New Yorke, gavo butelį į rankas aplipytą etiketa (žymė su turinio užrašu), gryno vyno. Padaręs analyzą, išgavo, kad jame buvo medžio alkoholiaus, gaiži gira ir aniliškas dažas. Taigi, vynas buvo užnuodintas. Kaltininkas—pirklis užtikrina, kad jis buvo priverstas tą daryti, kadangi žmonės nuolatai kuopigiausių vaistų reikalauja. Šitas yra labai liudnas dalykų stovis, vienok teisingas. Net ir čionai užtiksite, kad daugumuose atsitikimuose pardavėjai reikalautojams gryno Trinerio Amerikoniško Eliksyro Karčiojo Vyno, įbruka niekam nevertus, pigius sumaišalus. Šitas vynas yra žinomas kaipo geriausias vaistas nuo skilvio nemalimo. Dirbėjas jo gvarantuoja, kad vaistas susideda vien iš grynaus vyno ir parinktinių žolelių, be jokių kenkiančių priemaišų. Vaistas labai pasekmingai veikia ant skilvio nesveikumų ir čystinime kraujo. Vaistas užstos kelią daugumui ligų, jeigu jį pradėsi vartoti prie pirmutinio ženklo, prie netekimo apetito ar tvirtumo. Nerviškos ir mažai kraujo turinčios ypatos, ypatos atsi-

gaunančios po ligai, teipgi ir išbalę ir serganti, turi vartoti Trinerio Amerikonišką Eliksyrą Karčiojo Vyno, norėdami greičiausiame laike atgauti savo prażudytas pajiegas. Gaunamas aptiekose arba pas pabrikantą Juozapą Trinerį, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Skaitytojams.

Yra dar keletas skaitytojų „Lietuvos", kurių prenumerata jau seniai pasibaigė, bet jie jos neatnaujino ir nė jokios žinios apie save nedavė. Todėl meldžiame jų pasiskubinti su užsimokėjimu prenumeratos jeigu nori „Lietuvą" ir ant toliaus gauti. nes tuojaus sulaikysime. Chicagiečiams kurie iki šiol ne užsimokėjo prenumeratos, jau sulaikėme. Sulaikysime ir kitiems kurie neužsimokės.

„Lietuvos" Išleistuvė.

Draugyščiu Reikalai.

Padekavone.

Mes parapijonai ir komitetai Apveizdos Dievo parapijos szirdingai padekavojame draugystei Szv. Franciszkaus už paaukavima $100, draugystei Szv. Antano už paaukavima $50 ir draugystei moteru Szv. Onos už paaukavima $20 ant szelpimo provos ir suszaudytu parapijonu.

Komitetas.

Dr-ste Szv. Vincento Feri nuo Town of Lake, tures savo Pikninka 1 d. liepos (July), 1906 m., Leaf Grove Park, užtai praszo, kad kitos dr-stes toje dienoje nedarytu ne baliu ne Pikninku.

Komitetas.

Tautiszka dr-ste karaliaus Jagielos nuo Town of Lake teipgi tures savo Pikninka 17 d. birželio (June), 1906. m. Leaf Grove Park. Užtai praszo, kad kitos dr-stes toje dienoje nedarytu ne baliu ne pikninku.

Komitetas.

SUSIRINKIMAS.

Chicago, nedelioj, 18 d. kovo 2 val. po pietu, Pulaskio saleje 800 So. Ashland ave. parapijonai Apveizdos Dievo, laikys dideli visuomeniszka susirinkima. Pen ki delegatai; buve szia nedele pas arcivyskupa, paaiszkins jo mierius ir atsakyma. Teipgi užkviecziame ir kitus kalbetojus. Komitetas.

Susirinkimas.

Dr. V. Kudirkos Giesmininku dr-ste perkele savo menesini susirinkima nuo ketvirtos nedelios ant treczios. Taigi, susirinkimas atsibus 18 d. kovo, 869 33 Place, 3czia valanda po pietu. Visi sanariai turi neatbutinai ant susirinkimo pributi, nes bus svarbus reikalai tariami. Teipgi užpraszomi norinti prisiraszyti, ypatingai jaunimas. Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau draugo (partnerio), turinczio bent 300 dol., kuris važiuotu su manim in North Dakota ant farmu. Nemanykite, kad asz agentas ar pinigus noriu iszgaut, bet dalykas szitas: gavau tenai nuo Amerikos rando žemes 160 akru ir norecziau szi pavasari pradeti ten dirbti. Tenai yra da žemes gana daug, užtai norecziau kita lietuvi arba ir kelis kaipo kaimynus tureti. Minetas kapitalas reikalingas ant nusipirkimo arkliu, karviu maszinu ir szeip naminiu intaisu. Oras tenai sveikas, kaip Lietuvoj ir labai gražu ten gyventi. Turinczius nora ant farmu gyventi, praszau atsiszaukti ant adreso:

(3—11) P. Kizlaitis
Grantworks Cicero, Ill

Pajieszkau savo draugo Vinco Senkevicziaus, Suvalku gub., Balbieriszkio valtystos, Gudeliu kaimo. Vienas metas atgal gyveno Chicago, Ill, dabar nežinau kur yra. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

(3—16) Simanas Stanulis
Box 120 Pawnee, Ill.

Asz, Mare Macziulioniene, po tevu Baltaicziute, pajieszkau savo vyro Simano Maczulionio, gyvenusio pirma Baltimore, Md., paskui North Folks, W. Va. Kas apie ji pirmiausiai duos žine su tikra informacija, gaus $2.00 atlyginimo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

(3—16) Mary Masulon
1213 Milon st. Philadelphia, Pa.

Pajieszkome Lietuvio,

Mokanti atsakancziai raszyti lietuviszkai, kad ir lenkiszkai, vis tiek, kad ir nemoka angliszkai. Atsiszaukiantis lai paraszo abejose kalbose apie tai laiszka. Adresuojant:

Dr. Collins Medical Institute, N.
140 W. 34th st. New York.

Pajieszkau Jone Martynaiczio, Kauno gub., Raseiniu pav. Buvo Chicagoje už bartenderi. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

(s50) Antanas Valinczius
166 W. 18th st. Chicago, Ill.

Pajieszkau valstijoje Connecticut vietos, kur randasi geras burelis lietuviu del užsidejimo mesinyczios (buczernes). Malonus tautiecziai, jeigu kur randasi tokia vieta, o lietuviszkos mesinyczios nera, meldžiu praneszti adresu:

(sdk) J. Januszkeviczia
P. O. Box 636 So. Manchester, Conn.

Pajieszkau Simano Mikolaiczio ir Jurgio Luzaiczio. Pirmas yra Kauno gub., Raseiniu pav., Eržvilko vol., Kavoliu kaimo, apie 7 metai kaip Amerikoje. 3 metai atgal gyveno Pittsburge, Pa, isz kur iszvažiavo in E. St. Louis, Ill. Antrasis 14 metu Amerikoje, seniaus gyveno Monongahela City (Hazel Creek) Pa.; turiu pas juos labai svarbu reikala. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine adresu: (3—30)

Izidorius Lukszatis
Box 401 Minersville, Pa.

Pajieszkau savo triju pusbroliu, Adolfo, Vladislovo ir Boleslavo Staszkaucku, Kauno gub., Sziauliu pav., Raudoniu parapijos, Peziu kaimo. Apie 15 metu kaip Amerike. Pirmiau gyveno Bostone ar Pittsburge. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

(s50) F. Staczkauckas
5930 Dearborn st. Chicago, Ill.

Pajieszkau Vinco Savickio, 5 pedu augszcio, juodbruvio veido, kuprotas, atvažiavo isz Hazelton, Pa. Kas apie ji duos žinia gaus $5.00 atlyginimo.

(s50) Ant. Aleksandravicz
196 John st. Brooklyn, N. Y.

Pajieszkome savo szvogerio, Antano Žilionio, Suvalku gub., Seinu pav., Seiriju gm., Rusoniu kaimo, apie 9 metai kaip Amerikoje, 5 ar 6 metai atgal gyveno Luzerneje ir Scrantone, paskui iszvažiavo in minksztu angliu kastynes; turiu prie jo labai svarbu reikala. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Jos Stravinsky
549 Main st. Wilkes Barre, Pa.
(3—30) Kingston Station

Pajieszkau Antano Ludaviciaus, Suvalku gub., Seinu kav., Kudrenu gm., Dubravu sodžiaus, 25 metu amžiaus, juodbruvas, 10 metu kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

(sdk) Ant. Krataviczius
770 First ave. Milwaukee, Wis.

Pajieszkau Simano Rimeikos, gyvenusio Rumford Falls, Me. ir Stanislovo Norvilo, Kauno gub., Raseiniu pav., Nauju Perkunu kaime. Gyveno Chicagoje. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

(s50) Kaz. Steponaitis
3329 Auburn ave. Chicago, Ill.

Pajieszkau savo pusbrolio Kaz. Szoliuno, Suvalku gub., Kalvarijos pavieto, Rudamines gm., Bevirsu kaimo. Pirma gyveno New Britain, Conn., o paskui iszvažiavo Chicagon. Turiu pas ji labai svarbu reikala. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

(s50) C. Szoliunas
70 Beaver st. New Britain, Conn.

Pajieszkau savo dedes. Pirma gyveno Chicago. Kauno gub., Panevežio pav. Teipgi pajieszkau pažystamos, Katres Grigoniutes, Suvalku gub., Marijampoles pav., Panemunes gmino. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

(sdk) Ad. Skutas
Box 682 Springvalley, Ill.

Pajieszkau savo brolio Fr. Mikaliciaus Kauno gub., Raseiniu pav. ir vol,. Unikiu kaimo. Pirm 12 metu gyveno Union City, Conn. Kas apie ji duos žinia, gaus $5.00, nes turiu labai svarbu reikala. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

(sdk) John Mikalcius
P. O. Box 303 Union City, Conn.

Pajieszkau savo vyro Petro Ambrazevicziaus, Suvalku gub., Balbieriszkio gm. ir parap., Mocku kaimo, 11 metu kaip Amerike. Pirma gyveno Pittston, Pa., paskui nuvažiavo in Pittsburg, Pa., o dabar, turbut, yra kur ten aplink Chicaga. Kas apie ji duos greicziausia žinia, tam suteiksiu atlyginima.

(s50) Mare Ambrazeviciene
714 Luzerne ave. Pittston, Pa.

Pajieszkau Vincento Mockaiczio, kuris krajui Žemukicu vadinosi. Jisai raudono veido, plikis, be usu ir sakosi esas neženotas, vienok jis yra ženotas su kok - ten naszle Peterburge. Kas apie ji kogreicziausiai duos žinia, tam busiu labai dekingas.

(sdk) Antanas Balkauskis
4556 S. Paulina st, Chicago, Ill.

Pajieszka u Felikso Vodrvilos, Vinszo niu sodžiaus, Paszventines parapijos, Szauliu pav., Kauno gub. Pirma buvo Chicagoj. Syki buvo atvažiaves in Brooklyna, bet tuojaus vel iszvažiavo Chicagon. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

(sdk) T. Ravuminaitis
49 Hudson ave. Brooklyn, N. J.

Pajieszkau savo brolio Juozo Armano. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

(s50) Vincas Armanas
835 Howard st. San Francisco, Cal.

Pajieszkau savo draugo Motiejaus Czeginskio, Suvalku gub., Kalvarijos pav., Krokelaukio valscziau, Riecziu kaimo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

(sdk) Ign. Narusziaviczia
Rhone, Pa, Luzerne Co.

Pajieszkau savo pusbrolio Klemenso Karbocziaus, Kauno gub. ir pavieto. Kedainio vol., Apitalaukos parap., Gineitu kaimo. 10 metu kaip Amerike. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

(sdk) Reiman Kerbeg
Box 589 Schenectady, N. Y.

Pajieszkau savo dedes Kaz. Butvilauskio, 7 metai kaip Amerike, ženotas. Teipgi Juozo ir Franciszkaus Szekacuku, Suvalku gub., Naumiesczio pav., Gelgaudiszkio gmino. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

(sdk) Konstantinas Skitas
99 Joseph ave. Rochester, N. Y.

$15.00 atlyginimo.

Mano dukte Mare Bakuniute, 15 amžiaus, iszejusi 5 d. kovo in mokykla daugiau isz jos negryžo; pabego su vyru Jonu Margiu. Vyro veidas nelygus, tieses rankos neturi, 2 pirsztai iki krumpliu nukirsti. Dukte Mare apie 5 pedu augszczio, rudu plauku ir balta ant burnos. Kas juos suareszituos, tam duosiu $15.00 atlyginimo.

(sdk) Ignas Bakunas
118 E. Centre st. Shenandoah, Pa.

Aukos reikalams revoliucijinio judejimo Maskolijoj.

Kaip jau syki pagarsinome, negarsinsime daugiau tu aukautoju pravardžiu, kurie maziau kaip 25c aukavo. Ta padaryti praszo mus kai-kurie aukautojai.

Isz Wilson, Pa. J, Rudvolis, A. Liekaviczieno, J. Juknevicziu, D. Liekavicze po $1.00; J. Gliamža, O. Gliamžiene, A. Bukszuis, K. Aszerinovicze, A. Galinevicze, A. Orintas, M. Orintiene, J. Liekaviczius, M. Bakauckas, A. Andruszka, A. Baltruszaitis, A. Wilkas, P. Mojunas po 50c; V. Vatinski, A. Režiski, K. Millerius, J. Lorintas, J. Stasiukelis po 25c, mažesniu auku $1.30. Aukos pasiustos naujam Rev. Szelp. kasieriui T. Dudai, skirtos L. S. D. P.. Viso $13.05 ant persiuntimo 5c. Viso $13.00.

Isz So. Omaha, Nebr. gavome $15.25. Aukautoju vardai pereitam numeryj pagarsinti. Iszl.

S. Bernotas isz Brooklyn, N. Y. 70c.

J. Jawysth isz Hoquiain, Wash. aukauja savo dienos uždarbi, 4 d. kovo revoliucijos naudai pridedamas 3c ant prisiuntimo karsztu. Pirma buvo aukaves $1.00. Dabar $2.38.

M. Kalaski isz Burnett, Wash, buvo $1.00 paaukaves sausio men., bet jis nepagarsintas; dabar aukauja 10c. Skiria L. S. D. P.

Isz Thomas, W. Va. T. Dikszas $2.00 P. Runkela $1.25; M. Daniunas, J. Krancuckas, M. Krancuckiene, V. Rinkeviczia, Szulckiene, A. Alieliunas, A. Rinkevicze, J. Dauparas, K. Drasutis, R. Mikneviczе, A. Oksas, J. Juzenas, J. Runkela, J. Gviergžkis, A. Krancuckas, A. Dapkus po $1.00; J. Glebauckas, A. Glebauckas, J. Runkela, A. Glebauckas, A. Padrosztis po 50c; J. Milkintas 25c. Viso $22.00. Skirtos L. S. D. P.

Isz Chicago, Ill. surinktos ant varduviu Kaz Znoto. J. Bruževiczia K. Znotas, F. K. D., M. F. D., A. Valszvilo, J. Staligu po 50c; J. Gerrich 30c, mažesniu auku 40c. Viso labo $3.70. Skirti L. S. D. P.

Gera proga del ingijimo locno namo. 2 stubos, dvejoms szeimynoms. Pigiai parsiduoda. Atsiszaukti pas

S. MACK
212 First st. Elizabeth, N. J.

Pigiai ant pardavimo namas su lotu Buczerne ir Groserne. Biznis existuoja jau 20 metu apgyventoje vietoje lietuviu ir lenku arti dvieju bažnycziu. Priežastis pardavimo liga. Atsiszaukite in „Lietuvos" redakcija. (30—III)

Pigiai ant pardavimo geras saliunas arti cukraus fabriko. Priežastis pardavimo kitas biznis.

82 W. Taylor st. Chicago, Ill.

"Lietuvos" Agentai.

NEW YORK, N. Y.
A. Lesniewskis, 144 E. Houston St.

So. BOSTON, MASS.
Nikod. Gendrolis, 19 Athens Street

NEWARK, N. J.
V. Ambrazeviczia, 178 Ferry st.
A. Stanelis, 66 West St.

BROOKLYN, N. Y.
Stan. Rinkewiczius, 73 Grand st.

SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 131 S. Main st.

WATERBURY, CONN.
Vincas Žubrickas
Jonas Žemantauckas, 39 W. Porter St.

NEW BRITAIN, CONN.
M. J. Cheponis, 72 Jubilee St.,

BALTIMORE. MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st
Jonas Želvis, 711 W. Lombard st.

PHILADELPHIA, PA.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2nd St.

SCRANTON. PA.
Joseph Petrikis, 1514 Ross Ave.

PITTSBURG, PA.
Jonas Ignotas, 13 Diamond Square S.S.

ELIZABETH, N. J.
Dom. Boczkus, 211 First st.

WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas.

BROCKTON, MASS.
Petras Marcinonis, 63 Blendale, St.

MINERSVILLE, PA.
Juozas Ramanauskas,

SPRINGFIELD, ILL.
J. Klembauskas, 2028 Peoria Road

WILKESBARRE PA.
A. P. Aleck, 66 N. Hancock st.

WORCESTER, MASS.
Ant. Bernotas, 12 Harlem st.

GILBERTON, PA.
J. Ambrazeviczius, Box 4

Mc KEES ROCKS, PA.
Fort. J. Bagoczius, 149 Ohio St.

NEW HAVEN, CONN.
K. Blažaitis, 524 East St.

MOUNT CARMEL, PA.
Jonas Banis Box 541

Keliaujanti Agentai.

Jur. Kazakeviczia
K. Rutkus,
Felik. J. Galminas
Stanislovas Valaskas.
J. LAUKIS,

Kur gali gauti „Lietuvą"

„Lietuvos" redakcija turi savo agentus Brooklyne, Philadelphijoj, Baltimorej, Bostone ir Brocktone.

Sztai agentu adresai.

Brooklyn, N. Y.
E. Froomes, 73 Grand st.
A. Dirželaitis, 155 Metropolitan ave.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd St.,
Jos M. Smolenski, 783 So. 2nd st

Boston, Mass.
F. J. Mackevicz, 83 Endicott St.

Baltimore, Md.
Wm. J. Morran,
S. E. Cor. Sharp & Camden sts.
F. Bakutis, 321 Columbia ave.

Brockton, Mass.
Jonas Pocius, 14 Intervallest.

Pas szituos agentus gausite „Lietuva" už 5c. kas subata.

Drukuojamos Maszinos Pigiai!

Dabar yra gera proga pirkti pigiai Drukuojama Maszina.

Maszina Odell Typewriter No. 4, kurios ikszioiei preke buvo $10.00, dabar ja galite pirkti už.....$6.95

Mat mes nupirkome szitu maszinu 1000 isz vienos sunkrutyjusios firmos pigiai, todel galime iszparduoti jas pigiai. Maszinos yra naujuteles, tik ka isz fabriko paimtos.

Kas reikalauja geros drukuojamos maszinos, tai pirkite dabar pakol pigios, nes kaip szi 1000 iszparduosime, tai jau kitu teip pigiai nebgausite.

Kitas reiks pirkti isz fabriko, kur jos kasztuoja po $10.00. Taig pirkite dabar pakol pigios yra.

Gausite jas po $6.95 pas:

A. OLSZEVSKI,
942 33rd St. Chicago, Ill

J. Laukis

„Lietuvos" Keliaujantis Agentas važineja po Luzernes pavieta ir renka prenumeratas; per ji galima gauti visokias knygas „Lietuvos" isleistas ir užrubežyje.

Isleistuve.

Popieros gromatu raszymui.

Popieros laiszku raszymui, naujai iszmislytu, 35 gatunkai, labai dailos, su visokiomis dainelemis, pasveikinimais, visokiais paveikslelais ir svilgancziomis kvietkelemis. Žodžiu sakant, labai dailios popieros. Parsiduoda 12 popieru su konvertais už 25c, 5 tuzinai už $1.00. Popieru turime lietuviszku ir lenkiszku. Sztorninkams ir agentams duodame gera uždarbi. Pinigus, mažiau dolerio, siunskite pacztu markėmis. Kanados markiu nepriimame. Adresuokit

(4—2) C. INTAWICZ
103 W. Division st. Chicago, Ill.

Apgarsinimas.

Lietuviai važiuojanti in Lietuva gera užeiga ir svetinga priemima ras pas Juoza Wilkauski, turtingas ar beturtis; roda kožname dalyke. Degtine ir alus puikus. Neužmirszkite adreso:

J. Wilkovski,
118 Grand st., Hoboken, N. J.

A. Baczenas ir J. Žymontas
Lietuviszki Kriaucziai.

Dirba visokias drapanas ant apsteliavimo pagal naujausios mados graziai ir pigiai. Taiso, valo ir prosina nesziotas drapanas ir parduoda gatavas visokias drapanas. Pigiau kaip visur. Reikalaudami geru drapanu ateikite pas mus, o gausite ka tik noresite.

Baczenas ir Žymontas
3244 So. Halsted st. Chicago, Ill.

Lietuviszkas Bankas.

Po valdžios tiesoms. Kapitolas $50.000. Depozitams mokame 2½ nuoszimczio. Siuncziame pinigus in visas dalis svieto. Laivakortes parduodame ant geriausiu laivu visu laiviniu kompaniju.

S. MACK,
212 First st., Elizabeth, N. J.
Brach 102 Ferry st., Newark, N. J.

Nebusi plikas!
PROF. V. MATULIONIS
224 Berry st. Brooklyn, N. Y.

Ant plikos galvos užaugina plaukus per 4 nedelias, o slinkima tikrai sulaiko. Pleiskanas ir visus neczystumus isz galvos iszvalo, tarpina prakaita, atszaldo krauja ir niekada galvos neskauda. Musu gyduoles yra paskiausio iszradimo ir pasekmingiausios. Jeigu norite tureti ilgus ir dailius plaukus, tai paraszykit pas prof. Vinca Matulioni ir tt. Visiems yra gerai žinomos francuziszkos akademijos medicinu kompanija geriausios gyduoles, kurios geriausiai gado visokias nerviszkas, lytiszkas, privatiszkas ir užsisenejusias ligas. Jeigu tave negalejo pataisyti deszimts daktaru tai paraszyk pas prof. Matulioni. Jeigu turi užsisenejusi reumatizma, malerija, džiova, geltige, galvos, sprando pecziu, krutines ar po krutine skaukejimus, užkietejima viduriu, negalejima valgyti, tai nelauk ne viena diena, bet raszyk tuojaus. Nesenei ženotiems, ar norintiems ženytis, visokios rodos dykai. Malonus lietuviai ir lietuvaites dabar yra geras laikas pageryti mums savo buvi. Paimkit adresa, nes daugiaus nebus garsinama. Adresas toks:

Prof. V. Matulionis
224 Berry st. Brooklyn, N. Y. U.S.A.

Naujas Budas

iszmokti dailiai raszyti be mokintojo pagelbos, nuo 24 puslapiu, 10 centu (markemis).

Gramatika
ANGLISZKOS KALBOS

su isztarimu kiekvieno žodžio lietuviszkai — sekancziai: snow (sno), sniegas, know (no), žinoti, leaf (lyf), lapas ir tt. Knyga apdaryta, 174 puslapiai, su prisiuntimu $1.25. Pinigus yra geriausiai psisiusti per „Postal Money Order" ant szio adreso:

P. Mikolainis,
Box 15, Station D New York.

Ant 17 Akmenu
Railroad Laikrodelis

Patentuotas regulatorius, ausukla užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, 18K aukszuotas, dvigubi "Hunting" ir kastai, graži laikrodelis tikras geras laikas tiktai $5.75 ir atvežimo kaszta ir pasiimk laikrodely, jei ne, nemokek ne vieno cento. Atsimink, kad už toki pat laikrodely kitur mokeci $25.00. Prie laikrodelio dar priedadame 14K auksinta labai graži lenciugely su kompasu dykai.

Excelsior Watch Co.,
900 Central Bank Bldg, Chicago.

A. OLSZEWSKIS

Išleistojas LIETUVOS ir LIETUVIŠKŲ KNYGŲ

Didžiausias OFISAS ŠIFKORČIŲ ir PINIGŲ SIUNTIMO.

924-33rd st. Chicago, Ill.

Reikalaudamas Šifkortės, ar siunsdamas Pinigus i Krajų, nejieškok kitų agentų, nes niekur geriau nerasi kaip pas

A. OLSZEWSKI.

Rašyk tuojaus ir gausi prekes Šifkorčių ir pinigų.

Čia yra didžiausias ir teisingiausias Pinigų ir Šifkorčių Ofisas. Iš čia Pinigai ir Šifkortės išeina pundais kožną dieną.

Čia yra Didžiausia Krautuvė Lietuviškų Knygų. Čia randasi geriausios knygos išsimokinimui angliškos kalbos. Rašyk tuojaus ir gausi Knygų Kataliogą.

Su visais reikalais adresuokie šiteip:

A. OLSZEWSKI,
924 33-rd St. Station 60, CHICAGO, ILL.

Tikek Geroms Gyduolems.

Gyduoles nuo spuogu, pilnai iszgydanczios, tik už $2.00.

Jei nusilpneje plaukai slenka, reti, galva pilna pleiskanu, tai vartok musu gyduoles, o tikrai busi užganedintas; preke tik $2.00.

Jei tikrai reikalauji pagelbos, nelauk toliau, vartok jas dabar, nes toliaus ju preke bus triguba. Norintis atsakyma gauti su roda, teprisiunczia 10c. stempomis. Nuo musu metodos tukstancziai pasigelbejo. Paraszyk aiszkiai ka nori.

Koenigsberg Specialists,
Box 106, No. South Eight Street, Williamsburg.
Brooklyn, N. Y.

Knygu Kataliogas.

8. Gyvenimo Vaizdeliai susidedanti iš sžtuoniu sekančiu gražiu pasakaičiu: Atsisveikinimas; — Vagis; — Kas kaltas; — Gatves vaikai; — Paparčio žiedas; — Miško sargas; — Signalas; — Keleivis. Chicago, Ill. 1902, pusl. 99. 15c

43 Pasakos iš gyvenimo lietuviškų Velių bei Velnių, surinktos D-ro J. Basanavičiaus, 470 puslap., Chicago, Ill. 1903 m. Šioje knygoje teipa keli šimtai gražiu pasaku: apie roju (dangu), čyščiu, pekla; apie giltine, mara, kolera, apie dvases (dušias), velinius, ju valdinimasi ir tt. Pasakos užrašytos i kioje kalboje kokioje buvo pasakotos Kauno gub, pagal kauniečiu kalba, Suvalku gub. pagal suvalkiečiu kalba, Prusu Lietuvoje pagal Prusu lietuviu kalba, Dzukijoj pagal dzuku kalba ir tt. Kas megsta gražias pasakas, tegul nusiperka šia knyga. Preke neapdar.... $1.50
Apdaryta.....$2.00

44 Iš mano atsiminimų (su autoriaus paveikslu). Parašė Dras Vincas Pietaris, spaudon parengė Dras J. Basanavičius, Chicago, Ill., 1905 m., pusl. 301. Gražios apysakėčės iš gyvenimo sodiečių.....75c

67 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Dalis I. Surinko Dr. J. Basanavičius, Chicago, Ill., 1903 m. pusl. 280. Čia telpa 141 labai gražiu, juokingu ir žingeidžiu pasaku. Kas šita knyga tures, tam geru ir gražiu pasaku niekados netruks. Preke neapdarytos..... $1.25
Apdarta..... $1.50

114 Ponas ir Bernas, Chicago, Ill. 1904 pusl. 64. Apysakaite L. Tolstojaus iš gyvenimo maskoliško kaimečiu; žingeidi norinčiam susipažinti su buviu ir sanlygoms gyvenimo maskoliško kaimečiu; ji verčia skaitytoja jausti drauge su prislegtais vargu žmonemis.... 15c

124 Robinsonas Kruzius. Graži ir morališka pasaka. Antra pertaisita laida. Chicago, Ill. 1903 pusl. 83.....25c

185 Žmogus Nepliuškis. Vertė iš švediško Nėris Chicago, Ill., 1899, pusl. 23. Graži apysakėlė: kaip turtingo prekėjo sunus apsivedė su vargingu merginu ir laiminginu gyveno už kitus, su turtingoms apsivedusius.....10c

210 Dede atvažiava. Komedija viename akte. Pagal lenkiška sutaise K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 62. Šita komedija buvo kelis kartus lošta lietuviškos draugystes Peterburge, Maskoljoje. Ji yra maskoliškos valdžios cenzuruota ir todel ja galima ir į Lietuva parsiusti, Maskolijos valdžia jos parsiuntimo nedraudžia.....20c

215 Geriaus vellaus negu niekad. Komedija vienam akte. Pagal lenkiška sutaise K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48. Šita kuygute teip kaip ir No. 210 yra Maskoljos cenzuros dalelsta ir gali buti Lietuvon siunčiama.....15c

262 Mindaugis Lietuvos karalius. Chicago, Ill. 1900, pusl. 86. Istoriškas paveikslas penkiuose aktuose. Lenkiškai parašė Julius Slowacki, lietuviškai vertė Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Knygelė paskirta ypatingai myliėtojams teatru.....25c

331 Žile golvon — velnias vuodegon. Komedija viename akte. Pagal lenkiška sutaise M. P-is, Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. Šita knygute tep kaip ir No. 210 yra Maskoljos cenzuros dalelsta ir todel gali buti Lietuvon siunčiama. 10c

471 Akyvi apsireiškimai svieto, ant kuriu žmonės nuolatai žiuri, bet ju geral nesupranta, Chicago, Ill., 1894, pusl. 76. Su paveikslais. Parodo iš ko darosi žaibai, gaisrai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai, ant ko jie laikosi, ir tt.....30c

473 Mokslas apie žeme ir kitus svietus, ju buvi ir pabaiga, Chicago, Ill. 1896, pusl. 255. Su paveikslėliais. Aprašo kas yra žemė, iš ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi, kas yra saulė, žvaigždės, mėnulis ir kaip jos toli vena nuo kitos; kas yra planetos, kometos ir kitos retai matomos žvaigždės. Yra tai vienatinė knyga, iš kurios žmogus gali tikras apteisiesti Preke.....75c
Drutuose, grazituose apdaruose.....$1.00

475 Aritmetika. Knyga išsimokinimui rokundų. Preke.....25c

480 Biologija arba Mokslas apie gyvus daiktus. Parašė Prof. Nusbaumas sutaisė Szernas, Chicago, Ill., 1901, pusl. 147. Su paveikslėliais. Tai yra mokslas, kokiu budu radosi sutvėrimai ant musu žemės, kaip jie vystėsi pradėjus nuo mažų vabaliėlių kol dasėjo iki paukščiu, žvėriu ir kitu sutvėrinu.....40c

560 Svieto pabaiga. Iš rusiško verte Pr. Sidzelis. Chicago, Ill., 1903, pusl. 31. Kas nori dasižinoti kada bus svieto pabaiga tegul perskaito šia knygele.....10c

507 Gamtos Istorija, pagal Povila Bert, verte Dr. A. Bacevičia, spauda „Lietuvos," Chicago, Ill. 1903, pusl. 209. Knygele su daugeliu paveikseliu: gyvuliu, vabalu, žuviu, žmoniu, medžiu ir akmenu, trumpai, aiškiai ir suprantamai išaiškina gamtos Istorija, ypač tuos dalykus, ant kuriu žmonės nuolatai žiuri, bet ju gerai nesupranta.....50c

508 Gamtos pajiegos ir kaip iš ju naudotis. Pagal Bitnera sutaise Szernas, Chicago, Ill. 1904 pusl. 238. Svarbios moksliškos vertes knyga, su daugybe paveikslu yvairiu [illegible] aneriju ir kitokiu prietaisu ant išnaudojimo gamtoms pajegu.....50c

516 Iš kur atsirado musu naminiai gyvuliai ir auginam augmenu? Pagal Lunkevičiu sutaisė Szernas, Chicago, Ill. 1901, pusl. 73. Su paveikslėliais.....20c

525 Kaip gyvena augmenys? Chicago, Ill., 1901, pusl. 129. Su paveikslais. Aprašo yvairius musu žemės augalus, ju sudėjima, atmainas, gyvi ir plėtojimasi nuo menkiausiu augalėliu iki didžiausiu ir tobulausiu.....35c

545 Nematomi priešai ir draugai žmoniu, pagal Bitneri sutaisė Szernas, Chicago, Ill., 1905, pusl. 113. Su paveikslais. Aprašynas visokiu veisliu bakteriju, mikrobu, bacěliu ir kitu smulkiausiu gyvunėliu, gimdanciu svarbiausias ligas terp žmoniu, kaip tai: mara, cholera, raupus, difterija, sifilis yra geriau žinomas neng prancuzligė. ir tt.....30c

553 Pačijmas organiško svieto. Pagal Bittneri sutaisė Szernas, Chicago, Ill., 1905, pusl. 137. Su paveikslais. Yra tai istorija augmenu ir gyvunu nuo senu seniausiu laiku pagal moksliškus ištyrinėjimus susektus požeminuose sluogsniuose. Knyga didelės moksliškos vertės.....35c

566 Senu Gadyniu Išnyke Sutvėrimai. Pagal Hutchinsona sutaisė Szernas, Chicago, Ill., 1900, pusl. 370. Su paveikslais. Aprašo seniausiu gadyniu yvairius sutvėrimus gyvenusius ant žemės dar prieš atsiradima žmogaus. Sziandien u sutvėrimu kunus žmonės kasdami gilius šulinius, kanalus, ar imdami iš žemės anglis randa žemėje. Tulu sutvėrimu atrado čielus nesugadintus kunus, kurie žiandien yra išlaityti yvairiuose muzėjuose ir iš ju žmonės mokinasi pažinti, kaip sena yra musu žemė, kiek daug milijonu metu reikalavo pakol ant mirsto žvėries kuno užaugo eilė žemės kelioliios siekaniu storio ir pagal storuma ir senuma žemės sluogsniu, kuriuose tu sutvėrimu kunus randa, mosklinčiai apskaitė kaip sena yra musu žeme ir kaip seniai atsirado ant jos žmogus.....$1.00
Apdarta.....$1.25

567 Spėka ir Medega, principai prigimtiniu surėdymo visatos drauge su morališku mokslu ant anu parentu. Visiems suprastinai parašė prof. Dras L. Buechner, pagal XIX vokiška laida su mažais pridėčkais iš senesniu laidu lietuviškai perguldė Dras J. Szlupas, Chicago Ill., 1902, pusl. 380, su paveikslu ir biografia rašalinus. Yra tai mokslas gvildenantis gamtos dalykus, kuriuos žmonės vadina Dievo surėdymu.....$1.50
Gražiuose, drutuose apdaruose..... $2.00

590 Vanduo ant žemės, po žeme ir viršuje žemės. Rusiškai parašė Rubakin'as. Vertė Drugys. Išleido T. M. D., Chicago, Ill., 1903, pusl. 33. Su paveikslėliais. Aprašo visas vandens permainas ir veikmes: kaip jis persikeičia ir kyla in viršu ir tenai tveria debesius, debesiai padangėse atvėse, keičiasi in vandens lašelius ar sniego lustelius ir vėl krinta ant žemės, iš kurios buvo pakilęs ir čia sniegas kartais uždengia čielus kalnus ir laidoja savo pusnyse žmones ir gyvulius, paskui tirpdams nuo saulės, keičiasi in vandeni ir užlieja laukus, išrėžo ravus, upes ir upelius ir kavojasi po žeme, kur vėl veikia ta pati darba, ka ir ant viršaus žemės.....10c

596 Žemės Istorija. Parašė S. M. Išleido T.M.D., Chicago, Ill., 1904, pusl. 56. Su paveikslėliais. Pagal mokslišką ištyrima aprašyta kaip ir per kiek amžiu tvėrėsi žemė, kokia ant jos pirmiausiai radosi gyvybė, kaip ji vystėsi iš žemesnio veisliu in augštesnes, ir tt.....10c

630 Ethnologija arba mokslas apie žemės žmones Pagal Dr. M. Haberlandta parašė Szernas. Chicago, Ill. 1903, pusl. 667. Yra tai svarbiausia moksliška knyga apie visas musu pasaules žmoniu veisles. Ji parodo visu viešpatyčiu, visu žemes kraštu ir net mažiausiu saleliu žmonis ir ju paveikslus. Aprašo ju kilimes parva, tikrijma, papročius, užsiėmima ir abelnai viska. Iš patilpusiu paveikslu matysite žmoniu gražiu, prastu ir biauriu, tulu visas kunas plaukais apželes, veidas į berdžiones panašus. Raštas šventas sako: „Sutvere Dievas žmogu ant abrozo ir paveikslo savo," bet pažveigus į tulu žmoniu veiliu veidus, matome didėli nevidonma, tada nežina kurie iš ju yra panašus paveikslui Dievo. Kas nori pilnai pažinti žmoniu istorija tegul perskaito šia knyga. Preke neapdarytos $2.00
Apdaryta gražiuose ir drutuose audimo apdaruose.....$2.50

655 Istorija abelna. Dalis I. Parašė Dras A. Bacevičia, Chicago, Ill., 1904, pusl. 498. Su paveikslais. Aprašo viska, kas ant svieto dėjosi nuo laiku 5500 prieš Kristaus gimima iki 146 po Kristaus gimimui.....$1.00
Apdaryta.....$1.25

657 Istorija Suvienytu Valstiju Sziaurinės Amerikos. Chicago, Ill., 1896 m. pusl. 364. Aprašo kaip Kolumbas atrado

M. G. VALASKAS
SAVININKAS
2464 KENSINGTON AVE.
KENSINGTON, CHICAGO, ILLINOIS.

Vietinės Lietuviškos Krautuvės, Bažnyčiniu ir Tikėjimiškų Daiktu; Podraugiai išleistojas visokiu naudingu knygeliu.

Guodotini Tautiečiai; turiu už garbę pranešti jumes, jogei aš pargabenau daugybę visokiu tavoru iš vokėtijos ir austrijos: puikiausiu Abrozu, abrozėliu, škaplieriu, ražančiu, pastatomu ir atidaromu altorėliu, pavinčiavoniu kortu, ir šilkiniais kasnikėliais ir sunertomis Rankomis, puikiai papuoštos, išrodo lig gyvo žmogaus rankos.

Maldu ir svietišku knygu, Istariju, pasaku, dainu, sapnininku, žodynu mažu ir dideliu žodynėliu, dėl mokinimos angliškos kalbos. Musu žodynėlis, labai naudingas pasimokinimui angliškos kalbos prekė tik 35c. Teipegi užlaikau mašinėliu dėl drukavojimo gromatu, kures parduodu už pigiause prekę. Esmu Agentu didžiausios Chicagos Firmos, laikrodžiu, laikrodėliu, žiedu, špilgu, akuliorių ir tt. šliubinius žiedus iš gryno aukso. 14 k. darau ant orderio nuo $7.00 iki $10.00 ir $12.00 doleriu žiedus su akims sodintus brangiais akminais, gali gauti nuo $3.00 iki $100. Ant auksiniu daigtu nuleidžiu perkantiems 25 procenta. Teipogi dirbu rėmus dėl abrozu ir asabišku paveikslu, dirbu ant orderio, kas kokiu nore ir nuo kokios prekės, nuo $1.00 iki $25.00. Dėl perkupčiu ir štarniku, daromi duzinais ir šimtais už labai pigią prekę. Reikalaujantims ant orderio padarau abrozus pulkiausius, kurius užsukai sprinksa grajina pulkias giesmes, vidui yra paveikslai Panelės šv. V. Jėzaus. šv. Juozapo vidui apsodinti pulkiausioms rožėms, parduodu tik po $5.00 ką kitos firmos ima 6.00 ir $6.50 už tokis paveikslus. Per tai aš parduodu pigiaus kaip kiti. nes patsai darau rėmus, lėju iš gipso figurus, visokios stovylus ir apaštalus dėl bažnyčiu, visokios mėros aukščio, nuo 10 coliu iki 6-šiu pedu. laimė dėl nemokančiu pasirašymo savo vardo ir pravardę! dirbu ant orderio pečioti iš gumo, sykiu plnuksna ir alavėlis, nikelinis kotelis, su vardu ir pravarde tik 35c

Teipgi turiu geraj intaisytą Spaustuvę, aprupinta su daugybę naujausios mados litaru, kurioje spaudinu puikiausius popierius dėl gromatu rašimo i lietuva, knygas, kanstitucijas dėl draugyščiu, tikietus ant balliu ir pikninku, užprašimus ant veseliju cirkulerus dėl biznieriu; darbo padarau greitai ir pigiai. Aport to visko užlaikau patentuotu gyduoliu, kaipo tai 'Trejonku' gyduoliu nuo karpu, Gedemino Indijoniško balsamo, žynomo po visą Amerika, kurio prekė. 25c ir 50c. reikalauju Agentu ir perkupčiu, kuriems duodu gero pelno.

Turėdami koki reikalo parašykite laiško, arba patis ateikit i mano Krautuvę. norėdamas dasižinoti per laiško ir gauti atsakimo, indėk marke už 2 centu. adrisuok ant aukščiaus padėto adriso.

Temykit adresą, nes daugiau nebus garsinta.

$10

Tamista jau senei reikalavai szitokio auksinio laikrodelio. Tamista jau pailsai bepirkinedamas mažos vertes laikrodelius.

14 k. Auksnotas (Solid Gold Filled).

Laikrodelis (moteriszkas ar vyriszkas, uždarytas ar adaras) Elgino ar Waltham vidurinis. 7 akmeninis. Gelvele užsukumas ir nustatomas. Lukszta ir vidurini gvarantuoti ant 20 metu, pecetis kiekviename laikrodėlyje.

Jeigu-gi tamista sziek-tiek nusimanai apie laikrodelius, tai teipgi be abejonės, žinai, kad paprasti laikrodininkai juos po $20 ar $30 perdavinėja.

Mes esame DIDŽIAUSIAIS laikrodeliu pirkliais Amerikoje. Turime reputacija TEISINGUMO, per ilgus metus išdirbta. Tamista gali REMTIS ant visko ka mes sakome. Jeigu tamista atrasti, kad mennmas laikrodelis ir reteželis nėra tokis kaip mes jį perstatėme, sugrąžink jį mums, o mes tamistai sugrąžinsime tamistos inmoketus pinigus.

Kiekvienam pirkėjui, orderiuojant umam la ke duosime DOVANAI 14 k. AUKSUOTA retežėli (gvarantuota ant 10 metu) $6.00 vertes.

Prisiunsk mums tamista 50c (2 centinemis markemis), o likusia suma, $9.50, užmokesi tamista tuomet, kada laikrodi atvež ir apžiurėjes jį Expreso ofise su viskuom sutiksi. Arba gali tamista prisiunsti mums visus pinigus, $10.00, iszkalno, o mes tamistai laikrodėli per pacsta ar per paduota arcziausia Expreso ofisa prisiunsime.

Agents Wholesale Watch Co.
1267 Broadway, New York.

Vyrams Tiktai!
Kaip busi Chicagoj tai atsilankyk in
GALERIJA MOKSLO
344 South State St. Chicago, Ill.
Inėjimas Dykai.
Patemyk stebuklus Osteologijos
" " Fiziologijos
" " Neurologijos
" " Pathologijos
Mokykis pradžia žmogiszkos rasos nuo lopszio iki grabui.
Milžiniszkumai ir keistumai gamtos.
Atdara kasdien nuo 9 ryto iki 12 vidurnakczio. Paprasyk dažiuretojo prie duru lietuviszkos Knygos, visai dykai! Atsiszaukit sziadien.
344 South State St. arti Harrison
CHICAGO, ILL.

[Laboratory 313 Bedford Ave.]
Geriausia gyduole ant užlaikymo planku.

Naujausiai Iszrastos Medicinos: Naujausiusu valstai yra pasekmingiausi, gydo daugybe ligu. Plankus tikrai staugina, sinkima, pleiskanas, papuerkus ir daugel kitu ligu su naujausiu budu Radikal gydymas. paraszykite pas

Prof. J. M. Brundza
New York &Brooklyn, U. S. A.

DR. B. M. ROSS

Daneszu visiem kad sziose dienose asz perkeliau savo ofisa ant

167 DEARBORN ST.
ANT KAMPO MONROE ST.
ROOM 506. 5TO FLORO
CHICAGO, ILL.

Czionai su dadejimu yvairiu elektrogydancziu maszinu ir instrumentu, esmu pasirenges priimti ligonius ir isztirti ju ligas su dideliu pasisekimu. Per su virsz 22 metu asz savo praktika paszvencziau vien ant gydymo užsisenejusiu ligu ir pertai szendien esu pasekmingiausias specijalistas visoj Chicagoj. Mano gygyduoles nesiranda jokioj aptiekoj, nes jos yra mano israstos ir man vienam tik žinomos. Per laiszka arba asabiszkai duodu roda dykai.

F.P Bradchulis
Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709
S. E. Corner LaSalle & Washington sts.
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3642.

Wienintelis lietuwys adwokstas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj Weda prowas kaip civiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.
Res. 3112 S.Halsted arti 31 nios.
Tel. Yards 6046

Dr. O. C. Heine
DENTISTAS.

OFFISAS:
Kerte 31-mos ir So. Halsted ulyczių.
Gyvenimas viršui Aptiekos.
CHICAGO, ILL.

Trankia dantis be jokio skaudėjimo, instato auksinius, ar kokius kas nori. Darbą savo gvarantuoja.

Nerviszki Vyrai.

Vyrams reikalaujantiems pagelbos prisiunsiu kopija garsaus recepto dykai. Ne O.O.D. ne apgavingus vaistus, tiktai recepta. *Perskaitykite szia pasarga ATSARGIAI.*

Szi pasarga yra vyrams augriautos nerviszkos sistemos, kurie per savo jaunystes klaidas ja papilde. Klausykite mano patarimo. Sustokite bande patentuotus apgavingus vaistus, elektriszkus dirbius, "specialistus" ir kitus netikusius be vertes grdymus. Nao dirbu nepagydyte, o nuolatai vartadami vaistus sunaikysite pilvo žlebeziojima, užnuodinsite visa sistema ir padaresite savo liga nelszgydoma.

Daug metu asz kentejau savo jaunystes klaidas, nerviszkuma, naktinius tekejimus, skoka vyriszkumo, silpna atminty, stoka ambicijos, neramuma, gedinguma, strenu skaudejima, visatiny nusilpima ir tt. kaip paikszas pirkau ir vartojau visokias patentuotas gyduoles ir viska katik isgirdes. Ant galo buvau priverstas važiuoti in Europa pagelbos jieszkoti pas garsu daktara, kurs mane ir iszgyde.

To daktaro recepta, pagal kuri man vaistai buvo užraszyti, asz ir dabar turiu pas save. Kaip tai sunku yra pagyti nuo tu ligu asz žinau isz patyrimo, todel asz noriu ir kitus pagelbeti. Kas man apraszys savo liga, asz jam jsaliusiu užpecztytame laiszke to recepto kopija su patarimais dykai. Asz jau gavau szimtus laiszku isz visu szalies krasztu nuo vyru, kurie rasze kad imdami vaistus pagal szy recepta visiszkai pagijo, teip kaip ir asz.

Recepte užraszyti stiprus bet nevodingi vaistai ir receptas teip paraszytas kad vaistus galima gauti kiekvienoje geroje aptiekoje už mažus pinigus. Gave recepta, jei nenoresite patys eiti in aptieka užsetiliuoti vaistus, tai paraszskite man, o asz juma jseo ozia Chicagoje pasirupinsiu ir prisiunsiu. Asz nesunecziu C. O. D. kad iszvilioti nuo jus pinigus, arba parduoti jumis vaistus, kuriu jus nenorite. Jeigu patemyslite mane kame nors neteisingu, galite tai pagarsyti szitame pacziame laikraszty je.

Szi pasarga gal nebus daugiau garsinama, taigi raszykite man sziandien, o gausite to recepto kopija ir reikalingus patarimus dykai tuojaus. Szy pasiulitima asz galiu atlikti be jokiu jume kasziu. Adresuokite:

C. Benison, P. H. box 655, Chicago, Ill.

Raulai kur tu begi? Nugi pas Petra Szleki nes labai isztroszkes, o pas ji galima atsivedyti, nes jis turi pulku ir szalta bavarska alu, gardžia ruska ocziszczena arielka, cigarus net isz Havanos, o iszsigerus gauni žmogus puiku užkandi kiekviena diena, tai jau ilgiau su tamista kalbeti negallu. Lik veikas turiu skubintis. Prie to jis turi puikia sale del veseliu ir mitingu ir paklauso kiekvieno, o ypacz už tlumocziu susikalbeti angliszkai. Ateikite pas mane, o asz jum patarnuosiu už dyka visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiave isz kitu miestu galite gauti pas mane geriausia nakvyne.

Petras Szlakis,
3321 Auburn av., Chicago, Ill.
(Tarpe 33-ios ul. ir 33-io Pl.)
Telephonas Yards 6012.

LIETUVOS UKININKAS
Laikrastis skiriamas Lietuvos darbo žmonėms, eina iš Vilniaus kas savaite.

Didumas: 8½ x 11 colių 16 pusių. Amerikoj ant metų **$2.50**. Kam rupi Lietuva ir žinoti kas dabar tenais dedasi, tai užsirašykite LIETUVOS UKININKĄ, jame telpa teisingos žinios iš visos Lietuvos ir kitų kraštų svieto. Kas norėtų užrašyti dėl savo draugų Tėvynėj gyvenančių, metų prekė $1.75; Ameriko vienas num. dėl pamatimo 7 ct.

Agentas: **M. J. Damijonaitis,**
3108 S. Halsted st. Chicago, Ill.

MARJA DOWIATT

LIETUVIU DAKTARAS

Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street.
Priima ligonius kožna diena nuo 8 iki 12 ryto.

Telefonas: Canal 7082.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

Oras, kurino mes kvepuojame.

Žmogus gali gyventi daugeli dienu be maisto ar vandens, bet be degio (kvepuojamo oro) jis mirszta in kelias minutas.

Žmones isz tikro serga tiek pat nuo iszalkimo degio, kaip ir nuo stokos maisto — nors degis yra liuosas! Kodel? Todel, kad jei gleivines pleves tavo plauczių nera sveikame padejime, tai kraujas negali sugerti degio per delikatnas sienas oriniu celiu.

Dr. Jean Sirrom's Plauczių Kartuoles pagimdo sveika padejima plauczių audiniu ir gleiviniu pleviu iszklojanczių orines seles. Tai yra tikras vaistas nuo **Kosulio, Szalczio, Karsztines** ir **Bronchito** — gydykla nuo sunkesniu ligu plauczių — **Pneumonijos** ir **Džioves.**

Jei sergi teipgi negromuliojimu, tai Dr. Jean Sirrom's Skilvio Kartuoles reikia vartoti drauge su Plauczių Kartuolemis

Preke $1.00 už bonka arba 6 bonkos atsiųstai supakuotos siuncziamos bile kokiu adresu už $5.00, apturejus pinigini prisaka ar bankini czeki.

Tikrosios turi musu parasza ant kamszczio.

Morris Forst and Co., Pittsburg, Pa.

Vienintelai agengai ant Suvienytu Valstiju ir Kanados.

Dr. Jean Sirrom's Kepenu Kartuoles $1.00 už bonka

Dr. Jean Sirrom's Skilvio Kartuoles $1.00 už bonka

Vartojama daktaru ir Ligonbucziuose po visa svieta.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

Guodotinoms tautiszkoms ir bažnytinems draugystems iszdirba:- **Karutes, Amerikoniszkas Wellawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenkielius, Kepures ir del Marszaliku paredus.**

Guodotiniems Kunigams iszdirba:- **Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas, Stulas** ir wisus bažnytinius paredus. Visoki darbą atlieka artistiszkai in laika.

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu prideranczial atliktas ir tuom suszelpti savo tautete, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,

T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

DEGTINE

Pirkie geriausia. Tai yra pigiausia.

Mes pardavinėjame geresne degtine pigiau negu kokia kita distiliuotuve ar pirklys Suvienytose Valstijose. Tas yra priežastis, delko mes turime daugiau kostumeriu negu kokia kita firma Degtines Amerikoje. Mes visuomet esame užimti ir neturime pateikos. Mes parduodame savo tavorus tiesiog eikvotojams ir jus nereikalaujate moketi peinus madleminslems pirklininkams.

Musu taveral turi duoti užganedinima, kitaip galite juos grąžinti mums atgal musu kasztais ir mes sugrąžinsime jums pinigus. Mes apmokame visus vežimo kasztus, in rytus nuo Chicagos ir in vakarus nuo New Yorko ant užsiakymo nuo $5.00 augstyn. Nuo visu užsiakymu in vakarus nuo Chicagos ar in rytus nuo New Yorko, mes reikalaujame 10 nuszimtu padengimui kasztu. Bile kuris bankas Pittsburge patikrins, jog mes atsakanti ir kad mes padarome viska, ka prižadame. Siusk pinigus per piniginį prysaka ar apdraustame laiske MORRISUI FORST ir KOMP., KERTE, ANTROS ir SMITHFIELD GATVES, PITTSBURGE, PA,

Parsisiusdyk musu privatiszkaji prekiu sursza. Kellos isz musu prekiu:

3 metu sena Rugine ar Korsine Degtine	$2.50	už galiona.	
5 " " " " "	2.00	"	"
6 " " " " "	2.50	"	"
8 " " " " "	3.00	"	"
Torkoly ir Shyovitz	nuo 2.25	"	augstyn
Brande, Kadagine ir Arakas	" 2.70	"	"
Klimelis, Gervuogine, Port ir Sherry Vynai	" 1.50	"	"

MORRIS FORST & CO.,
Cor. Second Ave. & Smithfield St., Pittsburg, Pa.

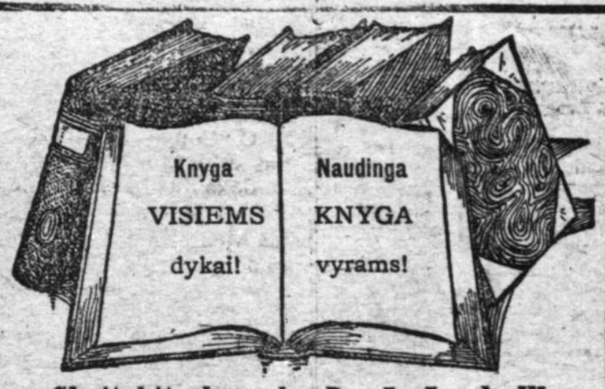

Skaitykite ka sako Dr. L. Landes!!!

Aš turiu didžiausią praktiką terp Lietuvių Suvienytose Valstijose ir Kanadoje.

Per 20 metų aš pasišvenčiau gydymui vyriškų ligų speciališkai.

Aš gydau vyrus ir moteris, ir jei apsiimu, tai ir išgydau. Jei pasakysiu, kad Jusų liga yra išgydoma, tai ir išgydysiu. Kiekviename reikale atsišaukite į mane ypatiskai ar per laišką.

Ligas puslės ir inkstų, kraujo ir išbėrimo ligas, blogą atmintį, pražudytą vyrišką pajiegą per savižagybę, išgydau pasekmingai. Mano gydymas nesulaiko nuo darbo ir atsiieka be skausmų.

Aš tukstančius išgydau vienais metais.

Aš darau šimtus operacijų kas mėnesis.

Aš galiu jums namie bunant išgydyti jus, jei negalite atsilankyti.

Atsiminkite reikale atsišaukti ar rašyti pas

Dr. L. Landes, 140 East 22nd St., New York City.

Atsiųskite 4c. markėmis, o aplaikysite Dr. Landes naują knygą turinčią 32 puslapiu ir 24 abrozus. Tą knygą perskaitę nesigraudysite

---

NESIUSK PINIGU!

UŽMOKESI SIUNTINI GAVES, JEI TIKS TAU.

Idant pagarsinti musu tavorus ir katalioms iszduosiu tukstancius dolieriu vertes prezentus musu kostumeriams. Prisiunsk muma pilna savo adresa ir arciausia expreso stacija, o mes tau prisiunsime 1 kompleta sekančiu tavoru: *1 bozinuką pulkiu Cigaru; 1 14K aukszinta arba nikelini vyriška Laikrodėli, atdaru viršum* (pamiršk kuri nori) *gerai laika rodanti teip, kaip $50.00 vertis laikrodelis su gvarancija ant 5 metu* kad mes, jei nuges, pataisysime už dyka, arba apmainysime ant kito, jei mes negersi; *1 grasu 14K aukszini Lenciugėli su Kompasu; 1 Barios Deimanto Spinka, 1 Barios Deimanto Spilka; 1 seta 4 kainietiuko ir rankoviu Guzikų; 1 pora labai grazial aukszinta Koliosiu ir viena grazu Medaliu Medyta su vienu perlu, 4 Barios Deimantais ir 2 Emeraldais.* viskas tas bus sudėta in viena piliušine šilku iškiptai skrynute. Kada atvež, persiunėk viska ir jeigu tautė daktai tinka, užmokėk expresui **$3.97** ir atvežimo kasztus ir pasilink tavorus, jei netinka nemokėk **ne vieno cento.** Viskas ko mes norime, kad rekomendoutumei mus savo draugams. Szie daiktai su moterišku laikrodeliu ir 48 coliu ilgio lenciugėliu kasztoja $4.72. Mes galime juos prisiunsti tau ir pačiu, jeigu su užprašymu prisiunsi visus pinigus ir 35c ant pačto kaštu.

L. A. MOLLAND & CO. 155 Washington St., CHICAGO, ILL.

KOZMINSKI & YONDORF,
73 Dearborn st.
Bankieriai.

Mes skolijame PINIGUS ant turtenybiu ir jei tu rengiesi turtenybe pirkti mes su džiaugsmu prigelbesime, paskolindami tau dali pirkinio pinigu. Greitas veikimas. Lengvos iszlygos. Agentai apmokami dosniai.

Dr. J. Kulis

Lietuviu gydytojas ir kirurgas
3255 S. Halsted st., Chicago, Ill

Gydo visokias ligas moteru, vaiku ir vyru. Taipgi turi didele praktika ir gydo pasekmingai visokias limpanczias, užsisenejusias ir paslaptingas vyru ligas.

Pasirodavyk su Lietuviszku Daktaru
..... pas .....
Chicago Medical Clinic
344 So. State St., Chicago, Ill.

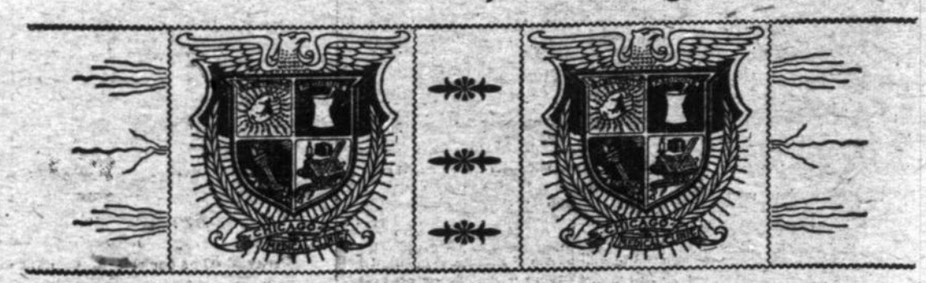

Silpni, Nerviszki ir Serganti Vyrai.

Jeigu esi apimtas kokia liga, ar ligų komplikacijoms, tu turi rašyti arba atsilankyti pas mus pirma, męs gvarantuojam nuodugnį išgydymą, kuris pasiliks amžinai, jeigu rasime tavo ligą išgydomą.

Ar tu esi nerviškas ir nusiminęs, nusilpnėjęs, nuvargęs rytmetyj, truksta ukvatos, greitai pailstantis, gėdingas, piktu išrodantis, neužsitikintis, nusigąstantis, nespakainas ir užerzinantis?

● Ar atmintis prasta, lenki draugiją, truksta energijos ir sveikatos, turi juodus paakius, pučkus, plėmus ar kokius nors pratrukimus ant skuros, nemorališkus sapnus, nubėgimus sėklos, patrotytą vyriškumą, lytišką nusilpnėjimą, neišsivysčiusias ar šaltas privatiškas dalis, nusistojimą šlapume palaikius per naktį, skausmą strėnose, inkstų ar puslės ligą, Puletekį, Pasididinimą Gyslių ar Užakimą Varpos?

Jeigu turi, męs gvarantuosim amžiną ir užtikrinantį išgydymą, jeigu męs rasime kad tavo liga yra išgydoma. Kožna periškada vedusiam gyvenime bus prašalinta. Rašyk pas mus prašydamas klausymo lakšto. Ligoniai yra gydomi su didžiausiu pasisekimu per laiškus. Gyduoles siunčiame be atkreipimo atydos, po visas dalis pasaulės.

Raszyk klausymo lakszto ir gausi rodą.

Offisas atidarytas kožną dieną nuo 10 ryto iki 4 po pietų ir vėl nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliom ir Šventadienom nuo 10 iki 12.

Chicago Medical Clinic,
344 S. State Street, arti Harrison ul., CHICAGO, ILL.

Szaltinis Sveikatos
Plaukiantis Sergantiems.

Jei tau nusibodo landžioti pas visokius daktarapalaikius, varginti save liga ir leisti jai įsisenėti per nesumanymą tų daktarų ir jų neturėjimą gerų vaistų, arba vėl jei nusibodo tau nuodintis visokiais patentuotais vaistapalaikiais, kurie niekuomet negali ligos išgydyti, kadangi nėra pritaikyti prie stovio ligos ir padėjimo sergančio, ir ant galo nori buti sveiku ir laimingu, tai negaišinęs laiko ant visokių niekų, kreipkis tuojau asabiškai ar per laišką, aprašydamas savo ligą, prie D-ro E. C. Collins Medikališko Instituto, kuriame kuopasekmingiausiai išgydo visokias sunkias ir užsisenėjusias ligas kaip vyrų teip moterų; kožnas kas į jį nusiduoda, dėkavoja už išgydymą ir buna linksmas ant visados.

Daugumas stebisi, klausdami, kokiu budu su tokia pasekme Dro E. C. Collins Med. Institutas išgydo ligas. nuo kurių kiti daktarai, rankas nuleisdami atsisako?

Atsakymas lengvas: Tokiu budu, kad Dro E. C. Collins Med. Institutas New Yorke užlaiko daktarus specialistus, kurių pirmininku yra diplomuotas daktaras, proferius Universiteto; visus aprašymus ligų su atida ištiria specialistai po užžiura pirmininko profesoriaus, nuo menkiausių iki svarbiausių ligos apsireiškimų ir sutaiso vaistus atsakančius kožnam padėjimui ligos. Šitas Institutas užlaiko teipgi didžiausią krautuvę vaistų iš visų svieto šalių, terp kurių daugelis yra išrasta pačių Instituto daktarų, kurių niekur kitur negalima gauti. Išgydyme ligų nė vienas Institutas negali lygintis su Dro Collinso Institutu, už ką jį mokslinčiai pavadino **Šaltiniu Sveikatos.**

Iszgydytas nuo kosulio su dusuliu ir reumatizmo bei užsisenejusios vidurines ligos.
Jon. Zabukevicze
Box 86, Butte, Mont.

Iszgydyta nuo sunkios moteriszkos vidurines ligos.
M. Vidiciene
Westwood, N. Y.

Kad iš šito šaltinio daugiausiai plaukia sveikatos ligoniams, tai matyt iš daugybės padėkavonių kurios tukstančiais kas mėnesis plaukia šitam Institutui; pagal prašymą dėkavojančių, kaipo pavyzdį, paduudame čion kelias:

Garbingas Profesoriau;
Teikis priimti nuo manęs, prastos žmonos širdingą ačiu už išgydymą mangs nuo nereguliariškos mėnesinės, varginusios mane per 6 metus; kankino mane didelis plovimas, skaudėjimai strėnose, gėlimas viduriu, kojų, skaudėjimas galvos ir nusilpnėjimas; mėnesinei gi apsistojus baltosios vėl mane nalkino. Per visą tą laiką perleidau daug visokių daktarų ir suvartojau daug visokių alieju bei vynu, bet veltai ir tik kada aprašiau savo ligą jums tuojau nuo prisiųstų jųsų vaistų pasveikau ir toliau visai išgijau. Imdama tuos vaistus, už kurios siunčiu Tamistai širdingą padėkavonę

T. Vyslockienė,
76 Saratoga St, Cohoes, N. Y.

Dauggalis Profesoriau ir Specialiste:
Su linksma širdžia pranešu Tamistai, kad esiu visai sveikas ir liuosas nuo reumatizmo skausmų ir dieglių pečiuose, rankose, kojose ir strėnose, kurie mane teip buvo suvarginę, kad vos pačiau; perleidau daug daktarų vadinusių save specialistais, bet vis be naudos, kol nedasigirdau apie jųsų garsųjį Institutą, per kurį pilnai atgriebiau savo sveikatą, už ką esu dėkingas iš širdies Drui E. C. Collins, velydamas pas jį kreiptis visiems savo tautiečiams. Išgydytasis,

Augustas Bokša,
1445 Hudson St., Allegheny City, Pa.

Mielas Profesoriau:
Pranešiu Tamistai, jog esiu pasveikęs iš ligos, nuo kurios mane gydėte — pertankus šlapinimo, uždegimo puslės, lytiskos silpnybės, nubėgimo sėmens, nemigos, nerviškumo, skaudėjimo strėnose ir abelno nusilpnėjimo kaip yra aprašyta Jųsų knygoje ant pusl. 98 Vadovas į Sveikatą. Jųsų speciališki vaistai mane galutinai išgydė ir dabar džiaugiuosi iš savo laimingo šeimyniško gyvenimo. Dėl artymo metiės noriu šitą pagarsinti apie tai savo vientaučiams, esantiems tokiame padėjime kaip mano, idant ir jie galėtų atgriebti savo sveikatą ir buti laimingais.

Fr. Mandinas,
Box 325, Mystic, Iowa.

Skaitytojau, jei tau nieks nepagelbėjo nuo kurios iš čion paduotų ligų, k. a.: Peršalimo, Kataro, Reumatizmo, Odos ligų — Spuogų, Užteršto kraujo, Niežulio, Parkų; Ligų Plaučių, Kepenų ir Inkstų; Kosulio, Dusulio; Vidurinių ligų — Užkietėjimo, Nevirinimo, Abelno sugedimo vidurinės sistemos ir Skilvio; Sprando, Galvos skaudėjimo; Lytiško nusilpnėjimo—Negalėjimo, Netikusių sapnų, Nubėgimo sėklos nuo savižagystos ar kitokių priežasčių; Abelno sunykimo ant kuno ir proto, kaipo ir biaurių užsikrečiamų Lytiškų ligų, gydome šitame Institute su pastebėtina pasekme ir greitumu. Nuo Spiegimo ir Užimo galvoje ir ausyse; Vangumo, Geltligės, Menkos atminties. **Moterys** nuo Skausmingų, pertankių nereguliariškų mėnesinių ir baltųjų antdrapanių — velytina kreiptis tuojaus į šitą Institutą. Čion specialistai akylai ištiria ligas po priežiura pirmininko profesoriaus, kuris užtikrinęs kam išgydymą, visuomet savo žodį išlaiko. Nelauk todėl, bet pasijautęs nesveiku, tuojaus šaukis tikros pagelbos.

Jei gerai nesupranti savo ligos, prisiųsk 10c Stampoms persiuntimo kaštams, o apturėsi Prof. Dro D. C. knygą, 128 pusl. „Vadovas į Sveikatą", kurioje rasi aprašymą visų ligų. Toji knyga yra naudinga kaip sergantiems, teip ir sveikiems. Joje randasi dideli kolioruoti paveikslai sudėjimo žmogaus kuno ir naujai dadėta 11 apsireiskimų gemančio kudikio pas motiną viduriuose.

Kam sirgti ir varginti savę jei lengvai gali buti išgydytas, atsišaukdamas pas:

Dr. E.C. COLLINS, Medical Institute, 140 W. 34.th St., New York City, N. Y.

Atsišaukiantiems asabiškai offisas (terp Broadway ir 7tos Ave.) atdaras kasdien nuo 10 iki 5 val. po pietų.
Vakarais: Utarninke, Seredoje ir Pėtnyčioje nuo 7 iki 8 val. Nedėliom: nuo 10 val. ryto iki 1 val. po pietų.